

REVISTA BIBLIOTECILOR

Publicație a Consiliului Culturii și Educației Socialiste

ANUL XXV

Nr. 10

OCTOMBRIE 1972

In întâmpinarea celei de-a 25-a aniversări a Republicii	Ana ATANASOAIU: Colaborarea între biblioteca comunală și universitatea populară. Zănești, județul Neamț	618
Bilanț și perspective în activitatea bibliotecilor publice din județul Ilfov. Convorbire cu Dumitru Boriga, președinte al Comitetului județean de cultură și educație socialistă al județului Ilfov (convorbire realizată de George Vlădescu)	R. BOȘCA: Mileniul sătmărean oglindit în activitatea bibliotecii municipale	619
Anul internațional al cărții. „Cărți pentru toți”	Biblioteci de peste hotare	
Interviu cu Getta-Elena Rally, secretar științific la Biblioteca Centrală de stat	Valeriu MOLDOVEANU: Organizarea activității bibliografice și de informare științifică în Republica Socialistă Federativă Iugoslavia	621
I. PETRULIAS: O expoziție de autografe la Biblioteca „V. A. Urechia” din Galați	George SEBASTIAN: Cronica Anului internațional al cărții-1972	624
ȘT. ANDRONACHE: Ecouri din județul Galați	De peste hotare	625
★	Aniversări	
In discuție — activitatea metodică în bibliotecile publice. Masă rotundă cu directori și lucrători ai bibliotecilor din centre de județ, cu inspectori ai comitetelor județene de cultură și educație socialistă (Masă-rotundă realizată de A. CORVĂTESCU-TO-FAN)	Gheorghe ZARAFU: Cincinat Pavelcu — poet, epigramist, idol al seratelor literare	626
Ioana TAUTU: Ce produc atelierele științifice ale bibliotecilor municipale și orașenești	George ARION: Biblioteca lui don Quijote	628
	Adriana MITESCU: „Crunt și drept și bun”. Zaharia Stancu la 70 de ani	630
	Lucrări de specialitate	633
	Fișier	634
	Elisabeta ABAGIU: Reamănajarea Bibliotecii comunale din Cristian, județul Brașov	640
	Jocuri distractive	640

ÎN
ÎNTÎMPINAREA
CELEI DE-A 25-A
ANIVERSĂRI
A
REPUBLICII

Bilanț și perspective în activitatea bibliotecilor publice din județul Ilfov

Convorbire cu **DUMITRU BORIGA**, președinte al Comitetului
de cultură și educație socialistă al județului Ilfov

Perioada în care ne aflăm acum, la scurt timp după încheierea lucrărilor Conferinței Naționale a partidului și în preajma aniversării unui sfert de secol de la proclamarea Republicii, cunoaște adevărata efervescență a întrecerii socialiste, a muncii entuziaste de transpunere în viață a hotărârilor istorice ale înaltului forum al comuniștilor. Antrenat într-un mare efort colectiv pentru perfecționare, întregul popor a trecut, privind încrezător spre viitor, la înfăptuirea mărețului program de dezvoltare multilaterală a României socialiste. Realizarea actualului plan cincinal înalte de termen și stabilirea obiectivelor precise ale dezvoltării pentru următorii 20 de ani pun sarcini de o deosebită importanță în fața tuturor sectoarelor de activitate, inclusiv în fața activității cultural-educative și, bineînțeles, a activității bibliotecare.

Dezvoltarea și perfecționarea activității bibliotecilor impun, în momentul în care ne aflăm, analiza atentă a realizărilor de până acum, a stadiului de dezvoltare atins de sistemul bibliotecilor, precum și stabilirea unui program de perspectivă, precis și lucid, astfel încât bibliotecile să se integreze complet în viața societății noastre, să contribuie activ, cu mijloacele specifice muncii lor, la realizarea optimă a sarcinilor economice, social-politice și culturale trasate de programul partidului.

Realizările de până acum, în preajma celei de-a 25-a aniversări a Republicii, și proiectele perfecționării în viitor a activității bibliotecilor publice din județul Ilfov au format obiectul unei convorbiri pe care am avut-o cu **DUMITRU BORIGA**, președintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă, la începutul lunii septembrie a.c.

* 5 5 0 0 1 6 1 4 6 *

1. SEP. 2023

577

REP. : Tovarășe președinte, v-am ruga să ne vorbiți mai întâi despre semnificația concretă a hotărârilor Conferinței Naționale a partidului pentru dezvoltarea activității cultural-educative de masă și, în special, a activității bibliotecilor publice din județul Ilfov.

DUMITRU BORIGA : Adoptarea Programului P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice elaborat de Plenara Comitetului Central din noiembrie 1971, ca program al Conferinței Naționale a P.C.R. din iulie a.c., parte integrantă a programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, constituie un moment de importanță crucială în activitatea politico-ideologică a partidului nostru. În consecvență cu care se aplică în practică hotărârile care se iau. Din documentele Conferinței Naționale am înțeles o dată mai mult că activitatea cultural-educativă de masă trebuie să se circumscrie total ariei de preocupări concrete și de perspectivă ale organizațiilor de partid, să devină o componentă principală a muncii de partid.

În ultimul timp, Comitetul județean de cultură și educație socialistă a acționat în acest sens, sprijinit îndeaproape de Comitetul județean de partid, imprimând muncii tuturor instituțiilor culturale un spirit mai combativ, militant, eliminând din practică formalismul, spiritul funcționăresc, care împiedică gândirea creatoare și care vizează numai aspectul cantitativ al muncii.

Aplicând aceste principii și în activitatea bibliotecilor publice din județul nostru, munca cu cartea, parte integrantă a activității cultural-educative, a cunoscut îmbunătățiri substanțiale. S-au făcut eforturi pentru a-i ajuta pe bibliotecari să înțeleagă că astăzi, mai mult ca oricând, sarcina lor este aceea de a acționa prin forme și mijloace specifice de activitate bibliotecară, pentru a participa la ampla muncă desfășurată de partid în scopul educării maselor de oameni ai muncii, al informării lor, al sprijinirii lor pentru înțelegerea proceselor dialectice care au loc în societatea noastră și a perspectivei lor de viitor. Eforturile noastre se îndreaptă astfel spre susținerea acțiunilor întreprinse de partid în domeniul economiei, al educației și culturii, bibliotecilor publice revenindu-le sarcina de a-și aduce întreaga contribuție la atingerea marilor obiective ale dezvoltării multilaterale a țării.

REP. : Aflindu-ne în preajma aniversării Republicii, v-am ruga să faceți o retrospectivă asupra acti-

vității bibliotecare, dându-ne câteva jaloane asupra dezvoltării rețelei de biblioteci publice din județul dv. în cei 25 de ani care au trecut.

D.B. : Împlinirea unui sfert de secol de la proclamarea Republicii prilejuește, alături de marea întrecere socialistă care a cuprins întreaga țară, trecerea în revistă a rezultatelor de au fost obținute, sub conducerea partidului, în cei 25 de ani. O cifră de sumară privire retrospectivă asupra activității bibliotecare din județul nostru scoate la iveală saltul uriaș care a fost realizat în trecerea de la starea precară a instituțiilor bibliotecare, moștenită de la vechiul regim burghez-moșieresc, la rețeaua organizată a bibliotecilor publice, aflate astăzi în plin proces de dezvoltare și perfecționare a activității lor, integrată tot mai mult în aria de preocupări concrete ale locuitorilor.

Este cunoscut faptul că în trecut în județul nostru, cuprinzând cea mai mare parte din fostele județe Ilfov și Vlasca, numărul analfabeților reprezenta, în 1938, între 30 și 40 la sută din totalul populației, iar despre existența unei rețele organizate de instituții cultural-educative, deci și de biblioteci publice, nici nu se poate vorbi. Lipsa unui ajutor sistematic și susținut din partea statului a făcut ca puținele biblioteci sătești, populare, care existau ici și colo grație strădanilor și generozității unor minți luminate, a unor intelectuali atașați de popor să rămână simple încercări efermerge. De la acest nivel s-a pornit în anii puterii populare la închegarea unui sistem organizat de instituții culturale de masă, între care și rețeaua bibliotecilor publice. Dotate sistematic de către stat cu colecții reprezentative de publicații și încadrate cu bibliotecari calificați, bibliotecile publice din județul nostru s-au dezvoltat continuu, atât ca număr de unități și filiale, cât și în ceea ce privește volumul și calitatea serviciilor oferite populației. Dacă în 1947 în județ existau 86 de biblioteci, cu un fond nesemnificativ de câteva mii de volume, astăzi numărul acestor instituții se ridică la 440, din care 125 de biblioteci comunale cu 110 filiale, 4 biblioteci orașenești, iar restul, biblioteci ale sindicatelor și școlare. Cele 129 de biblioteci publice de stat dispuneau la începutul anului 1972 de un fond total de publicații de circa 2 milioane de volume, ceea ce, raportat la populația județului, de 765 000 de locuitori, reprezintă o dotare de 2,6 volume/cap de locuitor. În rețeaua bibliotecilor publice de stat, în anul 1971, au fost înscrise 106 959 de cititori, cărora le-au fost împrumutate 912 022 de volume. Este de

subliniat faptul că în prezent există o preocupare tot mai intensă de integrare a activității bibliotecilor publice în acțiunile întreprinse de organizațiile de partid, în lumina ultimelor documente de partid, pentru îmbunătățirea și ridicarea nivelului calitativ al muncii ideologice și cultural-educative de masă. Merită îndeosebi a fi amintite aici acțiunile de propagandă a cărții, legate tot mai mult de preocupările concrete și de interesele cele mai actuale ale colectivităților în mijlocul cărora își desfășoară activitatea bibliotecile noastre. Dintre cele mai semnificative exemple notăm acțiunile în acest sens ale Bibliotecii municipale din Giurgiu și ale bibliotecilor comunale din Balotești, Hotarele, Gogoșari și Găujani.

Conștienți de saltul uriaș pe care l-am făcut față de trecut și apreciind eforturile depuse pentru a ajunge la rezultatele consemnate mai sus, în nici un fel nu ne considerăm mulțumiți și nici nu credem că prin obținerea acestor rezultate am atins niște culmi ale activității. Este acum momentul să evaluăm și lipsurile, neajunsurile care mai există, astfel încât programul de viitor pe care Comitetul județean de cultură și educație socialistă îl stabilește în prezent pentru perfecționarea activității să aibă o bază realistă, să se sprijine pe cunoașterea exactă a nivelului la care am ajuns. Și pentru a da un singur exemplu, menționăm că nu sîntem mulțumiți de ritmul dezvoltării activității bibliotecare, care nu ține pasul cu ritmul general al dezvoltării economice și culturale, cu nivelul de școlarizare, dar mai ales cu cerințele de informare ale populației. Așa, de pildă, în unele părți din județul nostru se acordă o atenție insuficientă activității filialelor bibliotecilor comunale. Dacă ținem seama că jumătate din populația județului trăiește în localități care nu sînt centre de comună și în care ar trebui să funcționeze în bune condiții cîte o bibliotecă filială, consecința acestui fapt este gravă — o mare parte a locuitorilor nu au practic acces la colecțiile bibliotecilor publice — iar remedierea acestei lipse se impune cît mai urgent.

REP.: V-am ruga să ne spuneți cum vedeți dezvoltarea bibliotecilor publice din județul Ilfov în viitor, în lumina programului de perspectivă stabilit la Conferința Națională a partidului?

D.B.: Organizarea și dezvoltarea bibliotecilor publice, și în special a celor de la sate, va trebui să corespundă cerințelor pe care dezvoltarea economică și socială a județului, a diferitelor localități le va ridica în fața lor pe măsura realizării programului de perspectivă. În

cadrul unei dezvoltări planificate nu concepem ca problema lecturii și a informării să fie lăsată să se rezolve după posibilitățile mai mari sau mai mici din fiecare localitate, după priceperea și îndemnarea fiecărui bibliotecar în parte. Ne străduim astăzi să perfecționăm un sistem unitar, încheșat, căutînd să generalizăm cele mai bune experiențe ale practicii biblioteconomice moderne. Va trebui ca în momentul de față, trecînd la o schimbare de optică impusă de realitatea vieții, biblioteca publică să o concepem ca un centru de informare care, dacă nu poate furniza totalitatea literaturii socialmente necesară într-un anumit loc, cel puțin să mijlocească accesul la cărțile existente în întreaga rețea de biblioteci publice și, de ce nu, chiar în sistemul național de biblioteci.

Este știut că funcția generală a bibliotecii publice este una de cultură generală și de educație, ca și una de informare de nivel mediu. Astăzi însă, după Conferința Națională a partidului, ale cărei documente ne indică cu precizie configurația viitoare a satului nostru socialist, înțelegem că, în special în funcția de informare a bibliotecii publice, vor trebui efectuate niște schimbări, prin adăugarea unor valențe noi. Nivelul de pregătire generală a locuitorilor satului va crește considerabil prin generalizarea învățămîntului liceal de 12 clase. De asemenea, numărul intelectualilor și al muncitorilor din mediul rural, aflat astăzi în unele comune în proporție de 5—10 la sută, respectiv, 15—20 la sută, va crește considerabil, în timp ce se prevede că, în viitorii 20 de ani, ponderea populației ocupate în agricultură va fi de numai 20—25 la sută față de totalul locuitorilor satului. În perspectiva acestei situații trebuie să ne pregătim începînd încă de acum. Astfel, pe linia asigurării informației care să răspundă tuturor cerințelor, tuturor intereselor și preocupărilor populației, avem de îndepărtat într-o primă fază lacunele ce există încă în unele colecții de publicații, în special în privința lucrărilor de specialitate — agricultură, zootehnie și tehnică —, a celor de referință și a literaturii pentru copii. Ne-am propus astfel să îmbunătățim sistemul achizițiilor de cărți printr-o orientare mai justă a comenzilor spre domeniile în care există lacune și printr-o selecție mai atentă a titlurilor de achiziționat. Se simte însă tot mai acut și necesitatea perfecționării sistemului editorial, atît în privința editării unui număr mai mare de lucrări din domeniile amintite mai sus, cît și în privința respectării de către edituri a propriilor lor planuri, a onorării comenzilor bibliotecilor și a in-

formării amănunțite, obiective și operative asupra aparițiilor editoriale.

Desigur, pentru întărirea funcției de informare a bibliotecilor publice, nu intenționăm — de fapt nici nu ar fi posibil — să facem din acestea niște biblioteci științifice, complete, înzestrate cu toate lucrările necesare unor specialiști care activează în localitățile din județ. Comitetul județean de cultură și educație socialistă se preocupă însă să lege toate bibliotecile mai mici de cele mai mari din rețea și chiar din sistemul național, astfel încît oricare unitate bibliotecară să devină un centru care să aibă posibilitatea de a mijloci accesul oricărui locuitor și la colecțiile de nivel superior, aflate în bibliotecile mai mari din județ sau din țară. Gîndindu-ne la această integrare în viitor a bibliotecilor publice în sistemul național, intenționăm mai întîi să realizăm conectarea bibliotecilor comunale la cîteva centre — biblioteci orașenești — puternic dezvoltate din județul nostru, urmărind în acest timp extinderea și perfecționarea împrumutului interbibliotecar. Pentru aceasta, va fi necesar să punem un accent și pe aspectul tehnico-material al circulației cărții pe teritoriul județului. Astfel, pînă și folosirea bibliobuzelor nu va mai fi, credem, o idee și un vis, ci o metodă modernă de servicii a populației, eficientă și adecvată unor condiții specifice. De asemenea, va trebui să realizăm instrumentele de informare indispensabile în practicarea împrumutului interbibliotecar, și anume, un catalog colectiv al publicațiilor aflate în bibliotecile din județ și un catalog de creștere a acestor colecții, ambele sub formă tipărită, pentru a fi posibilă difuzarea lor în toate bibliotecile.

REP.: Activitatea bibliotecilor publice fiind o parte integrantă a activității ideologice și cultural-educative, cum vedeți, în noua perspectivă, locul bibliotecii în ansamblul activității cultural-educative?

D.B.: În lumina indicațiilor Plenarei C.C. al P.C.R. din noiembrie 1971 și ale Conferinței Naționale, munca cultural-educativă o concepem unitar, activitatea bibliotecilor integrîndu-se în ea, fiind o componentă a ei, legată strîns de toate celelalte activități specifice. Ca urmare a acestei concepții, avem un plan unic pentru munca cultural-educativă. Aceasta nu înseamnă însă că fiecare instituție culturală nu are planul ei propriu de activitate, integrat planului unic amintit. În planul bibliotecilor, de pildă, activitatea acestor instituții nu este concepută ca un șir de acțiuni separate ale biblio-

tecilor, ci ca o prezență activă și permanentă în toate activitățile cultural-educative și artistice, care nu pot fi adîncite fără carte. Legătura activității bibliotecilor cu celelalte componente ale muncii cultural-educative o concepem totodată nu unilateral, prezența bibliotecii manifestîndu-se doar prin ceea ce face bibliotecarul, ci bilateral, sub formă cooperării, a colaborării reciproce, astfel încît propaganda anumitor cărți legate de diferitele acțiuni cultural-educative să fie făcută nu neapărat de bibliotecar, ci de însuși conferențiarul, propagandistul de la învățămîntul ideologic, instructorul formației artistice etc. sau de intelectualii cei mai bine informați în domeniul lor de activitate.

Avem deja rezultate bune în transpunerea în practică a acestei concepții. După Plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie 1971, Comitetul județean de cultură și educație socialistă a pus un accent deosebit pe lămurirea tuturor factorilor antrenați în munca cultural-educativă din județul nostru asupra rolului deosebit pe care îl are cartea în organizarea acțiunilor ideologice și cultural-educative. Viața a dovedit permanenta activității bibliotecare, necesitatea integrării dît mai complete a acesteia în preocupările economice ale comunei și ale orașului deopotrivă. Bibliotecile noastre publice au început să fie — și acum sînt din ce în ce mai mult — prezente în toate activitățile ce se desfășoară în cadrul colectivităților de oameni ai muncii: în cele cu caracter economic — la locurile de producție și la cursurile de perfecționare profesională; în cele cu caracter politico-ideologic (învățămînt ideologic); în activitățile cu caracter cultural-educativ și artistic. Dintre formele concrete prin care se materializează această prezență amintim pe cele mai larg folosite pînă acum, și anume: întocmirea de bibliografii de recomandare pe teme cuprinse în programa diferitelor forme de învățămînt ideologic și de perfecționare profesională; propaganda și difuzarea cărții la locurile unde se desfășoară acțiuni cultural-educative și la locurile de producție. Lucrările sînt în legătură cu tematica acțiunilor sau cu interesele și preocupările curente, din producție, ale locuitorilor; contribuția bibliotecilor la organizarea punctelor sau a cabinetelor de informare în problemele social-politice și ideologice.

REP.: Nici o formă a activității cultural-educative nu este posibilă fără cunoașterea necesităților concrete și a preocupărilor colectivităților în care se desfășoară activitatea. Cum ajungeți să cunoașteți

opinia cititorilor asupra bibliotecii, dacă colecțiile bibliotecilor corespund cerințelor populației deservite ?

D.B. : Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Ilfov tinde să folosească cât mai larg metode moderne pentru sondarea opiniei cititorilor asupra modalităților în care bibliotecile le satisfac interesele, asupra eficienței propriu-zise a instituțiilor bibliotecare. Avem deja realizat un astfel de sondaj cu caracter general, asupra întregii activități cultural-educative din județ, în care a fost inclusă și activitatea bibliotecilor publice. Ancheta, pe bază de chestionar, a fost efectuată în 1969, iar rezultatele ei au fost deja folosite de noi în planificarea dezvoltării bibliotecilor noastre pe anii 1970 și 1971. În prezent, lucrăm la pregătirea unui nou studiu sociologic pentru întreg județul, activității bibliotecare fiindu-i rezervat un spațiu larg în chestionarul ce se va elabora.

Pe de altă parte, am acționat în direcția cultivării la fiecare bibliotecar a interesului pentru a ști dacă biblioteca în care lucrează satisface — și în ce măsură — cerințele comunității căreia i se adresează, precum și în direcția înarmării activului nostru cu cunoașterea metodelor științifice de sondare a opiniilor. Am trecut deja la efectuarea unor sondaje pe bază de chestionar, numărul bibliotecilor preocupate în această direcție fiind astăzi de circa 20, printre care bibliotecile comunale din Balotești, Periš, Curcani și Singureni. Am avea de subliniat aici faptul că așezămintele culturale din Periš vor deveni în curând stație-pilot a județului pentru întreaga muncă cultural-educativă.

Preocupați de perfecționarea în viitor a activității bibliotecilor noastre, ne gândim acum la perfecționarea formelor de sondare a opiniei cititorilor, intenționând să recomandăm bibliotecarilor efectuarea unor anchete în rîndul cititorilor celor mai atașați de bibliotecă, a cititorilor permanenți, căutînd să obținem de la aceștia părerea asupra configurației viitoare a bibliotecii lor, asupra calității și volumului activității viitoare a bibliotecii așa cum văd și cum doresc ei.

REP. : V-am ruga să ne spuneți, pe scurt, ce fac bibliotecile din județul dv., acum, după Conferința Națională a partidului, în scopul realizării sarcinilor economice ?

D.B. : Comitetul județean de cultură și educație socialistă urmărește cu atenție activitatea bibliotecarilor în direcția sprijinirii efective a producției de bunuri materiale, prin mijloacele specifice ale

muncii politice, educative și ale asigurării literaturii de specialitate, profesionale, Nicidcum nu intenționăm să fixăm niște indicatori ridicăți de activitate bibliotecară, cerînd ca ei să fie îndepliniți. Aceasta ar fi ceva formal. Sprijinirea de către bibliotecari a acțiunii și efortului colectiv pentru realizarea înainte de termen a planurilor economice o concepem ca o acțiune concretă a bibliotecarilor, de prezență nemijlocită, de integrare a lor în viața colectivității, a colectivelor de muncă, astfel încît bibliotecarii să cunoască sarcinile de producție ale acestora și să orienteze propaganda cărții în consecință. În bibliotecile noastre există acum o preocupare susținută pentru propagandă și difuzarea acelor lucrări care să-i ajute pe oameni să înțeleagă momentul actual, politica partidului nostru în domeniul economiei, sarcinile care stau în fața fiecărui membru sau colectiv al societății noastre. Cu alte cuvinte, bibliotecile noastre acționează cu mijloacele muncii politico-educative durabile, fără a pretinde ca fiecare carte difuzată să aibă efect imediat în creșterea producției sau a productivității muncii. Credem că punînd accentul pe înțelegerea de către bibliotecari a spiritului documentelor de partid și pe acțiunea în sensul acesta am sesizat esențialul sarcinii noastre actuale. Experiențele pe care le înregistrăm astăzi, contribuția muncii de cartea la îndeplinirea sarcinilor politice și economice actuale și de perspectivă vor fi analizate în trimestrul al IV-lea din acest an în cadrul plenarei Comitetului județean de cultură și educație socialistă. Vom avea astfel prilejul să generalizăm la scara întregului județ experiențele ce-și vor dovedi în cea mai mare măsură eficiența.

REP. : În cele spuse mai sus, am vorbit despre munca în rîndul populației active. V-am ruga să ne vorbiți acum despre preocuparea bibliotecilor în privința formării tineretului.

D.B. : Acordînd cititorilor, populației active o atenție majoră, bibliotecile noastre nu scapă din obiectivul activității lor aspectul important al formării și îndrumării tinerei generații. Bibliotecile noastre publice sînt frecventate de un număr ridicat de copii și tineri, în special elevi (circa 50 la sută din totalul cititorilor). Alături de școală, biblioteca publică participă activ la formarea intelectuală a tinerilor, la educarea lor comunistă. Sîntem convinși de efectul minunat al educației prin carte și în mijlocul cărților și, chiar dacă bibliotecarii

noștri nu posedă cunoștințe pretențioase de pedagogie bibliotecară, cum ar fi de dorit, cu prilejul instruirii cadrelor noastre recomandăm adesea folosirea de către bibliotecari a unor metode pline de tact pedagogic și diferențiate, de îndrumare a copiilor, a tinerilor care pășesc pragul bibliotecilor, astfel încât, în afara satisfacerii cererilor de moment ale acestora, bibliotecă publică să formeze încă de la o vîrstă fragedă viitorii săi cititori. Amintim în acest sens faptul că în județul nostru există mulți bibliotecari talentați care, colaborînd strîns cu școala și cu familia, desfășoară o activitate rodnică de formare și de educare a tinerilor cititori.

REP.: Comitetul județean de cultură și educație socialistă, în calitate de organism de partid și de stat, îndrumă și coordonează activitatea tuturor bibliotecilor de pe raza județului. Cum se realizează aceasta în practică?

D.B.: În județul nostru există deja o experiență bună, care merge pe linia indicațiilor date de partid, și anume, aceea că întreaga muncă cultural-educativă din județ este îndrumată și coordonată de Comitetul județean de cultură și educație socialistă pe linia cooperării între instituțiile aparținînd diferitelor organisme, și niciodată pe linia unor directive date de comitet organizațiilor de masă sau obștești care tutelează instituții culturale-educative.

În domeniul activității bibliotecare, cooperarea între instituțiile din rețeaua așezămintelor culturale și cele ale sindicatelor sau școlare se realizează printr-o colaborare strînsă, în cadrul căreia un loc important îl ocupă instruirea bibliotecarilor. Deseori această instruire se face în comun, pentru toți bibliotecarii din județ, iar alteori, cînd instruirile sînt organizate separat, pe rețele, specialiștii noștri participă efectiv la pregătirea și la desfășurarea lor. De asemenea, inspectorii din cadrul comitetului și Biblioteca municipală din Giurgiu, care îndeplinește rolul de centru metodic al județului, acordă asistență de specialitate atît bibliotecarilor din rețeaua noastră,

cît și celor din bibliotecile sindicatelor sau școlare. A început să cîștige tot mai mult teren practica organizării în comun a unor acțiuni culturale-educative de mai mare amploare. La aceste lucruri se adaugă și faptul că, în urma unor discuții rodnice, la obiect, a fost înțeleasă de către factorii responsabili din celelalte rețele necesitatea de a acționa împreună, de a ne conjuca eforturile în direcția difuzării în bune condiții a cărții în rîndul maselor de cititori.

Există totuși și unele neajunsuri, pe care însă sîntem convinși că, în climatul actual și pe baza rezultatelor bune ale cooperării de pînă acum, le vom înlătura, în favoarea ridicării calitative a nivelului muncii noastre. Unul din acestea continuă să rămînă fărîmițarea fondurilor de publicații și valorificarea lor insuficientă în multe biblioteci mici din rețeaua sindicatelor. Un altul este acela al situației precare a unor „biblioteci” școlare, care nu sînt altceva decît cîteva cărți aflate într-un dulap foarte rar deschis. În sfîrșit, mai există și neajunsul circuitului închis, numai în rîndul salariaților întreprinderilor și instituțiilor, al publicațiilor din dotarea unor biblioteci mari ale sindicatelor.

Avem astăzi posibilitatea să îndepărtăm aceste scăderi și unele acțiuni întreprinse pînă în prezent, ca și înțelegerea de care dau dovadă forurile tutelare ale rețelelor cu care colaborăm, ne dau convingerea că în viitorul apropiat vor putea fi depășite niște greutăți și probleme de ordin organizatoric. Aș aminti, de pildă, un început bun în această direcție, și anume, faptul că biblioteca sindicatului Șantierului naval din Oltenița, aflată în afara incintei întreprinderii, deservește în prezent și locuitorii ai orașului care nu sînt salariați ai șantierului naval.

În încheierea discuției, președintele Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Ilfov și-a exprimat încrederea că bibliotecarii din județ vor scrie în curînd în paginile Revistei bibliotecilor despre acțiunile concrete ce le vor întreprinde în cadrul programului de viitor despre care noi am vorbit în principiu.

**Convorbire realizată de
George VLĂDESCU**

ANUL INTERNAȚIONAL AL CĂRȚII

„Cărți pentru toți“

Interviu cu **GETTA-ELENA RALLY,** secretar științific la Biblioteca Centrală de Stat

RED.: Cum ați ales cariera de bibliotecar, mai precis spus cariera de bibliograf, căci de fapt în acest domeniu v-ați manifestat pentru prima dată? Ce v-a decis să alegeți această profesie și cum v-ați început cariera?

G.E. RALLY: Licențiată în litere (limba și literatura franceză) a Universității din București în 1922, mi-am continuat studiile la Paris, unde m-am înscris la Sorbona și la École pratique des hautes études, urmând și cursuri la Collège de France.

Acolo am elaborat împreună cu soțul meu, Alexandru Rally, lucrarea *Bibliographie franco-roumaine*, care a apărut în anul 1930 la Presses universitaires de France, în două volume în-8°, numărând 940 de pagini.

Alegerea subiectului a fost determinată de o sugestie a profesorului nostru de la București, Nicolae Iorga. În repetate rânduri, el arătase la cursuri că, dat fiind locul pe care-l ocupau în bibliografia noastră națională bibliografiile de relații dintre poporul nostru și alte popoare, ar fi necesară, de exemplu, o bibliografie franco-română de o altă factură, mai vastă și mai completă decât bibliografia lui George Bengescu, depășită la acea vreme (prima ediție data din 1895, a doua din 1907) și oglindind numai cărțile privitoare la românii sau scrise în franțuzește de români și publicate în Franța (în total 1500 de titluri), așezate în ordinea cronologică a apariției lor.

Bibliografia noastră avea să fie concepută pe alt plan. În primul rând, ea a cuprins și lucrările în limba franceză apărute în România și în alte țări, tot atât de importante și de numeroase ca acelea consacrate țării noastre în Franța sau publicate acolo de români.

Această lucrare avea să arate, pe de o parte, nivelul culturii românești și contribuția poporului nostru la cultura universală prin intermediul unei limbi de largă circulație — franceza —, iar pe de altă parte să servească drept lucrare de referință generală asupra țării noastre și nu numai ca bibliografie franceză despre România și poporul român.

Primul volum cuprindea 4606 lucrări scrise de autori români în limba franceză, așezate în ordine alfabetică (înglobând 351 de titluri de periodice franco-române). Al doilea conținea 3665 de lucrări despre români și România, tipărite în limba franceză, din care aproape jumătate aparțineau unor autori străini.

Pentru edificarea acestei vaste lucrări, a trebuit să despuim monumentalul catalog al Bibliotecii Naționale (compus atunci din 100 de volume in-8°, tipărite pe două coloane, 800 de volume de cataloage pe fișe, zeci de volume de cataloage fotografice), *Bibliographie de la France*, *Catalogue de la librairie française Lorenz-Jordell*, bibliografiile franceze asupra țărilor vecine și altele, apoi cataloagele pe fișe ale Bibliotecii Academiei Române și să întreprindem cercetări și verificări.

Mario Roques, profesor — la acea dată — de limbă și literatură română la Sorbona și prefator al lucrării, apreciind amploarea eforturilor depuse și rezultatele obținute, a numit bibliografia noastră „o carte de entuziasm, de curaj și de credință”.

Trecerea de la bibliografie la bibliotecărie a fost firească, aproape inevitabilă. Orice bibliotecar trebuie să fie bibliograf și orice bibliograf poate deveni oricând și aproape pe nesimțite bibliotecar. De aceea, în octombrie 1938, am primit cu încântare conducerea Bibliotecii municipiului București.

RED.: Nu sînt mulți cei care, mărturisind apartenența la breasla noastră, se consacră cu atîta rîvnă și statornicie profesiei ca Dv. Cum, cînd, sub înfrîurirea căror factori s-a format la Dv. această pasiune pentru carte care vă caracterizează?

G.E. RALLY: Nu a fost o revelație, ci o lungă inițiere în arcele cărții, poate o predispoziție naturală, un rezultat al reflecției, de bună seamă și o consecință a împrejurărilor.

Încă din copilărie, de cum am învățat să citesc, lectura a exercitat asupra mea o atracție crescîndă, pînă la a deveni o nevoie imperioasă a fiecărei zile, cînd am înțeles că produsele tiparului îmi dădeau posibilitatea să cunosc trecutul, să stăpînesc prezentul și să presimț viitorul.

Ca orișicare alt copil, am început prin a citi minunatele povești ale lui Perrault, Grimm și Ispirescu și nemuritoare creație a lui Defoe — *Robinson Crusoe* —, urmată de nu mai puțin genialele opere ale lui Cervantes și Swift — *Don Quijote* și *Gulliver* — în versiuni pentru cei mici.

Dar, locuind pe vremea aceea în orașul Constanța, al cărui port recent construit era ca o imagine vie a timpurilor noastre și în care statuia lui Ovidiu și descoperirile arheologice aproape zilnice durau peste milenii o punte nevăzută, am fost repede îmbulzită de întrebări în legătură cu acestea. Desigur, răspunsurile nu le-am putut afla decît în cărți și zi-

are, care nu făceau parte chiar din așa-zisa literatură pentru copii.

Dorința mea de a diti cît mai mult se explică poate și prin faptul că, în anii dinaintea primului război mondial, lectura era pentru cei tineri aproape singurul mijloc de informare și de dezvoltare a personalității lor. Nu exista nici radio, nici televiziune, nici magnetofon; gramofonul nu cunoștea tehnica înregistrărilor electrice pe discuri, iar cinematograful abia se despărțise de lanterna magică. Teatrele, concertele, șezătorile culturale și conferințele publice erau puține la număr. În schimb, dispuneam de sutele de volume ale „Bibliotecii pentru toți” — excelenta colecție de cultură generală —, ca și de bibliotecile „Mineirva”, „Lumen”, „Lumina” și îndeosebi de publicațiile „Casei școlarelor”, care ne dădeau acces la operele clasice. *Ziarul științelor și al călătoriilor* ne transporta ca un covor fermecat din *O mie și una de nopți* în toată lumea largă și ne dădea știri despre invenții și descoperiri, iar revistele *Flacăra*, *Ramuri* și *Convorbiri literare* ne țineau la curent cu literatura română contemporană. Mai aveam la îndemînă, ca lucrări de referință, *Enciclopedia română* de Diaconovitch și micul *Larousse*. În sfîrșit, învățasem din cursul primar nemțește și franțuzește, ceea ce-mi permitea să cunosc unele texte în original.

Nivelul ridicat al cărților citite de timpuriu, abordarea lor prin canalul colecțiilor și folosirea dicționarelor mi-au dat gustul lecturii disciplinate. Am simțit foarte repede nevoia, încă din primii ani de liceu, de a cunoaște cît mai complet opera și biografia unui scriitor, de a-l situa în epoca respectivă și de a urmări o chestiune mai importantă dezbătută într-o carte, un curent literar, o perioadă istorică, prin lecturi mai ample din același domeniu sau privitoare la același subiect. Îmi amintesc, de exemplu, că între 10 și 12 ani am citit aproape toate operele scriitorilor români din biblioteca cu acest titlu, publicată de Editura „Minerva”, după ce epuizasem volumele de teatru ale lui Vasile Alecsandri apărute în aceeași colecție, și că am trecut de la baladele lui Schiller la dramele sale istorice fără a parveni totuși să le citesc pe toate în acei ani eroici. În ceea ce privește manifestațiile culturale și spectacolele, aș adăuga că, tot cam pe-atunci, prima conferință audiată a fost susținută de Nicolae Iorga, cea dintîi întîlnire cu un scriitor a fost cu poetul Oreste, prima piesă de teatru văzută — în interpretarea unor actori de la Teatrul Național, aflați în turneu — a fost *Hamlet*.

Ceva mai tîrziu, pe lîngă lucrările clasiceilor recomandați de programele șco-

lare, marea răspîndire a literaturii franceze vechi și noi, celebritatea romanului rus, din care m-am înfruptat înainte de a cunoaște eseuul lui E.-M. de Vogüé, intrarea în circulație a literaturilor nordice și unele cărți de literatură engleză modernă ajunse la noi în traducere franceză, decernarea premiului Nobel pentru literatură unor mari scriitori ca Rabin-dranath Tagore și alții mi-au mărit considerabil aria lecturii. Între timp, învățînd latinește, am citit în original din Virgiliu și Horatiu, din Cicero și Sallustius, din Titus Livius și Tacit.

Ultimii ani de liceu vor coincide cu războiul din 1916—1918. Mă aflam atunci refugiată la Birlad, unde exista, ca și în alte centre ale Moldovei, un climat extrem de favorabil dezvoltării intelectuale a adolescenților. Acesta, ca și împrejurările deosebite pe care le trăiam — lupta pentru unirea tuturor teritoriilor românești într-un singur stat și Marea Revoluție Socialistă din Octombrie 1917, la ale cărei începuturi asistam —, mi-au măritat gîndirea și mi-au dezvoltat simțul critic, care la rîndul său m-a ajutat să-mi aleg cu grijă cărțile și să le apreciez mai ușor valoarea.

Ponderea cea mai mare în lecturile mele va fi deținută acum de istoria și critica literară și de științele sociale. Voi citi, printre altele, volumele de critică ale lui Titu Maiorescu și C. Dobrogeanu-Gherea, vechile noastre cronică editate de Mihail Kogălniceanu, manualele de istorie ale lui Nicolae Iorga, care integrau istoria României în ansamblul istoriei universale, lucrări din „Bibliothèque de philosophie scientifique”, „Bibliothèque économique” și „Bibliothèque générale de sciences sociales”. În acest context, ca și alți tineri din generația mea, am abordat lectura unor lucrări de Marx și Engels, traduse și publicate în țara noastră.

Studiile superioare la Universitatea din București, din toamna lui 1918 pînă la sfîrșitul lui 1921, mi-au accentuat tendința spre lectura disciplinată, obișnuindu-mă totodată cu analiza textelor și dezvoltîndu-mi roștul bibliografiei. Cursurile unor străluciți sau eminenți profesori ca: Charles Drouhet, Mihail Dragomirescu, Ovid Densusianu, Nicolae Iorga, Vasile Pârvan, G.G. Antonescu, C. Rădulescu-Motru și alții m-au condus la adevărate campanii de lectură metodică.

Trebuiau asimilate cîteva secole de literatură franceză, de la *Chansons de geste* la poezia simbolistă, trebuiau reținute mai multe perioade din istoria universală, între care istoria cruciadelor și a relațiilor dintre papi și împărați, trebuiau însușite teoria și estetica literară, filologia romanică și istoria literară a

Renașterii, protoistoria și preistoria Daciei, istoria artelor, pedagogia, psihologia, filozofia și altele. Un timp am urmat și cursurile Facultății de drept. Frecvențam, de asemenea, conferințele și simpoziioanele, teatrele și expozițiile de arte plastice.

Dar producția literară curentă nu trebuia nicidecum neglijată. Urmăream cu cel mai viu interes creațiile scriitorilor contemporani din țara noastră și de peste hotare. Ecourile futurismului mai persistau încă, iar în 1916 apăruse la Zürich dadaismul. Totodată, Baudelaire și Mallarmé, Anatole France, Gide și Proust și alți autori celebri prin anii '20 — d'Annunzio, Oscar Wilde, Bernard Shaw, Edgar Poë, Whitman, Maeterlinck, Stefan George, Henrik Ibsen, Nietzsche, Bergson, Stanislavski, Esenin, Blok și alții — trebuiau să facă parte din bagajul cultural al oricărui licențiat în litere din țara noastră.

Toate acestea s-au amplificat mult la Paris. Unele lecturi au fost reluate și adîncite, îndeosebi operele clasicilor, multe altele au fost adăugate, iar ținerea la curent cu noile apariții a devenit o regulă îneluctabilă, pe care o observ și astăzi. Cursurile strălucite, înnoitoare, incisive și elegante ale lui Joseph Bédier și Edmond Faral pentru literaturile medievale și ale lui Abel Lefranc de la Collège de France pentru literatura secolului al XVI-lea — cu acesta din urmă lucram și la seminariile de la École pratique des hautes études — mi-au arătat cum se înfăptuiește știința, cum se stabilește adevărul în istoria literară și care sînt limitele în care el poate fi stabilit, deprinzîndu-mă cu metodele cercetării științifice.

În sfîrșit, lucrările întreprinse pentru alcătuirea *Bibliografiei franco-române* mi-au adus o mare lărgire a orizontului cultural, o imensă îmbogățire și diversificare a cunoștințelor, mi-au dat preocuparea pentru ierarhizarea valorilor și înțelegerea legăturii dintre disciplinele științifice, dirijîndu-mi în același timp curiozitatea, trăsătura dominantă a adevăratului om de carte.

RED.: Ați lucrat în mai toate domeniile bibliologiei: bibliograf, organizator și conducător de bibliotecă publică, conducător de secții într-o mare bibliotecă națională, cercetător. Vorbiți-ne despre greutățile și mai ales despre satisfacțiile creatoare ale diferitelor *Dv. activități.*

G.E. RALLY: A fost o muncă plină de satisfacții. Greutățile au provenit mai mult din insuficienta dezvoltare, la un moment dat, a activității bibliotecare din țara noastră, din lipsa de personal de specialitate.

La Biblioteca municipală, a cărei conducere am preluat-o, cum am arătat mai sus, în octombrie 1938, am avut o primă satisfacție, aceea de a muta instituția dintr-un apartament restrâns într-un local separat, în „casa cu oglinzi”, cum o intitulă eroul unui roman de Eugen Barbu — client în tinerețe a acelei bibliotecii —, roman din care am citit un fragment într-unul din săptămânalele de literatură. Nu că oglinzile ar fi fost necesare bunei desfășurări a lecturii pe loc, dar în lipsa unei construcții adecvate oglinzile dădeau cel puțin iluzia unui spațiu mai vast, prelungind perspectiva șirurilor de mese de lectură. Am definit apoi profilul bibliotecii. Ea trebuia să fie o bibliotecă specializată, de istorie a Bucureștilor, de urbanism și de administrație locală, precum și o bibliotecă enciclopedică de lectură pentru uzul populației Capitalei. Invitată să-i stabilesc schema, am prevăzut în Legea de organizare a municipiului București o bibliotecă centrală, cu filiale la sectoare și la comunele suburbane. Totodată, am procedat la îmbogățirea fondului ei de publicații, reușind să adun într-un timp relativ scurt colecții de cărți fundamentale din toate domeniile de cunoștințe, în limba română și în limbi străine, numeroase colecții complete de periodice românești și un stoc de lucrări de referință. La acestea am adăugat un număr considerabil de monografii privitoare la București și la alte orașe și aglomerații umane din țară și de peste hotare, ca și lucrări de sistematizare a orașelor, de urbanism ori privitoare la problemele vieții comunale.

Rezultatele s-au reflectat imediat în creșterea numărului de cititori și în furnizarea de informații bibliografice la cererea unor cercetători, a unor servicii ale municipiului, a unor instituții.

La sfârșitul lui 1949 am trecut ca îndrumător la Secția culturală a Consiliului popular al Capitalei, unde am funcționat ani de-a rândul. Fuseseră create, în decurs de un an, 35 de biblioteci de sectoare și populare, apoi numeroase biblioteci în parcuri, a căror organizare tehnică mi-a fost încredințată.

Era necesar să fie găsite asemenea metode de organizare a fondurilor care să nu răpească prea mult din timpul bibliotecarilor, timp ce trebuia consacrat în special propagandei cărților și difuzării lor în rândurile populației. Am propus atunci conducerii Secției culturale prelucrarea centralizată a cărților.

Neuitate vor rămâne în amintirea celor care au participat la această acțiune amplele lucrări întreprinse în acest scop și avântul cu care au fost executate. Împreună cu un grup de 10 bibliotecari de la sectoare, am reușit, de-a lungul anu-

lui 1950, să desăvârșim organizarea tehnică a tuturor bibliotecilor.

Pe baza unei „fișe de inventar” de invenție proprie, pe care am trecut descrierea cărții, indicii de clasificare zecimală, cota și alte indicații utile, am realizat evidența primară și evidența individuală a fiecărei biblioteci, precum și redactarea și tipărirea fișelor de catalog. Am procedat, de asemenea, la alcătuirea și multiplicarea fișelor divizionare și la stabilirea a câte unui sistem de cataloage, compus din șase asemenea instrumente, pentru fiecare bibliotecă în parte. Despre întreaga activitate s-a scris și în presa de specialitate de peste hotare.

În cadrul acestei acțiuni am publicat *Catalogul general al fondului inițial al bibliotecilor populare* (București, 1950), adăvărând catalog-tip al acestor biblioteci.

Tot în aceste biblioteci a fost adoptată, pentru prima oară în țara noastră, așezarea sistematică-alfabetică a cărților în rafturi (după metoda Charles Amy Cutter), ale cărei reguli și tabele de autori le-am întocmit, ele apărând ca supliment la *Manualul de clasificare zecimală* (versiunea prescurtată românească, București, 1952 și 1959).

„Cutterizarea” și-a dovedit imediat foloasele, dând cititorilor liber acces la rafturile bibliotecilor.

M-am mai ocupat de prezentarea dărilor de seamă de activitate ale bibliotecilor în fața cititorilor, de organizarea întrecerilor dintre biblioteci, de funcționarea bibliotecilor de casă și altele.

Activitatea bibliotecilor populare s-au asociat colective voluntare și colective de sprijin, care le-au înzecit forțele, făcând de la început din aceste mici instituții adevărate centre de difuzare a culturii și de educare a cititorilor.

În 1955, la solicitarea Direcției bibliotecilor din fostul Minister al Culturii, am fost transferată la Biblioteca Centrală de Stat. Aici, datorită concepțiilor moderne care au prezidat la inițierea instituției și spiritului de largă înțelegere a conducerii bibliotecii pentru cele mai noi principii și reguli ale biblioteconomiei, s-a deschis în fața mea un vast câmp de activitate creatoare.

Chiar la venirea mea în bibliotecă, în ciuda teoriilor și practicilor dominante în bibliotecile noastre, am reușit să introduc reguli moderne de catalogare: folosirea vedetei uniforme pentru numele autorilor personali — „Bătălia vedetelor” a fost destul de vehementă —, adoptarea descrierii la autorul colectiv a publicațiilor emise de colectivități, folosirea „fișei unice” pentru toate tipurile de cataloage, utilizarea aceleiași fișe pentru alcătuirea bibliografiei naționale curente.

Tot în timpul cît am condus serviciul catalogării, prelucrarea centralizată pentru întreaga țară a cărților din producția de tipar curentă și tipărirea fișelor de catalog pentru toate categoriile de biblioteci — acțiuni inițiate mai înainte de Camera a_cărții — și-au început lunga lor carieră.

Aceste experiențe și lucrări au pus Biblioteca Centrală de Stat în situația de a accepta și de a aplica mai ușor principiile stabilite de Conferința internațională de catalogare, organizată de Federația Internațională a Asociațiilor de Bibliotecari (F.I.A.B.), la Paris în 1961. Aportul meu la adoptarea în descriere a autorului colectiv a fost menționat și în publicațiile internaționale de specialitate, mă refer la *Raportul Comisiei U.R.S.S. de catalogare* (comisie națională care, în cadrul Comisiei de catalogare a F.I.A.B., are sarcina întocmirii *Listei vedetelor uniforme ale principalelor colectivități existente în diferite țări și ale organizațiilor internaționale importante*), raport prezentat la a 35-a Sesiune a Consiliului General al F.I.A.B., ținută la Copenhaga în 1969.

Ca urmare a hotărîrilor luate de conferința indicată mai sus, în calitate de responsabilă a Comisiei de catalogare a Asociației bibliotecarilor din România, am stabilit: reguli pentru redactarea vedetelor uniforme pentru numele autorilor români, lista vedetelor uniforme pentru lucrările clasice anonime românești, lista vedetelor uniforme ale colectivităților din Republica Socialistă România, lucrări care au servit ca materiale de documentare la alcătuirea unor lucrări internaționale scoase de F.I.A.B. sau care reprezintă partea românească de colaborare la aceste lucrări.

Ele au comportat cercetări cu privire la numele românești de persoană, un studiu pentru identificarea diferitelor versiuni ale lucrărilor clasice anonime românești și asimilate lor, investigații pentru stabilirea denumirilor succesive ale instituțiilor și organizațiilor actuale din țara noastră.

În calitate de secretar științific al Bibliotecii Centrale de Stat, în afara lucrărilor de rutină, am stabilit criteriile pentru alcătuirea catalogului colectiv al cărților străine intrate, începînd din 1957, în bibliotecile noastre, am fixat reguli pentru completarea inventarelor și înregistrarea publicațiilor periodice, am studiat normele internaționale privitoare la statistica produselor de tipar și aplicarea lor în țara noastră, precum și normele internaționale relative la statistica bibliotecilor.

Mi s-a încredințat, de asemenea, întocmirea primului număr al *Buletinului de*

informare în bibliologie (București, 1960 —) și am lucrat la stabilirea primului tezaur de termeni de bibliologie.

În ultimii trei ani, fac parte din Comisia de standardizare în domeniul informării și documentării ca reprezentant al Bibliotecii Centrale de Stat, participînd la elaborarea unui mare număr de standarde și elaborînd un număr de standarde, din care ultimul relativ la indicativele de limbă, de țări și de autorități.

În afara lucrărilor enumerate mai sus, am publicat o serie de articole de specialitate în *Buletinul Centrului român de documentare*, în *Căluza bibliotecarului* și în *Revista bibliotecilor*. Dintre acestea, semnalez articolele privitoare la autorul colectiv, la stabilirea vedetelor în catalogul alfabetic, la descrierea unor tipuri speciale de publicații. Tot în coloanele *Revistei bibliotecilor* am publicat șase consultații privitoare la catalogare, constituind, de fapt, un mic manual de catalogare, consultații retipărite apoi în cunoscuta *Culegere Consultații de biblioteconomie*. I (București, I.S.I.A.P., 1969).

De asemenea, am colaborat la *Dictionarul terminologic în domeniul informării științifice* (Moscow, 1966) și am prezentat comunicarea cu titlul: *Principii internaționale de catalogare* la Sesiunea de comunicări și referate a Asociației bibliotecarilor din România, mai 1966.

Adaug că sînt desemnată de asociația noastră ca expert în catalogare din partea României pe lângă Comitetul de catalogare al organizației F.I.A.B.

În sfîrșit, în cursul ultimilor 20 de ani, am predat un număr de peste 25 de cursuri de tehnică de bibliotecă, organizate pentru lucrătorii din bibliotecile municipale și orașenești, ale sindicatelor, din centrele de documentare și din instituțiile universitare, din bibliotecile militare, fără a mai cita pe cele de la Biblioteca Centrală de Stat.

Acum, privind înapoi, voi spune că „nobila profesiune”, cum este denumită aceea de bibliotecar, mi-a dat sentimentul că nu am trăit inutil. Ea mi-a dăruit și satisfacția efectuării unor cercetări și studii, care stau la baza lucrărilor pe care le am în pregătire pentru tipar.

RED: Aveți o vastă experiență în munca de bibliotecă și sînteți un bun cunoscător al oamenilor. După părerea Dv., ce calități intelectuale, profesionale și de caracter trebuie să întrunească bibliotecarul modern, pentru a răspunde cu succes exigențelor epocii noastre?

G.E. RALLY: Bibliotecarul modern este un profesionist.

El trebuie să posedă o formație profesională distinctă, compusă din studii universitare sau studii liceale, în raport cu funcția pe care o îndeplinește și cu tipul de bibliotecă unde funcționează, precum și o dublă pregătire tehnică — una teoretică și alta practică.

Fără doar și poate, cea mai bună formă de predare a cunoștințelor tehnice o constituie cursurile postuniversitare și cursurile postliceale. Aceasta nu numai pentru că studiile de bază, superioare sau medii, înarmează pe bibliotecar cu o cultură similară cu cea a utilizatorilor bibliotecii unde-și prestează serviciul, ci și pentru că diferitele discipline ale bibliologiei pot fi mai ușor asimilate de către un doctor, un licențiat și, în forme prescurtate, de către un baccalaureat.

Arta de a achiziționa cărți, de a le înregistra, de a le cataloga și clasifica ori de a alcătui bibliografiile se învață în stagiile de practică organizate în biblioteci anume indicate în acest scop și se desăvârșesc cu timpul în exercitiul funcțiunii. Bineînțeles, o formație completă presupune trecerea bibliotecarului prin toate serviciile bibliotecii.

Profesiunea de bibliotecar mai cere anumite aptitudini personale: o vocație socială pentru a înțelege mediul în care lucrează și publicul pe care-l servește, simțul ordinii și pe cel al răspunderii pentru a administra și conserva fondul bibliotecii în scopul folosirii lui în comun și pe o perioadă îndelungată, răbdare și tenacitate, cultul amănunțului și spirit metodic pentru a putea duce la bun sfârșit lucrări intelectuale migătoase.

Dar nimeni nu poate fi adevărat bibliotecar dacă nu este animat de o dorință nețărmurită de a-și extinde și adânci cunoștințele politice și de cultură generală, de a-și perfecționa pregătirea tehnică.

O bibliotecă, de orice categorie sau tip ar fi ea, ridică în fața bibliotecarului trei probleme principale: completarea fondului, prelucrarea cărților și relațiile cu cititorii.

Completarea fondului este una din atribuțiile fundamentale ale bibliotecarului, în care capacitatea sa de orientare joacă un rol important. O completare judicioasă se face în funcție de necesitățile de lectură ale cititorilor, pe care nimeni nu le poate cunoaște mai bine decât bibliotecarul respectiv. Alegerea cărților îl va fi ușurată de întinderea și calitatea lecturilor pe care le întreprinde.

Bibliotecarul trebuie să citească mult și continuu. El trebuie să citească de toate și să fie familiarizat cu lucrările de referință, între care bibliografiile consacrate diferitelor domenii. „Qui scit ubi scientia, spune adagiul latin, habenti est

proximus” — acela care știe unde se găsește știința este cel mai apropiat de acela care o posedă. Prin însăși natura profesiunii sale, bibliotecarul dispune direct de un mare număr de lucrări importante. El trebuie neapărat să-și rezerve o bună parte din timp pentru a-și completa și înnoi informația.

De cultura bibliotecarului depinde și munca de îndrumare a cititorilor. Bibliotecile, constituind baza documentară a studiului, a cercetării, informării și educării, au o funcție socială. Bibliotecarul din zilele noastre nu mai stă, ca bibliotecarul din trecut, retras în cabinetul său de lucru, împărtășindu-și știința unui public restrâns de cunoscători. El este în serviciul cititorilor, pe care îi asistă în cercetările lor, îi orientează în mulțimea produselor de tipar apărute, îi ajută să-și dezvolte cunoștințele. Intermediar între cititori și cărți, el înlesnește informarea semenilor săi, participă la educarea lor permanentă, contribuie la formarea unor conștiințe înaintate în slujba păcii și umanității.

Iată de ce bibliotecarul trebuie să fie preocupat în permanență de îmbogățirea cunoștințelor sale de specialitate, spre a fi în măsură să adopte în activitatea sa de fiecare zi metode noi și eficiente, pe care să le aplice cu competență la locul de muncă. Voi da în acest sens câteva exemple din domeniul disciplinelor cărții, care m-au preocupat în mod deosebit.

De vreo 50 de ani încoace, conceptele biblioteconomiei și bibliografiei au fost supuse unor revizuirii radicale. Mișcarea pentru stabilirea unei doctrine unitare de descriere a cărților pe plan mondial și-a găsit expresia în sus-pomenita *Conferință internațională de catalogare*, ținută la Paris în 1961. Această conferință a stabilit principiile ce trebuie să fie aplicate la alegerea și forma vedetelor și a cuvintelor de ordine în catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri de anonime, cât și în bibliografii, în scopul ușurării circulației mondiale a cărților apărute în fiecare țară. Biblioteca Centrală de Stat — și prin ea toate bibliotecile din rețeaua publică — a adoptat recomandările Conferinței cu privire la vedeta uniformă pentru numele autorilor personali și descrierea la autorul colectiv, cu avantajele cunoscute, atât în catalogul ei și în *Bibliografia Republicii Socialiste România* pe care o editează, cât și în fișele tipărite pe care le distribuie în abonament unui număr însemnat de biblioteci. În alte biblioteci din țara noastră, aplicarea acestor principii a rămas încă sub formă de deziderat.

Pe aceeași linie, al doilea eveniment important a fost *Conferința experților în*

catalogare, care a avut loc la Copenhaga în 1969, conferință care a făcut bilanțul înfăptuirilor generate de *Expunerea de principii* a conferinței din 1961 și s-a ocupat de standardizarea internațională a descrierii bibliografice. Este vorba ca în descrierea bibliografică elementele componente să fie prezentate într-o anumită ordine și să fie folosit un anumit sistem de punctuație. Aceasta în vederea introducerii în bibliotecă a proceselor de automatizare și mecanizare a informației bibliografice.

O primă experiență în această direcție o constituie Proiectul MARC II (Machine readable cataloguing), stabilit de Biblioteca Congresului din Washington, care a înregistrat pe benzi magnetice descrierile lucrărilor în limba engleză începând din 1966. Proiectul a fost adoptat și de alte mari biblioteci din lume, devenind astfel un sistem internațional.

De asemenea, în ultimii ani au fost propuse noi sisteme de clasificare biblioteconomică, menite să satisfacă cu mai multă eficiență necesitățile de documentare ale cititorilor.

După cum se poate observa, descrierea și clasificarea cărților sînt în prezent pe primul plan al cercetărilor în bibliologie. Să-mi fie permis deci să adaug că o altă condiție „sine qua non” a profesiei de bibliotecar este aceea a cunoașterii în amănunt a acestor două operații esențiale, din care una permite abordarea cărților prin elementele după care ele pot fi identificate — autorul și titlul lor iar alta le dezvăluie conținutul.

În legătură cu acestea, aș vrea să spun că o prejudecată ce mai stăruie în gândurile bibliotecarilor noștri, aceea că cercetarea științifică în bibliologie are ca obiect mai ales istoria cărții.

Iată ce spune Louise-Noëlle Malclès, cunoscuta specialistă franceză în bibliografie, despre catalogare: „Munca de catalogare este în orice bibliotecă o lucrare directă care nu suportă nici o interpunere: ea se bazează pe identificare, care este o știință întinsă și subtilă... Aceasta (identificarea) reclamă bibliotecari specialiști în fiecare disciplină, filologi și lingviști, dotați cu un spirit sigur, cu calități profunde de scrupulozitate și prudență, cu perspicacitate și finețe... Catalogarea, ca studiu al creării și transmiterii textelor, este o operă de știință”. De unde, reputația incontestată de lucrări de cercetare științifică a catalogelor tipărite ale marilor biblioteci.

Și iată ce spune aceeași autoare despre a treia disciplină a bibliologiei — bibliografia: „...oricît de intim ar fi ea legată de diferitele științe, al căror auxiliar indispensabil este, bibliografia apare ca o disciplină independentă al cărei o-

biect propriu este înregistrarea textelor imprimate din toate domeniile, ca și din toate timpurile... Studii recente au arătat că bibliografia este capabilă să conducă la descoperirea de cicluri de creație intelectuală și artistică și aceasta nu este decît unul din aspectele puterii ei...”

Despre ce se petrece în prezent în bibliologie ne putem informa din marile număr de cărți și reviste de specialitate apărute în lume și intrate în ultimii ani în bibliotecile noastre. Ceva mai mult, dispunem și de publicații secundare românești în acest domeniu. Biblioteca Centrală de Stat, prin cele trei publicații pe care le editează — *Fișe signalactice ale articolelor din domeniul bibliologiei*, *Buletinul de informare în bibliologie* și *Revista de referate în bibliologie* — pune la dispoziția bibliotecarilor o vastă documentație, extrasă din peste 50 de periodice de specialitate în diferite limbi, cît și din principalele cărți de bibliologie românești și străine, existente în țară.

Este îmbucurător faptul că tirajul *Buletinului* și al *Revistei de referate* a crescut, în urma unei anchete, de la 450 la 1040 de exemplare fiecare. Ele pot fi considerate ca principalele instrumente de informare pentru perfecționarea bibliotecarilor.

RED: Sinteți cunoscută ca o persoană în continuă și multiplă activitate. Ce lucrări vă captează în prezent atenția? Ce planuri aveți pentru viitor?

G. E. RALLY: Lucrez în primul rînd la revizuirea unor standarde, din care unul se referă la terminologia publicațiilor.

Sînt pe cale de a definitiva lucrarea *Ghid pentru determinarea categoriilor de publicații* (cărți, broșuri, foi volante, publicații periodice), ghid care are ca scop să înlesnească prelucrarea adecvată a diferitelor tipuri de publicații și justa lor încadrare în statistica producției de tipar.

Lucrez mai de mult la un vast manual de catalogare, în care voi valorifica toate cercetările de care am vorbit mai înainte. Aș fi bucuroasă să-l închei la sfîrșitul acestui an.

Mai am în manuscris un text consacrat evidenței publicațiilor.

Bineînțeles, preocuparea pentru *Bibliografia franco-română* nu m-a părăsit niciodată în tot cursul acestor ani. Pregătesc o a doua ediție, revizuită și adusă la zi cu noile apariții.

Cît despre alte planuri de viitor...

RED: Sîntem în plin An internațional al cărții și firesc este să vă punem și Du., ca personalitate care prin excelență v-ați dedicat întreaga viață cunoașterii și pro-

pagării cărții, întrebarea pe care am pus-o unora dintre făuritorii culturii românești: ce cărți, ce lecturi, ce autori au avut o influență asupra formației Dv. spirituale?

G. E. RALLY: Interesul meu pentru literatura social-politică marxistă, pentru publicațiile care reflectă mersul înainte al societății noastre socialiste a rămas constant și se împletește cu toate preocupările mele intelectuale. Pe lângă autorii enumerați mai înainte, iată câteva nume de autori și titluri de cărți care mi-au plăcut deosebit de mult.

Din creația românească: cronicile, Eminescu, Caragiale, Creangă, Hasdeu, Nicolae Iorga, Sadoveanu, Camil Petrescu, Morometii de Marin Preda, *Groapa* de Eugen Barbu, Nicolae Labiș, Ion Alexandru, Ion Gheorghe, Fănuș Neagu.

Din antichitate: Homer, Sofocle, Plutarh, Lucian, Virgiliu (mai ales cartea a VI-a din *Eneida*), *Satiriconul* de Petroniu, Tacit, Apuleu.

Din evul mediu: Ruteboeuf, Villon, Chaucer, Dante, Petrarca, legendele epice, romanele din ciclul *La Table Ronde*, *Tristan și Iseult*.

Din secolul al XVI-lea: Cervantes (în special partea a doua din *Don Quijote*), *Eseurile* lui Montaigne, *Gargantua și Pantagruel* de Rabelais, Ronsard și Pleiada lui, Shakespeare (îndeosebi *Hamlet*), Ben Jonson, Erasm.

Din secolul al XVII-lea: La Fontaine, Agrippa d'Aubigné, *Polyeucte* de Corneille, tragediile lui Racine (mai ales *Pedra*), *Principesa de Clèves* de D-na de La Fayette, *Scrierile D-nei de Sévigné*, Pascal, La Rochefoucauld.

Din secolul al XVIII-lea: Diderot, Choderlos de Laclos, romanele și corespondența lui Voltaire, *Confesiunile* lui Rousseau, *Călătorie în Italia* de Președintele des Brosses, Defoë, Smollett, Jonathan Swift, Hölderlin, Goethe (mai ales *Faust*).

Din secolul al XIX-lea: *Scrisori din Italia* de Paul-Louis Courier, *Adolphe* de Benjamin Constant, *Mémoires d'outre-tombe* de Chateaubriand, *Rosu și Negru* de Stendhal, *Dominique* de Eugène Fromentin, *Doamna Bovary* și corespondența lui Gustave Flaubert, Gérard de Nerval, Rimbaud, Tolstói, Dostoievski, Gogol, Dickens (în special *Pickwick*), Mark Twain.

Dintre contemporani: Remy de Gourmont, Jules Renard, Marcel Schwob, Paul Valéry, Valéry Larbaud, Unamuno, Pirandello, James Joyce, Aldous Huxley, Faulkner, Erskine Caldwell, Rainer Maria Rilke, Gorki, Maiakovski, Șolohov, Kazantzakis.

Nu mai număr alți autori și alte opere din diferite domenii, fiindcă aceasta m-ar duce prea departe, înșiruirea de mai sus fiind și ea destul de întinsă.

O expoziție de autografe la Biblioteca „V. A. Urechia” din Galați

Biblioteca „V. A. Urechia” s-a înscris în manifestările prilejuite de Anul internațional al cărții și cu expoziția „Autografe” deschisă între 19 august și 1 septembrie 1972.

Majoritatea materialului existent, cu excepția unui număr apreciabil de scrisori donate instituției noastre de familia Schwartz, provine din achizițiile făcute de V. A. Urechia, din corespondența purtată de conducerea și lucrătorii bibliotecii cu diferite personalități ale vieții științifice și culturale din țară, folosită astăzi la redactarea fișelor bibliografice pentru *Dicționarul oamenilor de știință, cultură și artă din județul Galați* — în curs de tipărire.

Deși nu toate exponatele suscită importanță, totuși sînt suficiente mărturiile scrise, capabile să incite atît interesul vizitatorului obișnuit, cît și pasiunea necștoită a cercetătorului. Pentru edificare, cităm

doar câteva din multiplele exemple ilustrative:

— *Histoire des Ajaoiens*. Manuscris din 4 decembrie 1682 — aparținând filozofului iluminist francez Bernard le Bovier de Fontenelle, publicat la Geneva în 1786 sub titlul *La République des Philosophes ou histoire des Ajaoiens*.

— *Răsunete ale Pindului în Carpați*. Manuscris nedatat ce conține un studiu de folclor comparat aparținând lui Al. Odobescu.

— *Cîntecul gîntei latine*. Partitură. Manuscris nedatat al lui Eduard Caudella.

— *Scrisorile lui Vasile Alecsandri către Aristizza Romanescu*.

— *La donna italiana del rinascimento. Le paradis terrestre dans la Divina comedia*. Manuscris nedatat cu două conferințe aparținând orientalistului italian Angelo de Gubernatis.

— *Ex libris-uri* sub formă de semnătură autografă ale lui Nicolae Văcărescu, Nicolae Bălcescu și Jules Simon (filozof și om de stat francez).

Catalogul prezintă autografele în ordine strict cronologică. Autorii sînt fixați în memoria lectorului printr-un succint comentariu biografic, prin fotografie, semnătură și lucrarea expusă. În cele 40 de vitrine, expoziția cuprinde o sută patruzeci și patru de manuscrise, scrisori, cărți cu semnături și dedicații, reprezentînd o sută patruzeci și șapte de scriitori, poeți, oameni de știință, cărturari, militanți socialiști-luptători pentru libertate și dreptate socială. Cu alte cuvinte, o retrospectivă a spiritului creației desfășurată pe distanța a trei secole: XVII—XX.

Printre semnatarii întîlnim personalități de prestigiu ale culturii naționale și universale, oameni care, slujind cu osîrdie și devoțiune știința, cultura și arta, au lăsat poporului lor și omenirii întregi opere durabile: *Stolnicul Constantin Cantacuzino, Nicolae Kretzulescu, Gh. Marinescu, Victor Babeș, Ion Eliade Rădulescu, Mihail Kogălniceanu, B. P. Hasdeu, I. C. Parhon, Aristizza Romanescu, Agatha Birescu și Maria Filotti*. Spicuiind în continuare catalogul, consemnăm și prezența autografelor unor personalități ale vieții culturale străine: *Theodor Mommsen, Jules Verne, Ernst Haeckel, Mark Twain, Emile Zola, Stéphan Mallarmé, Anatole France, Giosuè Carducci*. Lista ar putea fi îmbogățită, însă ne-am oprit doar asupra cîtorva momente semnificative din istoria culturii românești și universale pentru a ilustra importanța unor astfel de expoziții, menite să împlinească, nu o curiozitate efemeră, ci interesul și solicitudinea față de creația spirituală trecută și actuală.

I. PETRULIAS

Ecouri din județul GALAȚI

În cadrul Anului internațional al cărții, Biblioteca municipală din Tecuci a organizat acțiuni variate, inițiate în scopul propagării cărții în mediile cele mai largi ale populației cît și pentru atragerea de noi cititori la bibliotecă.

În primul semestru al anului în curs, au fost materializate deja o mare parte din obiectivele stabilite. Expunerea *In cursiune în istoria cărții și concursul de largă popularitate, intitulat Călătorie în lumea cărții*, au făcut cunoscute publicului cărțile de o deosebită valoare din colecțiile bibliotecii și au antrenat numeroși cititori în parcurgerea unui vast material bibliografic referitor la evoluția tipăriturilor. Expoziția *Cele mai frumoase și mai valoroase cărți românești și străine* (apărute în ultimul deceniu) a cuprins aproape 200 de titluri din diverse domenii. Altă expoziție, *Cartea social-politică românească*, prilejuită de Conferința Națională a P.C.R., a reunit cele mai semnificative lucrări apărute în ultimii ani privind politica partidului și statului nostru. Ambele expoziții au fost găzduite de salonul Muzeului de literatură din localitate.

Pîna la sfîrșitul anului urmează a se mai realiza alte câteva manifestări importante printre care cităm: consfătuirea *Literatură contemporană. Inspiratorii și cititorii săi*, o întîlnire cu un grup de scriitori din Galați și Bacău, ciclul *Mari biblioteci din țară și de peste hotare* precum și inedita expoziție-concurs *Cărți reprezentative din bibliotecile personale*.

De asemenea, în această toamnă s-a deschis cea de-a doua filială a bibliotecii în cartierul N. Bălcescu.

St. ANDRONACHE

În discuție:

ACTIVITATEA METODICĂ

în

BIBLIOTECILE PUBLICE

Masă — rotundă cu directori și lucrători ai bibliotecilor din centre de județ, cu inspectori ai comitetelor județene de cultură și educație socialistă

Redacția Revistei bibliotecilor a organizat o masă-rotundă la care au participat: GH. MAXIM, directorul Bibliotecii municipale „N. Iorga” din Ploiești, DUMITRU CONSTANTIN ZAMFIR, directorul Bibliotecii municipale din Constanța, BALAZS LAJOS, inspector în Comitetul județean de cultură și educație socialistă Harghita, ALEXANDRU OPROESCU, directorul Bibliotecii municipale din Buzău, EUGENIA MARINESCU, directoarea Bibliotecii orășenești din Slatina, județul Olt, CONSTANTIN GILEA, directorul Bibliotecii municipale „Gh. Asachi” din Iași, AURORA DUIA, directoarea Bibliotecii orășenești din Slobozia, județul Ialomița, NICOLAE RIZESCU, șef de serviciu la Biblioteca municipală din Pitești, ION HORVARTH, inspector în Comitetul județean de cultură și educație socialistă Suceava, IULIU PINTEA, inspector în Comitetul județean de cultură și educație socialistă Bihor. La masa rotundă a luat parte și ATANASE LUPU, șeful Serviciului metodic din Biblioteca Centrală de Stat. Participanții și-au expus părerile asupra rolului și scopului muncii metodice, asupra conținutului și formelor organizatorice ale acestei activități.

Discuțiile au fost conduse de ȘTEFAN GRUIA, redactorul-șef al revistei.

Redăm în cele ce urmează — într-o formă rezumată — răspunsurile pe care participanții la masa rotundă le-au dat la întrebările redacției.

RED.: Credeți că este necesar, în actuala situație a pregătirii profesionale a cadrelor bibliotecare, ca unitățile din rețeaua județeană să primească un ajutor metodic, pe lângă îndrumarea și controlul de specialitate ale inspectorului din comitetul județean de cultură și educație socialistă? În caz afirmativ, cum concepeți dv. relațiile dintre funcțiile de inspecție și control și funcția de asistență metodică?

GHEORGHE MAXIM: De aproximativ 20 de ani, în rețeaua de biblioteci publice și în celelalte rețele de biblioteci — rețeaua învățământului, a sindicatelor, a cooperărilor etc. — se caută formula optimă pentru exercitarea unei îndrumări de specialitate de maximă eficacitate. În prezent, după o perioadă de aproximativ 3 ani în care arareori a mai fost vorba despre activitate metodică (este adevărat, la consfătuirea de la București din decembrie 1970 care a întrunit toate cadrele de conducere din biblioteci, s-a vorbit despre necesitatea reluării activității metodice, dar discuția nu a fost urmată de nici o măsură organizatorică),

constatăm următoarea situație: comitetul județean de cultură și educație socialistă orientează, conduce activitatea bibliotecilor, trasează jaloanele privitoare la conținutul activității, în concordanță cu cerințele muncii politico-educative de pe teritoriul județului, în cadrul planului general al muncii culturale, dar nu poate — prin singurul inspector care se ocupă de bibliotecă pe întreg teritoriul județului sau prin cei câțiva inspectori care se ocupă, pe anumite zone geografice, de activitatea tuturor unităților pendinte de comitet — să acorde și asistență de specialitate. Pe de altă parte, biblioteca din centrul de județ nu-și mai exercită funcțiile de îndrumare din mai multe motive: desființarea serviciului metodic, apartenența din punct de vedere organizatoric — și deci și al funcțiilor, și al sarcinilor, ca și al finanțării — de municipiu sau oraș etc. etc. Eu cred că una din cauzele slabei organizări sau a inexistenței activității metodice pe plan județean constă în faptul că nu sînt îndeajuns definite sarcinile îndrumării de specialitate — care cu necesitate trebuie să aparțină unui for de specialitate, adică bibliotecii celei mai dotate și cu cadrele

cele mai bine pregătite din rețeaua județeană, deci bibliotecii din centrul de județ — și sarcinile de control. Acestea sînt activități care se completează reciproc, dar nu se pot suplini una pe alta. Chiar dacă inspectorii de la comitetele județene au fost cîndva bibliotecari — și deci au cunoștințe de specialitate —, ei au pierdut contactul cu practica și teoria biblioteconomică, biblioteca rămînd pentru ei doar o preocupare auxiliară. Iar dacă am admite că toți inspectorii — foști bibliotecari (dar cîți oare sînt în această situație în întreaga țară?) au rămas buni practicieni și buni teoreticieni ai activității bibliotecare în toate ramurile ei, oare pot ei face față tuturor problemelor care se ridică în cele — în medie — 70 de unități bibliotecare, orașenești și comunale, situate pe întreg teritoriul județului, cînd în fiecare comitet funcționează cam 4—5 inspectorii pentru toate unitățile cultural-educative? Biblioteca municipală „N. Iorga” din Ploiești a încercat, în toată această perioadă de „interregnum”, care durează de la aplicarea Legii privind împărțirea administrativă a teritoriului țării încoace, să-și exercite funcția de organ de îndrumare profesională. Comitetul județean de cultură și educație socialistă Prahova nu ne-a solicitat îndeajuns ajutorul, mergînd tocmai pe ideea că munca de control exercitată de inspectorii este suficientă pentru îndrumarea bibliotecarilor din rețea. Mai multă încredere în competența noastră profesională ne este arătată de către cadrele înseși, bibliotecarii din rețeaua publică, din unitățile școlare și din cele ale sindicatelor, cu care colaborăm destul de des și care ne solicită continuu asistența de specialitate.

Credința mea este că îndrumarea metodică trebuie să fie o preocupare firească a bibliotecii din centrul de județ.

DUMITRU CONSTANTIN ZAMFIR: Referitor la raportul între funcția de control și inspecție și cea de îndrumare de specialitate și la modul în care ar fi de dorit să antreneze comitetul județean de cultură și educație socialistă biblioteca municipală în îndrumarea metodică a tuturor bibliotecilor, părerea mea este următoarea: comitetul județean trebuie să stabilească programul de dezvoltare în perspectivă a bibliotecilor de pe teritoriul județului, liniile directoare privind contribuția acestor instituții la munca educativă, de perfecționare profesională, de informare etc., ca o parte integrantă a programului de activitate ideologică și cultural-educativă. În precizarea prevederilor planului privind modalitățile de participare a bibliotecilor, ar fi de dorit să fie antrenate și specialiștii din bibliotecile municipale și orașenești de

pe teritoriul județului, specialiștii în măsură să furnizeze documentația despre stadiul de dezvoltare a rețelei, componența colecțiilor, indicele de lectură a cititorilor, circulația cărților etc.

Desigur, comitetul județean de cultură și educație socialistă este organul care, sub îndrumarea comitetului județean al P.C.R. și a consiliului popular județean, conduce întreaga muncă pentru îndeplinirea sarcinilor prevăzute în plan, controlează aplicarea prevederilor lui și îndrumă pe cei care-l aduc la îndeplinire, dar bibliotecile municipale, ca instituții cu sarcini metodice, care dispun și de cadrele de specialitate și de instrumentele de lucru necesare, trebuie să fie atrase de comitetele județene în rezolvarea problemelor specifice, în fundamentarea științifică a rezolvărilor, în găsirea celor mai eficiente și mai propice metode de muncă etc. Ar trebui ca rețeaua județeană de biblioteci publice să fie considerată ca o singură bibliotecă, în măsură să rezolve unitar problemele lecturii populației din teritoriul respectiv. Fiecare bibliotecă-verigă trebuie să aibă sarcini bine precizate, fiind seama de interesele, cerințele de lectură și de informare ale populației din aria deservită (municipiu, oraș), dar și ale specialiștilor din diferite domenii de pe întreg teritoriul județului.

ALEXANDRU OPROESCU: Trebuie să recunoaștem că, după anul 1968, îndrumarea metodică a bibliotecilor comunale a cunoscut un mare și încă nerezolvat impas. Au existat, în acești ani, unele inițiative de reluare a îndrumării de specialitate de către unele biblioteci municipale — mai bine spus prelungiri ale unei trecute asistențe metodice —, dar aceste continuități nu reprezintă decît cazuri izolate și nicidecum un sistem bine fundamentat. Cert este că, în momentul de față, bibliotecilor le lipsește perspectiva dezvoltării activității lor și nu mai știu dacă muncesc bine sau muncesc rău, neavînd nici termeni de comparație, nici norme de serviciu, nici regulamente. Diferitele unități bibliotecare par a nu mai fi încadrate într-un sistem. Nu mai este cazul să căutăm vinovatul pentru situația creată; trebuie totuși să fie luate unele măsuri pentru asigurarea — pe întreg sistemul și în mod continuu, susținut — a îndrumării de specialitate. Nu pledez pentru uniformizare, dar am ajuns la stadiul în care se irosește mult prea mult efort în paralel, efort inutil pe care niște instrumente de lucru elaborate în mod centralizat și coordonat l-ar înlătura categoric, iar acest fenomen ar trebui să constituie un serios semnal de alarmă.

CONSTANTIN GÎLEA: Voi trece direct la subiect. Îndrumarea metodică făcută de bibliotecile centrale — republi-

cane sau județene — a fost și este foarte necesară, deși forma sub care aceasta parvine unităților interesate poate fi discutată și continuu îmbunătățită, în raport cu cerințele momentului. Părerea mea este că, în stadiul actual, comitetul județean trebuie să facă muncă de inspecție, de constatare și control, cu un aparat de inspectori nu prea numeros, iar bibliotecile din centrele de județ — acordându-li-se forțele de muncă necesare îndeplinirii acestor sarcini, ca și mijloacele financiare pentru deplasări pe teren și pentru organizări de cursuri, de stații-pilot și de manifestări de propagandă model, ca și aparatul de multigrafie necesară pentru pătrunderea de facto a lucrărilor pe care ele sau alte biblioteci din rețeaua publică județeană le elaborează — să acorde asistență de specialitate. Această asistență va fi, bineînțeles, coordonată și dirijată de comitetul județean de cultură și educație socialistă. Bibliotecile din rețea nu au uitat, în tot acest răstimp, ajutorul pe care fostele biblioteci regionale sau raionale l-au acordat de-a lungul anilor și, invocând eficiența lui, au apelat în continuare la noi. Bibliotecarii comunali, ca și cei din unitățile orașenești, simt nevoia unui for de îndrumare metodică și cer înființarea lui.

BALÁZS LAJOS: Nici nu se pot pune la îndoială oportunitatea și necesitatea muncii de îndrumare de specialitate, ori cum am numi-o și oriunde am încadra-o. Să ne gândim doar la un singur aspect al corpului actual de bibliotecari — modul de recrutare a lor. Mulți dintre ei au căutat în această profesie doar un mijloc temporar de existență și nu au primit o pregătire de specialitate într-o formă instituțională. De asemenea, să luăm în considerație faptul că domeniile foarte variate ale activității sociale pentru care o bibliotecă publică trebuie să furnizeze informații, nivelul activității educative cer astăzi o pregătire de specialitate de care numai o mică parte a bibliotecarilor dispune în momentul de față. Să facem o comparație cu durata învățămîntului bibliotecarilor din țările avansate, cu tradiții vechi în organizarea bibliotecilor, și ne vom da seama ce enormă cantitate de cunoștințe de specialitate lipsește bibliotecarului nostru și cât pierde din prestigiu și eficacitate biblioteca publică din această cauză. Cred cu tărie că revirimentul muncii de îndrumare va începe odată cu revizuirea pregătirii profesionale a bibliotecarilor, odată cu aplicarea unui sistem eficient de perfecționare și îmbogățire a cunoștințelor dobândite.

La ședința din iulie a.c. de la Consiliul Culturii și Educației Socialiste de inspecții care se ocupă de biblioteci în comitetele județene de cultură și educație

socialistă s-a arătat clar că acești lucrători culturali, care au în grijă o rețea întreagă de instituții, pot efectua muncă de îndrumare și control, pot să informeze forurile decizionale despre aspectele generale ale activității bibliotecare, dar nu au posibilitatea și nu dispun nici de instrumente pentru a efectua studii, pentru a experimenta și a generaliza metode etc. Iată de ce eu cred că o soluție pentru acordarea unei asistențe metodice de înaltă calificare ar consta în lărgirea ariei de acțiune în această direcție a corpului de inspectori ai comitetelor județene de cultură și educație socialistă, prin atragerea unora dintre specialiștii în biblioteconomie din județ, care să meargă pe urmele celor constatate de inspectori și, sub îndrumarea acestora, să-și desfășoare activitatea metodică în întreaga rețea județeană.

EUGENIA MARINESCU: Trebuie să începem prin a lămurii o neînțelegere care persistă de câțiva ani în ceea ce privește apartenența bibliotecilor din centrele de județ: sîntem biblioteci municipale sau orașenești, depindem de autoritățile locale și avem sarcina de a satisface dezideratele de lectură ale populației din așezarea în care activăm (cu consecințele firești, privind schema și mijloacele financiare, decurgînd din subordonarea locală), sau sîntem biblioteci județene, depindem de autoritățile județene și îndeplinim funcția de bibliotecă centrală în fruntea unei rețele de instituții similare, rețea cuprinzînd întregul teritoriu al județului (cu consecințele firești privind schema și mijloacele financiare)? După aplicarea Legii privind organizarea administrativă a teritoriului țării, bibliotecile din noile centre de județ — foste biblioteci raionale, avînd personalul și mijloacele materiale dimensionate pe acest tip de unități — s-au văzut puse într-o situație paradoxală: cu o schemă de 4-5 oameni, lipsite de mijloace materiale de multiplicare și fără alocații pentru deplasări, avînd un plan de activitate locală mult amplificat față de trecut, ele au fost continuu solicitate de comitetul județean de cultură și educație socialistă pentru a face muncă de îndrumare în bibliotecile comunale, pentru că inspectorul nu avea posibilitatea să acopere întreaga arie de probleme. De altfel, constat și eu, ca și tovarășul Maxim, că în toți acești ani solicitările de asistență de specialitate venite din partea bibliotecilor școlare sau ale sindicatelor au fost foarte numeroase. În atare condiții, am făcut tot ceea ce era posibil de făcut, dar nemulțumiri s-au ivit de ambele părți: nici populației urbane nu i-am putut asigura condiții optime de lectură,

nici muncă metodică nu am putut face cum trebuie. Și dacă fostele biblioteci regionale au mai găsit posibilitatea de a-și continua îndrumarea — mai mult sau mai puțin oficial, mai mult sau mai puțin stingheritor pentru activitatea de la centru, în virtutea experienței acumulate și a bazei materiale deținute —, nimeni nu a observat că o fostă bibliotecă raională, devenită bibliotecă de centru de județ, care avea în îndrumare altădată 20—30 de biblioteci comunale, este pusă astăzi, în fapt, în fruntea unei rețele de 2—3 ori mai mari de unități comunale și orașenești, în condiții aproape neschimbate de cadre și de bază materială. Oare acesta nu este un aspect nou, demn de sesizat și mai ales de rezolvat de către organele în drept?

Așa cum au susținut și alți colegi aici de față, cred că ar fi mai eficient să fie întărite unele servicii ale bibliotecii din centrul de județ sau — așa cum este cazul la noi — să fie extinsă activitatea bibliotecii din centrul de județ prin înființarea de noi servicii: informare, bibliografie, elaborarea materialelor de îndrumare.

AURORA DUA : Tovarășa Marișescu a examinat aici situația specială în care se găsesc bibliotecile publice din unele centre de județ. Cu deosebire că la noi, la Slobozia, situația bibliotecii orașenești este și mai precară: un local sub orice critică, care face imposibilă organizarea științifică a fondurilor și chiar existența cataloagelor, un personal format din 5 oameni (din care doar 2 cu pregătire de specialitate), colecții de publicații cu destule lacune. În atari condiții, la noi în județ inspectorul cu biblioteci din cadrul comitetului județean de cultură și educație socialistă este cel care, pe lângă munca de inspecție și control, organizează schimburi de experiență sau manifestări-model. Desigur, la acestea bibliotecă orașenească își dă, pe cât fi este posibil, contribuția. Dar situația prezentă nu mulțumește pe nimeni, nici pe cei care încearcă să îndrume, nici pe cei cărora le sînt destinate îndrumările. Ce este de făcut în atari condiții?

ION HORVATH : Voi schița și eu în câteva cuvinte situația generală a bibliotecilor din județul Suceava. Vorbesc în calitate de fost lucrător al bibliotecii municipale și de actual inspector în comitetul județean de cultură și educație socialistă. Și la noi, activitatea de îndrumare se desfășoară în condiții deosebit de dificile. La ora actuală, schema bibliotecii municipale cuprinde un singur bibliograf care, pe lângă munca lui de bază — de alcătuire a **bibliografiilor** —, se ocupă și de completarea colecțiilor, atît pentru bibliotecă de centru cît și pentru

bibliotecile din județ; din lipsă de timp, arareori el mai are prilejul să facă muncă de îndrumare. De la secția de prelucrare a fondurilor, unde există un singur om, nu are cine să se deplaseze pe teren. În lipsa specialiștilor de la bibliotecă municipală, inspectorii sînt cei care fac îndrumare, în măsura în care numeroasele activități cu care se ocupă le permite aceasta.

ATANASE LUPU : Răspunsul la dubla întrebare pusă de redacție îl voi formula cît mai scurt :

— Da, ajutorul metodic destinat rețelei bibliotecilor din județ este necesar, este mai necesar ca oricînd, nu pe lângă îndrumarea și controlul de specialitate ale comitetului județean de cultură și educație socialistă, ci în cadrul acesteia.

— Funcția de control nu poate și nu trebuie delimitată de cea de asistență de specialitate; în cazul în care această delimitare este impusă de slaba pregătire profesională a inspectorului de resort, situația este de nedorit și, oricum, nu trebuie statuată.

Reiau imaginea pe care a avansat-o în discuția noastră tovarășul Zamfir: aceea a unei unice biblioteci publice, constituită imaginar prin însumarea tuturor unităților de acest fel de pe teritoriul unui județ. O astfel de viziune asupra cadrului general prin care ne propunem să satisfacem și să promovăm lectura publică mi se pare bogată în semnificații, promițătoare ca punct de plecare în abordarea subiectului principal care ne-a reunit astăzi în redacția revistei noastre, și anume conținutul, formele și modul de organizare a îndrumării metodice a bibliotecilor.

Repun în discuție această imagine pentru că ea m-a trimis cu gîndul în primul rînd la noțiunea de **sistem de bibliotecă**. Or, experiența noastră de pînă acum a demonstrat — dacă mai era nevoie — că între existența unui sistem de bibliotecă și desfășurarea unei activități metodice susținute este un raport de determinare. Și nu unul simplu și nici univoc — existența sistemului de bibliotecă creînd premisele-cadru pentru o activitate metodică sistematică și eficientă, iar aceasta contribuînd direct la consolidarea și perfecționarea sistemului. Avem noi un sistem de bibliotecă la care să ne raportăm concepția și mai ales acțiunea metodică practică, sarcinile și formele acesteia? Un răspuns care să corespundă obiectiv realității nu poate fi dat prin **da** sau **nu**. Bazele unui sistem, cel puțin pentru bibliotecile publice, au fost puse la noi încă din deceniul al șaselea. Raportată la împărțirea administrativ-teritorială a țării, avem o rețea

completă de unități, rețea de care nu dispun multe state europene și care poate fi cu succes confruntată cu normele fundamentale existente pe plan mondial — populație deservită, fonduri de publicații, achiziții curente, cadre profesionalizate, condiții materiale, bugete etc. (vezi normele F.I.A.B. pentru biblioteci publice).

Consiliul Culturii și Educației Socialiste, comitetele județene de cultură și educație socialistă asigură — pe plan central și local — orientarea unitară, conducerea, îndrumarea și controlul bibliotecilor municipale, orașenești și comunale. După realizarea unei legislații mai complete, general aplicabile bibliotecii publice, eu personal nici nu văd, în actuala etapă, alte deziderate menite să ducă, pe plan organizatoric și administrativ, la consolidarea sistemului de biblioteci. Nu împărtășesc deci opinia, destul de frecvent afirmată și aici, dar și printre bibliotecari în general, după care alte reglementări administrative (dependența bibliotecilor municipale din centrele județene de consiliile populare ale județelor, centralizarea prevederilor și execuțiilor bugetare, a numirii și salariării cadrelor din bibliotecile comunale etc.) ar fi de natură să faciliteze dezvoltarea activității metodice. Dimpotrivă, cred că astfel de măsuri ne-ar putea împinge la repetarea unor greșeli pe care le-am făcut în trecut, și anume la substituirea acțiunii metodice prin tot felul de preocupări administrative și organizatorice, la transformarea asistenței și îndrumării de specialitate într-o muncă de control curent a îndeplinirii sarcinilor, atribuit al organelor de partid și de stat. Cine să desfășoare o astfel de activitate? Răspunsul, aproape se impune de la sine: cei mai calificați și mai experimentați lucrători din biblioteci — inclusiv din cele științifice și speciale de pe teritoriul județului.

RED: Care credeți că este obiectul, scopul, esența acestei activități metodice — pe plan central și local?

DUMITRU CONSTANTIN ZAMFIR: După părerea mea, de aici pornește confuzia: nu am clarificat încă bine — la toate nivelele — concepția asupra conținutului muncii metodice și trebuie să recunoaștem aceasta cu tot curajul. Discuția prezentă poate aduce unele contribuții la lămurirea problemei. Scopul muncii metodice ar consta, cred, în modelarea activității bibliotecare — privită fie la scara întregului sistem național, fie pe plan local — la cerințele actuale ale societății socialiste, cerințe ideologice, e-

ducative, de informare în sprijinul producției etc., potrivit metodelor și tehnicilor moderne de bibliotecă și solicitărilor reale ale publicului.

În vederea atingerii acestui scop, activitatea metodică ar avea drept obiect elaborarea metodelor corespunzătoare — pe baza experienței și tehnicii celei mai eficiente —, sub forma unui sistem coerent de cunoștințe științifice și de deprinderi practice. Prin activitatea metodică trebuie să fie fundamentate științific scopurile și funcțiile sociale, sarcinile sistemelor de biblioteci în diferitele etape ale dezvoltării cerințelor de lectură și de informare, în raport cu progresul social.

GHEORGHE MAXIM: La cele expuse de tovarășul Zamfir aș adăuga un aspect nou: forurile metodice — oricare ar fi ele — trebuie să aibă în sarcină elaborarea materialelor necesare planificării activității bibliotecare și dezvoltării sistemului de biblioteci, trebuie să furnizeze documentația necesară organelor decizionale pentru prognoză, pentru elaborarea materialelor de directivă și a normativelor. De asemenea, ele trebuie să participe la punerea în aplicare a acestor planuri și norme, să cerceteze rezultatele aplicării lor pe parcurs, să contribuie la generalizarea elementelor valoroase. Deci trebuie să aibă capacitate științifică pentru cercetare, dar și discernământul practic pentru a semnală „din mers” eventualele erori de planificare, prognoză, normare.

NICOLAE RIZESCU: Tot în cadrul general al sarcinilor muncii metodice, cred că trebuie să menționez și apropierea conducerii (inclusiv a concepției teoretice) de execuție (inclusiv de inițiativa locală). De asemenea, „metodicul” trebuie să urmărească reducerea nivelului prin asigurarea unei comunicații directe, duble, de la organe superioare la cele inferioare, deci între sistem, subsistem și sub-subsistem. Să nu uităm de asemenea că, deocamdată, formele de învățămînt de specialitate nu asigură pregătirea tuturor cadrelor care sînt recrutate anual. Deci, un alt aspect, cel care a dat atîta greutate și muncii metodice în trecut, dar care astăzi, datorită Legii perfecționării cadrelor, capătă o coloratură cu totul nouă, este asigurarea instruirii lucrătorilor din biblioteci, în trei etape: la încadrare (dacă noul lucrător nu a absolvit un învățămînt de specialitate), prin instruire teoretică și practică la biblioteca din centrul de județ; prin perfecționare la centrele interjudețene; prin reciclare — deci prin instruire permanentă. Cadrele metodice ar asigura, în toate aceste etape, o dublă comunicație scrisă și orală de la emițător la re-

ceptor și invers. Criteriul valabil pentru evaluarea modului de însușire a cunoștințelor ar trebui să fie, în ultimă instanță, rezultatele în muncă, pe care tot cadrele metodice le vor constata pentru lucrătorii din bibliotecile comunale. În același context, așa fi de părere că organele metodice trebuie să participe în mod activ la elaborarea programelor de instruire, perfecționare și reciclare și la organizarea de cursuri speciale, pe diferite discipline biblioteconomice. Alte atribute ale activității metodice — întilnite, ce-i drept, și în trecut, dar întrunind astăzi potente calitativ superioare — sint colaborarea și coordonarea interbibliotecare. Cind toate nivelele lucrează cu maximă eficiență, întreaga activitate se realizează prin colaborare, fiind coordonată de nivelul superior. Efortul este colectiv, dozarea lui se face proporțional cu posibilitățile, colaborarea este coordonată și însăși coordonarea devine un domeniu de activitate. Organul de coordonare este comitetul județean de cultură și educație socialistă, care trebuie să antreneze biblioteca din centrul de județ la realizarea în fapt a acestei coordonări, de exemplu în completarea colecțiilor de publicații ale tuturor bibliotecilor publice de pe teritoriul județului, în editarea materialelor de propagandă etc. Asistența acordată de specialiști bibliotecari trebuie să fie metodică (adică sistematică, planificată, după o anumită metodă) și metodologică (în sensul că trebuie să furnizeze bibliotecarului metoda după care acesta trebuie să-l orienteze pe beneficiarul bibliotecii să facă lectură și să se informeze, în sensul că cei care îndrumă fac și cercetare pentru depistarea metodelor și a procedeelelor celor mai eficiente de muncă).

CONSTANTIN GILEA: Aș dori să subliniez aportul pe care „metodistul” trebuie să-l aibă în planificarea și orientarea cercetării științifice în biblioteconomie, în elaborarea propunerilor pentru aplicarea în practică a rezultatelor cercetărilor, în documentarea și informarea sistematică asupra progreselor mondiale în științele biblioteconomice, documentare și informare realizate în mod diferențiat, conform gradului de cunoștințe al beneficiarilor și nevoilor lor de informare. De asemenea, organizarea fondului de publicații biblioteconomice — izvoare de informare primare și secundare — cred eu că intră tot în competența organului metodic, ținind atît de sarcina de a asigura documentația de specialitate, cît și pentru a acoperi cerințele procesului de perfecționare profesională. Un domeniu care trebuie mult

extins și fără de care munca de organizare a bibliotecilor va rămîne perpetuu în stadiul empiric — domeniu care, în concepția mea, revine tot sectorului metodic —, este cel de elaborare a studiilor asupra problemelor fundamentale ale dezvoltării sistemului de biblioteci și ale lecturii în general. Dacă nu va face cercetare și documentare, dacă nu va fi în măsură să elaboreze analize și studii, atunci „metodistul” va recădea din nou în situația de altădată, iar prestigiul muncii lui, ca și eficacitatea ei vor fi cu mult mai reduse. De aceste studii se leagă și ținerea la zi a statisticii bibliotecare județene și republicane, ca și analiza datelor rezultate din ea.

AURORA DUJA: Aș fi de părere că prin munca metodică extinsă și asupra unităților din celelalte rețele (din învățămînt, ale sindicatelor etc.) s-ar putea realiza acea unitate a metodelor și a tehnicilor către care aspirăm cu toții; pătrunderea „metodicului” în toate rețelele locale ar aduce, în sfîrșit, coordonarea tuturor eforturilor pentru instruirea și educarea populației, iar prin coordonare — o mai justă întrebunțare a forțelor de muncă și a inteligențelor.

IULIU PINTEA: Organul metodic trebuie să fie un seismograf sensibil la cele mai mici oscilații ale activității bibliotecare să semnalizeze și să măsoare intensitatea și undele de propagare a acestor oscilații. După mine, este foarte important ca organismul metodic să se ocupe intens cu experimentarea celor mai eficiente metode de muncă și cu răspîndirea acestora, în vederea introducerii lor în toate unitățile în care se dovedesc utile. În acest sens, bibliotecile-pilot și bibliotecile-model trebuie să fie sprijinite, din punct de vedere al conținutului muncii, de aceste foruri metodice județene sau republicane și să constituie terenul de punere în aplicare a celor mai moderne și mai valoroase experimente. Aceasta, cred eu, ar trebui să fie latura practică cea mai însemnată a activității metodice.

EUGENIA MARINESCU: Legat tot de latura practică, mai ales noi, bibliotecarii din noile centre de județ, nu trebuie să neglijăm ajutorul direct pe care specialiștii trebuie să-l acorde unităților din rețeaua județeană, în cazul în care forțele locale nu sînt în măsură să îndeplinească unele activități. Este știut că în această direcție se îndreptau în trecut cele mai multe din eforturile specialiștilor din bibliotecile regionale, că acest „ajutor” a fost înțeles în multe locuri ca efectuarea propriu-zisă a muncii (oare s-ar putea vreodată număra cataloagele bibliotecilor comunale pe care foștii metodisti au trebuit să le alcătuiască într-o

viteză amețitoare, înaintea unui schimb de experiență sau a unei inspecții a autorităților superioare, și de care, după terminarea „festivităților“, nu s-a mai atins nimeni, niciodată?), că munca a ceea ce pe teren a constituit unul din căpetele de acuzare pentru desființarea activității metodice; această asistență directă, practică trebuie acordată însă în temeiul unei noi concepții și nu poate niciodată lipsi din tabloul noii activități de îndrumare.

ION HORVATH: Printre ultimele obiective, dar nu mai puțin important prin aceasta, aș menționa îndatorirea forurilor metodice — în special a celor republicane — de a pregăti și difuza instrumentele de muncă și de informare care pot fi elaborate pe plan central: manuale, culegeri de sinteze și de traduceri, semnalări sau sinteze de articole de specialitate din presa străină, consemnarea noilor apariții editoriale, bibliografii pe teme de larg interes, materiale de propagandă, întreaga formularistică de tehnică bibliotecară, fișe divizionare, modele de mobilier și schițe de amenajare etc. etc. De asemenea, acestor foruri metodice centrale cred că le-ar reveni și munca de coordonare a activității bibliografice și editoriale a tuturor bibliotecilor din rețea, ca și colaborarea, din punct de vedere editorial, cu unitățile bibliotecare, de documentare și informare din celelalte rețele. Recunosc în această formă superioară, de maximă eficacitate a asistenței de specialitate, care acționează cu mult mai adânc și mai persistent decât orice altă îndrumare, fie ea dată chiar la fața locului și adaptată condițiilor locale. Pe de altă parte însă, printr-o instruire permanentă a bibliotecarilor, trebuie să-i facem pe aceștia capabili să cunoască aceste instrumente de muncă sau de informare și mai ales să le folosească în activitatea lor.

BALÁZS LAJOS: Ar mai fi de menționat un aspect aproape neîntâlnit, și în trecut și astăzi: în sarcina organului metodic ar trebui să intre și elaborarea de analize și studii, urmate de concluzii corespunzătoare, despre anumite tipuri de biblioteci, despre rețeaua aflată pe un anumit teritoriu, despre diferite domenii de muncă etc. Aceste materiale ar trebui să facă obiectul unor articole publicate în presa de specialitate și, cu această, atac tangențial și o altă „hibă“ a activității metodice de până acum — slaba prezentă a celor care fac muncă de îndrumare în publicistica de specialitate. După zîmbetul amar al redactorului-șef al **Revistei bibliotecilor**, am impresia că am abordat un subiect penibil. Și cred că tovarășul Gruiă ar avea dreptate dacă, la acest punct, ne-ar

aduce nouă, bibliotecarilor și inspectorilor, imputarea că sîntem lungi la vorbă, dar scurți sau chiar inexistenți la scris.

Mai există un aspect pe care vreau să-l relev. Am asistat la diverse consfătuiri ale specialiștilor activînd în mediul rural — agronomi, medici, cadre didactice —, care se plîngeau că nu găsesc cărți de specialitate în biblioteca publică din comună. Desigur, nu putem cere unei biblioteci comunale să achiziționeze asemenea lucrări, dar nu văd de ce nu am putea organiza un împrumut interbibliotecar rapid și lesnicios cu biblioteca din centrul de județ, de ce în asistența metodică nu ar fi inclusă și o informare complexă și completă asupra literaturii de diverse specialități, asupra tuturor publicațiilor intrate în biblioteca din centrul de județ chiar.

DUMITRU CONSTANTIN ZAMFIR: Printr-un împrumut interbibliotecar bine organizat s-ar putea, într-adevăr, rezolva și această problemă-cheie a organizării moderne a lecturii. Cu fondurile de cărți care ne stau însă astăzi la dispoziție, cu organizarea prezentă care impune achiziționarea întregii literaturi de care este nevoie la un moment dat, în exemplare suficiente doar pentru satisfacerea nevoilor populației din localitatea respectivă, consider că bibliotecile din centrele de județ nu vor putea satisface cerințele de informare și de lectură ale populației din întregul județ.

IULIU PINTEA: Din experiența de până acum, am impresia că ar fi oportun ca tot organul metodic să asigure și colaborarea cu specialiștii din alte domenii de cercetare, cu care biblioteconomia se întîlnește la graniță: sociologi, psihologi, pedagogi, arhitecți etc. Antrenarea în elaborarea studiilor, a anchetelor și a cercetărilor ar asigura un autentic caracter științific multidisciplinar.

ATANASE LUPU: Cred că s-au curtat destul de clar și de complet obiectul, scopul și esența a ceea ce denumim îndrumare metodică a bibliotecilor. Aș dori doar să subliniez că cele mai substanțiale considerații pe care le-am auzit în legătură cu întrebarea pusă plasează, fără nici o îndoială, această activitate în cîmpul atribuțiilor și acțiunii curente a comitetelor de cultură și educație socialistă. Stabilirea obiectivelor generale politico-educative și cultural-informative ale activității bibliotecare, modelarea acestei activități în concordanță cu solicitările reale ale publicului, planificarea activității bibliotecare și dezvoltarea sistemului de biblioteci, instruirea permanentă a cadrelor, cercetarea științifică și aplicarea în practică a rezultatelor cercetării, organizarea experimentelor în uni-

tățile-pilot și multe alte aspecte relevate aici revin forurilor la care m-am referit.

RED.: Din discuții au putut fi desprinse aspectele fundamentale ale muncii metodice. După părerea dv., cine este chemat să efectueze această activitate, cu alte cuvinte în ce formulă organizatorică încadrați complicata muncă de asistență de specialitate în multiplele ei aspecte, la nivel județean și republican?

DUMITRU CONSTANTIN ZAMFIR:

După ani de activitate metodică — oficială sau mai puțin oficială —, la nivel de regiune sau de județ, am ajuns la convingerea că nu trebuie să constituim un serviciu metodic propriu-zis în cadrul bibliotecilor județene, pentru că acesta ar tinde să redevină ceea ce a fost odătau. Serviciile bibliotecii din centrul de județ și ale bibliotecilor orașenești din județ trebuie însă încadrate cu personal de specialitate atât de bine pregătit încât să fie capabil să rezolve problemele din domeniul pe care îl are în competență, atât la biblioteca de centru sau orașenească, cât și pentru întreg teritoriul județului. În acest fel, cei care vor da îndrumări teoretice nu vor fi ruși de specificul muncii practice. În loc de a forma un colectiv din 3—4 oameni pentru activitatea de îndrumare în județ, activitate care se va suprapune celorlalte servicii ale bibliotecii de centru, ar fi mai bine să încadrăm pe acești oameni în serviciile celei mai mari bibliotecii din județ, iar activitatea lor metodică să fie coordonată de unul din șefii de serviciu existenți. Propun aceasta în urma experienței ultimului an de activitate metodică din județul Constanța. În urmă cu ceva timp, o analiză făcută la nivelul consiliului popular județean a constatat cu date ferme că activitatea bibliotecilor publice din județ — ca volum și calitate — a scăzut. S-a hotărât atunci ca îndrumarea metodică să treacă în sarcina bibliotecii municipale, aceasta primind dreptul de a veghea nu numai asupra întregii rețele de bibliotecii publice, dar și asupra celorlalte rețele județene. În acest fel, astăzi fiecare serviciu al bibliotecii municipale își are bine precizate sarcinile ce-i revin în dezvoltarea diverselor probleme ale bibliotecilor din județ. A fost nevoie la început de un efort considerabil de organizare, atât pentru a aduce unitățile din rețea la un stadiu multumitor de activitate, cât și pentru a crea o atmosferă favorabilă rezolvării problemelor specifice, pentru a pune din nou la curent pe bibliotecarii din rețeaua publică cu progresele pro-

fesiei. Am găsit multă înțelegere și sprijin la organele de partid și de stat județene, la comitetul județean de cultură și educație socialistă, tocmai pentru că modul nostru de a acționa, măsurile întreprinse și-au arătat din plin utilitatea și eficiența, iar bibliotecile s-au dovedit a fi instituții în care merită să faci investiții. Ne ocupăm astfel de completarea colecțiilor de publicații ale tuturor bibliotecilor publice din județ, având la dispoziție un buget centralizat. Am primit sarcina verificării periodice a cunoștințelor bibliotecarilor din cuprinsul județului și, acolo unde a fost nevoie, am procedat chiar la înlăturarea cadrelor necorespunzătoare. Organizăm lunar, de asemenea, schimburi de experiență și înlăturări de lucru având o tematică dinainte stabilită și aprobată de comitetul județean de cultură și educație socialistă; am împărțit județul în 5 zone de îndrumare și aceste schimburi de experiență au loc, prin rotație, în toate comunele dintr-o zonă. Desigur, mai există încă multe necazuri — în special în ceea ce privește pregătirea profesională a cadrelor —, dar sintem convinși că am pășit pe un drum bun și că măsurile întreprinse sint utile și eficiente.

GHEORGHE MAXIM: În județul Prahova am căutat să găsim o formulă convenabilă pentru pătrunderea informației profesionale în toate categoriile de bibliotecii și astfel am ajuns la crearea unui cerc de comunicări, ca formă de manifestare a activității Filialei Prahova a Asociației bibliotecarilor din țara noastră, cerc la care își dau concursul bibliotecarii din toate unitățile județului. La început, comitetul județean de cultură și educație socialistă nu a avut prea multă încredere în eficiența acestei forme de îndrumare, dar cu timpul s-a convins că bibliotecarii iau parte la debateri cu interes și că în ședințe se discută probleme de cea mai stringentă utilitate — politica de achiziții, munca bibliografică, documentarea și informarea în bibliotecă, sociologie bibliotecară. Aceasta ar fi forma cea mai generală de acționare pe plan metodic și cred că ea ar trebui — cu ajutorul Asociației bibliotecarilor — să fie extinsă în toate centrele de județ, sau cel puțin pe lângă cele 10 centre interjudețene de perfecționare a personalului din unitățile de cultură. La nivel de rețea publică, eu sint de părere că asistența de specialitate ar putea emana de la serviciul bibliografic al bibliotecii municipale, întărit cu specialiști de la celelalte servicii, atunci când acești specialiști există nu numai ca persoane fizice, ci și realmente ca factori cu o înaltă calificare. Îndrumare

de specialitate pe domenii a bibliotecarilor din bibliotecile tehnice și documentare ar trebui să intre în atenția cabinetelor județene de organizare științifică a muncii și a producției, dar biblioteca publică din centrul de județ poate să asigure unitatea tehnicilor de bibliotecă, coordonarea muncii bibliografice și evidența centralizată a achizițiilor pentru toate rețelele de biblioteci.

ALEXANDRU OPRESCU: Soarta bibliotecilor trebuie încredințată specialiștilor, altfel vom asista la un proces de deprofesionalizare în rândul lucrătorilor din aceste unități. La Buzău am anticipat unele măsuri organizatorice care, an de an, așteptăm să fie „oficializate”: în planul de muncă al bibliotecii municipale a figurat întotdeauna activitatea metodică. Aceasta însă într-o formă, ca să zic așa, rezumată: în fiecare secție a bibliotecii municipale există un om căruia îi revin și sarcini de îndrumare. Am programat o zi pe săptămână în care sintem vizitați de bibliotecarii din județ și am organizat seminarii trimestriale cu toți lucrătorii din unitățile bibliotecare. De asemenea, am realizat o înțelegere completă și o defalcare precisă a sarcinilor de îndrumare care revin bibliotecii municipale de cele care revin inspectorului din comitetul județean de cultură și educație socialistă. Este, desigur, o inițiativă, dar această inițiativă ar trebui să-și găsească confirmarea în niște precizări date de la nivel central. Fostele servicii metodice erau un bun câștigat de-a lungul timpului; nu susțin să le reluăm tale-quala, dar trebuie găsită o soluție ca specialiștii din bibliotecile mari să vină în contact mai direct cu bibliotecarii care au nevoie de sprijinul lor, să facă o îndrumare permanentă, pe toate sectoarele, având continuitate în concepție și activitate. Deși nu mă opun prin aceasta unei atît de competente păreri ca cea a tovarășului Lupu, eu văd totuși începutul acestei reforme organizatorice în trecerea bibliotecii din centrul de județ în dependența organelor județene de stat: prestigiul și importanța ei vor crește și ea va constitui din nou capul rețelei de biblioteci publice, cu toate consecințele de îndrumare și asistență profesională, de activitate editorială, de coordonare a activității și a achizițiilor în toate unitățile din rețea etc., etc.

De asemenea, acțiunea de coordonare a activității tuturor bibliotecilor publice din județ și în special a celei duse de bibliotecile municipale și orașenești va căpăta o nouă consistență și eficacitate. Paralelismele existente astăzi în ceea ce privește subordonarea nu fac decât să ne dubleze eforturile, concomitent cu o

îngustare a ariei de influență a bibliotecilor.

ION HORVATH: Inspectorii Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă Suceava se ocupă de anumite zone geografice și nu de un anumit tip de instituție culturală. Urmărim ca, în conținut, activitatea instituțiilor să corespundă exigențelor muncii politice, educative și cerințelor actuale ale publicului, dar specificul muncii cu cartea se pierde în ansamblul activității culturale. Formula organizatorică optimă pentru asigurarea unei asistențe de specialitate aș vedea-o tot într-un serviciu metodic pendinte de biblioteca din centrul de județ, serviciu încadrat cu 2—3 oameni care să asigure efectuarea studiilor și a analizelor de ansamblu, a studiilor de sociologie a lecturii, de politică bibliotecară, de completare, organizare și dezvoltare a colecțiilor, a studiilor asupra conținutului politic și educativ al muncii bibliotecare. Activitatea acestui serviciu metodic trebuie să fie întregită prin asistența de specialitate prestată de lucrătorii de înaltă calificare din celelalte servicii ale bibliotecii. Ar fi oportun ca, la nivel central, să se stabilească niște normative privind îndrumarea tuturor rețelelor de biblioteci, indiferent de apartenență — deci pe ansamblul sistemului —, pentru coordonarea eforturilor și pentru aplicarea unor metode și tehnici de lucru similare.

AURORA DUIA: În actualul stadiu de dotare materială și cu cadre, în județul Ialomița nu se poate pune la punct nici o formulă organizatorică pentru asigurarea asistenței biblioteconomice, în afara unor consfătuiri la nivel județean.

EUGENIA MARINESCU: În condiții similare de cadre, pe lângă Comitetul județean de cultură și educație socialistă Olt a fost instituit un birou metodic, format din reprezentanții celor 5 biblioteci orașenești din județ. Au loc întâlniri periodice, la care sînt discutate problemele impuse de activitatea curentă și prin care se realizează o coordonare a planurilor de muncă. Lunar, fiecare din cei 5 directori de bibliotecă orașenești organizează un schimb de experiență la cite o bibliotecă comunală, la baza căruia stă o tematică stabilită de comun acord cu bibliotecarul comunal, cu consiliul popular comunal, cu directorul căminului din localitate. La fiecare schimb de experiență participă cite 10 bibliotecari comunali. O acțiune de mai mare amploare a fost aceea pentru organizarea cataloagelor. Bibliotecarii nou încadrați au luat parte timp de 2—3 luni la lecțiile predate de lucrătorii bibliotecii din

Slatina, iar cînd am ajuns la lecțiile despre clasificarea publicațiilor, am convocat întreg corpul de bibliotecari din județ. De asemenea, acest cabinet metodic a început o amplă cercetare sociologică pe tema: corespunde biblioteca publică comunală cerințelor actuale de lectură, informare și divertisment ale populației rurale? Împreună cu comisia de răspundere a cunoștințelor științifice-culturale, a fost declanșată o acțiune similară și în cele 5 orase ale județului. Datele culese, însoțite de concluziile anchetatorilor, vor fi supuse analizei comitetului județean de cultură și educație socialistă, care va lua măsuri în consecință.

NICOLAE RIZESCU: Cred în viitorul și eficacitatea unui cabinet metodic și metodologic, ale cărui scopuri principale ar fi: asigurarea unei duble comunicații în îndrumare, instruire, colaborare și coordonare, nu numai de la emițătorul-îndrumător (cabinetul metodic) la receptor — biblioteca în subordine, ci și invers, prin participare activă directă (articole, comunicări, experimente, manifestări-model) și indirectă (rezultatele din muncă și generalizarea metodelor pentru obținerea unor rezultate optime). Munca de îndrumare trebuie să urmărească în primul rînd difuzarea rapidă și eficientă a „noului“, înlăturarea „vechilui“.

IULIU PINTEA: Poate că experiența județului Bihor ar putea aduce unele noi aspecte organizatorice. Noi am organizat cercuri metodice, cu ajutorul cărora am extins sfera de atracție și asupra celorlalte rețele de biblioteci — unitățile din instituțiile școlare, unitățile sindicatelor. Pentru a putea cuprinde într-adevăr întreaga arie teritorială, am folosit în munca de îndrumare și pe bibliotecarii din cele 7 biblioteci orașenești existente în județul Bihor. După părerea mea, serviciul de informare bibliografică este cel care ar trebui să dirijeze asistența de specialitate.

ȘTEFAN GRUIA: Dar dacă toată lumea din biblioteca de centru sau din bibliotecile orașenești se va ocupa cu probleme de îndrumare a rețelei, cine va mai duce munca pentru satisfacerea dezideratelor de lectură din mediul urban? Cine va avea în vedere ansamblul problemei și cine va pregăti documentația de decizie pentru forul tutelar?

IULIU PINTEA: Inspectorul!

CONSTANTIN GÎLEA: Serviciul bibliografic!

ATANASE LUPU: Formula organizatorică? Cei chemați să desfășoare activitatea la care ne referim sînt cei mai experimentați, mai pregătiți și mai talentați lucrători din biblioteci, ca și alți intelectuali care își desfășoară activita-

tea în domeniul producerii și difuzării cărții, al sociologiei și pedagogiei lecturii. Deci colective cu caracter lucrativ, organizate direct de comitetele județene de cultură și educație socialistă, cu planuri proprii de muncă. Știu că preconizarea unei astfel de formule nu se bucură de încrederea multor colegi. Și totuși... Sîntem obligați să ținem seama pe de o parte că fostele servicii metodice ale bibliotecilor regionale și raionale au fost mai ales niște servicii de administrare generală a bibliotecilor și numai în subsidiar colective de promovare a acțiunii metodice; că aceste servicii n-au putut niciodată — și practic nici nu vor putea — să concentreze cele mai calificate cadre din biblioteci; că ne aflăm într-o altă etapă, de consolidare a rețelei de biblioteci; că nu avem motive suficiente să sperăm că, reînființînd aceste servicii, ele vor fi altceva decît au fost. Pe de altă parte, formula pe care o propun funcționează cu rezultate promițătoare în multe județe, așa cum s-a arătat și aici, iar comitetele județene de cultură și educație socialistă au atît autoritatea morală și administrativă cît și capacitatea practică de a asigura un caracter de lucru acestor colective, le pot obliga la o activitate efectivă și riguros planificată, le pot asigura și mijloacele materiale de care au nevoie.

RED.: Ce credeți despre eficacitatea organizării de bibliotecă-model sau de bibliotecă-pilot și ce rol le atribuiți în munca de îndrumare?

EUGENIA MARINESCU: O bibliotecă-model înseamnă, în concepția mea, o unitate bibliotecară cu o activitate intensă, cu un fond de publicații care să corespundă cerințelor cititorilor, cu lucrători calificați care să recomande cartea potrivită cititorului potrivit și care să poată face o informare competentă, totul plasat în condiții materiale care să înlesnească, să pună în valoare activitatea specifică bibliotecii. Atîta timp cît, sub raportul pregătirii instituționalizate a cadrelor, problema nu este încă soluționată pe plan național — și nu spun pentru nimeni nici o noutate atunci cînd reamintesc că în prezent nu avem un învățămînt superior biblioteconomic, ci, paradoxal, doar o școală postliceală și... un doctorat —, atît timp cît nu am reușit încă să organizăm o aprovizionare multumitoare a bibliotecilor rurale, atît timp cît condițiile de spațiu și local sînt mai peste tot nemulțumitoare, cred că încă nu putem vorbi despre eficiența modelului, pentru că acest „model“, creat artificial și izolat, nu va putea fi imitat de alții.

IULIU PINTEA: Mă alătur celor spuse de tovarăsa Marinescu: într-adevăr, baza materială a bibliotecilor publice este într-o situație critică. Și nu numai în mediul rural, ci chiar și mai ales în orașele în care se clădește foarte mult; de exemplu, în Oradea, într-un cartier nou cu 20 000 de locuitori, nu este prevăzut nici un spațiu pentru bibliotecă. Nu mă pricp la sistematizare și urbanism, dar cred că trebuie reglementată prin norme obligativitatea creării de spații pentru biblioteci în cartierelor în construcție. Altfel, vom ajunge ca locuitorilor din orașele în continuă expansiune să le fie mai puțin accesibilă cartea bibliotecii publice decât locuitorilor din satele aparținătoare. Problema filialelor din mediul urban pare a nu avea, la o primă vedere, contingente cu bibliotecile-model. Dar oare biblioteca de centru, împreună cu întreaga ei rețea urbană, nu trebuie să fie ea însăși prima bibliotecă-model a județului?

AURORA DUIA: Atingeți un subiect deosebit de penibil pentru noi, bibliotecarii din Slobozia, tovarăse Pinte. Aceasta este și convingerea noastră: primul aspect al muncii de îndrumare a cordate de biblioteca din centrul de județ este exemplul propriu: ea însăși prin activitate, colecții, organizare trebuie să fie un model demn de urmat pentru toate celelalte unități din județ. Dar ce exemplu poate constitui Biblioteca orașenească din Slobozia, când ea este adăpostită în localul unei foste circiumi, care nu și-a schimbat prea mult aspectul de odinioară, când organizarea științifică a colecțiilor devine o imposibilitate pentru că nu numai cataloagele, dar nici cărțile nu mai au loc, cînd cititorul, intrînd în bibliotecă, este neplăcut impresionat de supraaglomerarea publicațiilor? Cum putem vorbi în județul nostru de crearea de biblioteci-model, cînd autoritățile locale tergiversează de ani de zile problema localului bibliotecii din centrul de județ și, cu toate promisiunile făcute, nu am obținut pînă acum decât... tot o promisiune, că ne va fi repartizat un alt local*, dar și acela tot neîndestulător ca spațiu și nefuncțional?

CONSTANTIN GÎLEA: Nu vreau să mă înfățișez ca rudă mai bogată, dar situația materială a bibliotecilor publice este, în unele județe, cu mult mai bună. Cred totuși că obligativitatea — din partea autorităților locale — de a asigura minime condiții materiale pentru o bună funcționare a bibliotecilor publice trebuie reglementată prin lege.

* Nota red: *Între timp, la redacție ne-a parvenit știrea că biblioteca s-a mutat în noul local.*

Bibliotecile nu au fost create pentru a corespunde ca număr localităților din țară — conform directivelor Conferinței Naționale a partidului din 1967, fiecare localitate trebuie să aibă o bibliotecă —, ci pentru a corespunde unui scop. Or, o bibliotecă — model sau nemodel — presupune o avere publică (colecția de publicații), care trebuie adăpostită și administrată în așa fel încît să i se asigure o viață îndelungată. Și cu aceasta vin să completez — sau să contrazic — părerea unor ziaristi entuziaști, dar puțin realști, părere exprimată nu demult în presa cotidiană centrală, precum că activitatea culturală se poate duce oriunde și oricînd. Este adevărat, o echipă de dansuri populare poate juca și în sala de așteptare a unei gări, un concurs de șah se poate desfășura și în halele unei fabrici, dar pentru biblioteci asigurarea unui local propice conservării colecțiilor, respectarea unor condiții de securitate și de depozitare adecvate, dobîndirea, în ultimă instanță, a unui cadru material adaptat sarcinilor de difuzare a cărții, de încurajare a lecturii, de răspîndire a informațiilor sînt condiții sine qua non, iar în absența lor aceste instituții ajung la negarea rolului lor cultural.

Dar să ne întorcem la bibliotecile-model. Nu sînt sceptic în privința meritelor lor, dar cu ocazia unui schimb de experiență la o asemenea unitate se face destul formalism; este adevărat, venirea unor oameni din afară în localitatea respectivă stimulează autoritățile locale, care, cu această ocazie, sînt mai „darnice” față de biblioteca respectivă, pentru a salva onoarea locală. Și în județul Iași s-au amenajat biblioteci-model acolo unde au existat condiții de local bune.

De exemplu, în Palatul Cuza de la Ruginoasa s-a stabilit ca întregul parter să fie destinat bibliotecii comunale. S-a făcut planul de amenajare, s-a proiectat mobilierul necesar, se va constitui un fond de carte adecvat. Dar comuna Ruginoasa are numai 3 000 de locuitori și s-a ajuns la situația paradoxală că biblioteca va depăși cu mult nevoile de lectură ale populației deservite. N-aș vrea să fiu înțeles greșit și să las impresia, din cele spuse de mine, că n-aș avea încredere în eficacitatea exemplului pe care l-ar putea oferi aceste biblioteci-model.

ION HORVATH: Nu este nevoie nici să vă disculpați, nici să vă explicați, noi toți am înțeles că cereți perfecționarea metodei și nicidecum abolirea ei. Și cred că în județul Suceava am ajuns la o formulă multumitoare în această privință: am creat în comunele Salcia și Stulpicani biblioteci-pilot, dotîndu-le cu o

bază materiale multumitoare și asigurându-le o bună organizare prin încadrarea unor bibliotecari calificați. În afara faptului că aici organizăm schimburi de experiență, am propus ca și practica de 10 zile a bibliotecarilor nou încadrați să o facem tot la aceste biblioteci-pilot.

RED.: Anul acesta, sistemul de perfecționare a cadrelor din biblioteci a fost, în mare parte, definitivat. Cum vedeți dv. încadrată această activitate în sfera largă a asistenței de specialitate?

GHEORGHE MAXIM: Am încredere în formula preconizată de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, bazată pe organizarea unor centre interjudețene care să asigure perfecționarea și reciclarea bibliotecarilor. În municipiul Ploiești există unul din aceste centre și noi am și început să ne pregătim pentru a încadra această nouă sarcină în planul nostru de muncă, ceea ce presupune o deplasare de forțe de muncă spre noi obiective, organizarea unor colecții de lucrări, asigurarea condițiilor materiale pentru buna desfășurare a procesului de perfecționare.

EUGENIA MARINESCU: Părerea mea este că ar fi totuși oportun să se mărească numărul de locuri la secția fără frecvență a Școlii postliceale de biblioteconomie, paralel cu întărirea și permanentizarea procesului de perfecționare. De asemenea, prin extinderea cercurilor de referate s-ar completa și s-ar intensifica schimbul de informații pe plan profesional. Organizarea acestora ar veni deopotrivă organelor metodice, comitetelor județene de cultură și educație socialistă, filialelor Asociației bibliotecarilor. Trebuie să căpătăm certitudinea că aceste forme vor obliga pe bibliotecar să studieze continuu.

ALEXANDRU OPROESCU: În același context cred că ar trebui reglementată și obligativitatea, durata și condițiile de efectuare ale practicii bibliotecarilor nou încadrați.

CONSTANTIN GÎLEA: S-au făcut la noi prea multe încercări asupra învățămîntului biblioteconomic pentru ca toate aceste tatonări să nu aibă repercusiuni grave asupra nivelului de pregătire a bibliotecarilor. Practica de pînă acum mi-a format convingerea că înființarea în 2—3 centre din țară a unor licee de specialitate ar fi cea mai nimerită soluție pentru rezolvarea pregătirii cadrelor medii de bibliotecă. Tot legat de perfecționarea profesională a cadrelor, vreau să arăt aici inițiativa Iașului: sub egida Filialei Asociației bibliotecarilor, am înclus cercul de biblioteconomie în cadrul Universității populare. Și consider că, în

anul de învățămînt 1971/1972, cursul a avut o reală contribuție la pregătirea bibliotecarilor din județ.

DUMITRU CONSTANTIN ZAMFIR: Un învățămînt de specialitate — și cel biblioteconomic nu face excepție — nu poate fi conceput fără precizarea metodologiei de predare, a disciplinelor de studiat, fără elaborarea manualelor sau a materialelor didactice necesare. Or, pînă în prezent, profesorii care au predat la diferite forme de învățămînt nu au elaborat nici un manual, pentru nici o disciplină biblioteconomică. Oare învățămîntul de stat se poate baza numai pe materialele apărute în revista noastră de specialitate și pe suplimentul elaborat de ea? Așteptăm cu nerăbdare, în acest sens, activitatea editorială a Centrului de informare și documentare și a Centrului special pentru perfecționarea cadrelor de pe lângă Consiliul Culturii și Educației Socialiste.

RED.: Și cu aceasta atingem o problemă-cheie a asistenței de specialitate. Care este viziunea dv. asupra rolului organelor centrale metodice în ansamblul activității de îndrumare biblioteconomică?

ATANASE LUPU: În cadrul Direcției culturale-educative din Consiliul Culturii și Educației Socialiste funcționează două sectoare — unul de cercetare și altul de promovare a metodologiei acțiunii culturale-educative de masă — care și-au propus în planurile de perspectivă o serie de obiective ce vizează și lectura publică, activitatea bibliotecară ca parte solidară în procesul complex al educației și culturii de masă. Multe din acțiunile acestor sectoare se realizează sau se vor realiza împreună cu activul cultural din centrele județene și din municipii, din unele unități cultural-educative, printre care și biblioteci. Pentru viitor se vorbește de organizarea unui institut sau centru metodic al activității culturale-educative de masă. Ar fi, desigur, bine ca programele și preocupările curente ale sectoarelor amintite mai înainte să fie mai larg cunoscute în rîndul activiștilor culturali, în rîndul celor ocupați de metodologia bibliotecară.

În ceea ce privește atribuțiile metodice ale Bibliotecii Centrale de Stat, acestea sînt binecunoscute și nu cred că este aici locul să le repet. Instituția noastră va continua să asigure documentarea în bibliologie, serviciile ei de catalogare centralizată pe care le prestează de mulți ani în folosul bibliotecilor din întreaga țară, amplul ei program de informare bibliografică, asistența de specialitate a diferitelor forme de perfecționare profesională a bibliotecarilor, ca și ajuto-

rul nemijlocit, pe teren, în organizarea fondurilor și a cataloagelor, în studierea acțiunii bibliotecare, în promovarea experiențelor valoroase, a metodelor și tehnicilor avansate. În toate aceste domenii, în lucrările elaborate de noi mai sînt de adus îmbunătățiri, perfecționări în sensul unor răspunsuri mai reale și mai eficiente la carențele rețelei de bibliotecă.

În fața bibliotecarilor din țară sîntem însă total deficienți pe un alt plan — aspect amintit în discuția noastră — și anume acela al elaborării și editării unor manuale proprii, a unor ghiduri practice privind tehnica bibliotecară, a unor instrumente de lucru indispensabile activității curente a bibliotecarului. După opinia mea, acestea trebuie să figureze în fruntea unei liste de priorități pentru viitorul imediat în preocupările celor care se ocupă pe plan central de îndrumarea activității bibliotecarilor publice.

DUMITRU CONSTANTIN ZAMFIR: Nu se poate ca metodologia activității bibliotecare să se nască la județ, prin inițiative locale. Practica — chiar și cea mai înaintată — fără un temelie teoretică nu poate genera decît o altă practică. Am ajuns în stadiul în care fără cercetare nu se mai pot face progrese, la stadiul în care ar trebui precizată o concepție metodologică centrală în legătură cu îndrumarea bibliotecarilor. Trebuie, o dată pentru totdeauna, să se stabilească o linie de orientare, să se arate deschis, pe baza indicațiilor conținute în documentele de partid, ce se așteaptă de la bibliotecă, în ce mod trebuie făcută îndrumarea de specialitate. Desigur, există condiții locale specifice, modalități diferite de rezolvare, inițiative laudabile ivite în diferite biblioteci, dar acestea vin să îmbunătățească, să îmbogățească o viziune generală stabilită pe plan central.

CONSTANTIN GÎLEA: Noi, bibliotecarii, am rămas surprinși atunci cînd am constatat, la reorganizarea Consiliului Culturii și Educației Socialiste, că pentru cîteva sute de muzee existente în țară a fost prevăzută o direcție a muzeelor, care se preocupă de soarta lor și-și face simțită prezența, iar pentru conducerea celor peste 8 000 de biblioteci publice (din care aproape 2 800 în rețeaua publică de stat) nu a fost prevăzută un for central distinct care să le conducă. Și aceasta concomitent cu înființarea, în cadrul Ministerului Educației și Învățămîntului, a unei Direcții a documentării și a bibliotecilor, pentru o rețea sensibil egală cu cea publică. În această privință, lipsa unei legi a bibliotecilor este semnificativă. Este adevărat, fără dragoste de muncă și interes nici o profesiune nu

poate fi îndeplinită, dar o legiferare venită de la forurile centrale — care să stabilească sfera de acțiune a bibliotecii publice, drepturile și atribuțiile ei, statutul social al profesunii noastre — poate aduce îmbunătățiri substanțiale cadrului de desfășurare a muncii noastre. Aceasta așteptăm noi, în primul rînd, de la forurile noastre centrale.

Cred că nu greșesc socotind că Biblioteca Centrală de Stat, ca unitate conducătoare a rețelei de biblioteci publice, i-ar reveni și rolul de coordonator al activității bibliografice și editoriale a bibliotecilor. Și poate că această instituție ne-ar putea asigura și nouă spații pentru editarea lucrărilor noastre în condiții multumitoare, chiar la tipografia Bibliotecii Centrale de Stat.

Referitor la rolul organelor centrale în promovarea noului din practica bibliotecară, aș îndrăzni să fac o remarcă. Nu știu de ce nimeni nu este receptiv la ideea lansării metodei servirii populației prin bibliobuze. Ar fi de dorit ca forurile conducătoare să demonstreze că este o metodă practică și puțin costisitoare, care intensifică circulația fondurilor de cărți și face posibilă deservirea populațiilor din sate rîsipite sau așezări îndepărtate, din medii defavorizate din punct de vedere geografic.

ALEXANDRU OPROESCU: Aș dori să abordez o problemă spinoasă: contactul dintre județ și centru. Datorită întreruperii — mai mult sau mai puțin oficiale, mai mult sau mai puțin categorice — a asistenței de specialitate de la centru pînă la județ și de acolo pînă la ultima unitate, acum avem impresia că sistemul unitar care fusese clădit cu atîta rîvnă s-a destrămat. Consultările reciproce, printre altele, ne dădeau certitudinea apartenenței de un centru îndrumător. Unii dintre noi venim și nchemați în Capitală, dar în mod neoficial și numai atunci cînd sîntem minăți de treburi. Aș dori ca aceste consultări dintre activiștii culturali din țară și organele de conducere din Capitală să devină o metodă de lucru permanentă — de exemplu, să avem în fiecare trimestru cîte o consfătuire, pe diferite teme actuale ale muncii de bibliotecă sau pe teme de coordonare, colaborare, conducere etc. Ar fi de dorit, de asemenea, să avem legături mai concrete și mai... la subiect cu organele metodice din Biblioteca Centrală de Stat, care mult timp nu au făcut decît studii sociologice și care acum întrețin legături cu bibliotecile din țară doar prin trimiteră unor materiale, este drept judicios alcătuite, dar al căror ecou nu se întoarce de la beneficiar la editor. Nu știu cum s-ar putea realiza în practică, dar

ar trebui să existe, pe plan central, o evidență a tuturor problemelor care frământă lumea bibliotecară, pentru a se urmări rezolvarea lor în timp, după cum și la nivel județean ar trebui să fie întocmită o evidență a problemelor ridicate de bibliotecile din rețeaua județeană.

ION HORVATH: După cum s-a mai propus la cele câteva ședințe organizate pe plan central cu cadrele de conducere din bibliotecile publice de stat, consider oportună organizarea, în diferite zone ale țării, de întruniri cu directorii și cu inspectorii de bibliotecă pentru dezbaterile problemelor sfîrșite ale bibliotecilor. După părerea mea, o prezență mai activă a organelor centrale de îndrumare în județe ar fi foarte utilă.

EUGENIA MARINESCU: Aș vrea să relev un alt aspect al muncii de îndrumare care ar trebui să emane de la forurile republicane. Noi, bibliotecarii mai vechi — și eu număr 16 ani în meserie — ne mai aducem aminte de schimburile de experiență organizate pe plan central, de vizitele făcute la mari biblioteci din țară. Am auzit aici atîtea lucruri noi — de exemplu despre activitatea bibliotecilor municipale din Iași, Ploiești și Constanța —, am citit în revistă numeroase materiale despre inovații, amenajări etc. efectuate în multe biblioteci din țară, dar ceea ce vezi cu ochii tăi este mult mai convingător. Aș

se reia aceste vizite de lucru în bibliotecile cele mai bine dotate sau cele mai bine organizate, ca o metodă de răspîndire a unei experiențe valoroase, ca o expresie a asistenței de specialitate acordată de forurile centrale. Aș vrea să fac și o remarcă de ordin practic: ar fi mult mai bine dacă Biblioteca Centrală de Stat ar trimite materialele editate de ea — într-un număr de exemplare corespunzător numărului de biblioteci de pe raza județului — direct bibliotecii din centrul de județ, nu comitetului de cultură și educație socialistă, care uneori tergiversează expedierea lor pe teren.

IULIU PINTEA: Eu aș fi de părere că Biblioteca Centrală de Stat trebuie să-și vădească aportul mai mult în coordonarea muncii bibliotecare, în elaborarea de îndrumări generale, în asigurarea unei colaborări fructuoase între diferite rețele și în cadrul aceleiași rețele. O remarcă personală privitoare la materialele editate de biblioteca noastră națională: ele ar trebui să ne parvină cu mai multă promptitudine și cu un avans mai mare față de momentul întrebuirii lor — fișa tipărită pentru întocmirea catalogelor, bibliografiile pentru organizarea diferitelor manifestări de propagandă a cărții cu ocazia unor evenimente cu dată fixă etc.

Masă-rotundă realizată
de **A. CORVĂTESCU-TOFAN**

Concluziile redacției

Din cuvîntul participanților la masa rotundă organizată de Revista bibliotecilor rezultă cu deosebită claritate necesitatea reluării sau continuării activității metodice. Faptul că bibliotecarii din unitățile municipale cer cu insistență să fie investiți cu sarcini suplimentare, care depășesc răspunderea teritorială a bibliotecilor municipale, denotă faptul că ei privesc această muncă ca un comandament

social al momentului actual, ca o expresie a responsabilității politice și profesionale pe care ei singuri și-o asumă față de dezvoltarea rețelei de biblioteci publice din județ. Îndrumarea activității cultural-educative este în esență un act politic; ea se desfășoară sub conducerea organelor de partid și are ca scop îndeplinirea programului ideologic al partidului. Indiferent dacă este exercitată de in-

spectori sau de bibliotecari, munca de îndrumare în bibliotecă are deci un adinc caracter politic; chiar și atunci cind îmbracă aspecte organizatorice, administrative sau de tehnică bibliotecară, activitatea metodică urmărește în esență tot crearea cadrului adecvat pentru realizarea conținutului muncii de bibliotecă: educare și informare.

● Nici un domeniu de activitate socială nu poate exista fără cercetarea și elaborarea celor mai eficiente metode și tehnici de muncă, fără perspectivare. Munca metodică este un aspect al politicii bibliotecare, parte integrantă a conducerii științifice a sistemului de bibliotecă. Poziția activității de îndrumare față de biblioteconomie este asemănătoare cu cea a pedagogiei față de învățămînt: ea este știință bibliotecară aplicativă. Scopurile ei au fost larg dezbătute în cadrul discuției. E cert că munca metodică nu înseamnă nicicum elaborarea de texte șablon pentru manifestări de masă, schimburi de experiență empirice și conducere prin circulare, ci muncă de cercetare pentru optimizarea serviciilor de bibliotecă, integrarea în tehnica și practica bibliotecară a noilor cuceriri ale științelor sociale cu care biblioteconomia este în contact, cercetarea critică a practicii pentru o cit mai rațională folosire a capacităților materiale și umane de care dispun bibliotecile. De altfel, nici metodele pe care astăzi le folosim nu s-au născut din senin, nu au fost reinventate de fiecare bibliotecar, ci sint rezultatul unor studii și al unor experimentări îndelungate. O latură a funcției metodice este, de asemenea, asigurarea serviciilor centralizate pentru bibliotecă. Sub diferite denumiri și forme instituționalizate, activitatea metodică apare în toate țările unde există forme organizate de cooperare între bibliotecă, adică rețele și sisteme de bibliotecă.

● Dacă aspectele organizatorice ale muncii de îndrumare au fost discutate atît de îndelung în cadrul mesei rotunde, aceasta se datorează faptului că, în actualul stadiu de promovare a acestei activități, există o contradicție între atribuții și formele organizatorice care ar trebui să garanteze exercitarea acestor atribuții. Funcția metodică s-a instituționalizat în bibliotecile din centrele administrative nu numai pe motivul existenței cadrelor calificate, ci mai ales datorită faptului că aceste bibliotecă, avînd cele mai importante colecții de publicații și dispunînd de instrumentele de muncă necesare, au devenit centre ale unei rețele de biblio-

teci. Munca de cercetare în biblioteconomie, de generalizare a metodologiei optime nu se poate face din birou, ci dintr-o instituție unde se practică biblioteconomia, pe baza studierii și cunoașterii solicitărilor sociale față de bibliotecă. Dacă funcția metodică va constitui sarcina tuturor specialiștilor din bibliotecă sau va fi exercitată printr-un serviciu aparte, aceasta depinde de ceea ce așteptăm de la această muncă metodică: să fie mai departe muncă de instruire, de inițiere și ajutor practic, adică o muncă de întreținere în funcțiune a organismului bibliotecii, sau să se considere necesar a se acorda timp și forțe de muncă pentru cercetare și depășire a stadiului actual de practicisim.

● Nivelul unei activități științifice a cărei sursă se află în practică depinde de nivelul practicii și de nivelul calificării practicienilor. Datorită deficiențelor și discontinuității formelor de calificare, în esență munca metodică s-a rezumat la noi în țară la o muncă didactică, de inițiere profesională, la preluarea formelor și tehnicilor propagate de literatura de specialitate sau la elaborarea metodologiilor pentru dezvoltarea sarcinilor curente. Rezultatele au fost practicisimul și rutina de care s-a vorbit la această masă rotundă. Convingerea noastră este că fără soluționarea problemelor privind calificarea cadrelor de bibliotecă — la toate nivelele și pe întreg sistemul —, fără definirea rolului activității metodice pe rețea și sistem, munca de îndrumare nu va putea depăși aspectele de inițiere, instruire, inspecție și control, iar asistența de specialitate acordată va avea mai departe un caracter pur personal.

● Viitorul muncii metodice depinde de definirea rolului și funcțiilor bibliotecilor — nu numai ale bibliotecilor publice, ci ale tuturor tipurilor de bibliotecă — în ansamblul activității educative și de informare. Problema nu trebuie privită din punctul de vedere al bibliotecilor, al instituțiilor, în sine, ci iarăși referitor la solicitările sociale pe care dezvoltarea economico-socială a României socialiste, definită la Conferința Națională a partidului din iulie a.c., le pune în fața acestor instituții.

Viitoarele discuții cu privire la munca metodică trebuie să aibă ca punct de plecare tocmai reconsiderarea rolului și a funcțiilor educativ-informaționale ale bibliotecii în conformitate cu solicitările sociale actuale și de perspectivă.

Ce produc

„atelierele științifice“

ale

bibliotecilor municipale și orășenești

Ioana TAUTU

Poate un preambul teoretic despre funcțiile și atribuțiile bibliotecii publice moderne ar sluji de argument studiului pe care-l prezentăm în cele ce urmează, ar oferi un suport observațiilor noastre, ar da mai multă greutate concluziilor pe care le vom trage.

Dacă totuși nu vom uza de toate aceste inestimabile avantaje și vom intra ex abrupto în subiect este pentru că nu ne-am propus decît să aducem în dezbatere o anume stare de fapt — realități ale bibliotecilor municipale și orășenești în domeniul bibliografic, în activitatea de propagandă a cărții și a bibliotecii (sub raport informativ-publicitar), în domeniul activității metodice și, în măsura în care există, în domeniul cercetării în științele bibliologice, preocupări și posibilități în aceste direcții.

În acest scop, ne-am adresat unui număr de 58 de biblioteci municipale și orășenești (în primul rînd celor din centrele de județ), cerîndu-le informații cu privire la realizările anului 1971, la cele ale anului curent și la obiectivele în curs de realizare, conform planificării pe anul 1972. Pentru a putea cunoaște concepția lucrărilor, metodologia folosită, calitatea lor, am cerut totodată să ne fie expediate, în limita posibilităților, și lucrările propriu-zise.

Cum numărul bibliotecilor care au răspuns solicitării noastre este de numai 27 (Alba Iulia, Arad, Bacău, Birlad, Brașov, București, Caracal, Cluj, Constanța, Craiova, Deva, Giurgiu, Gh. Gheorghiu-Dej, Iași, Miercurea Ciuc, Oradea, Pitești, Ploiești, Reghin, Sibiu, Suceava, Timișoara, Tg. Jiu, Tg. Mureș, Tîrgoviște, Drobeta Turnu-Severin, Tecuci) și cum analiza de față are în vedere atît

lucrări finite, cît și lucrări în curs de realizare sau în stadiu de proiect, concluziile noastre nu au un caracter general și absolut, ci surprind numai niște tendințe existente la nivelul unităților cercetate, pe o perioadă de timp limitată (1971—1972)*.

Cercetarea Planului activității bibliografice și de informare a bibliotecilor municipale și orășenești — anul 1971, editat de Biblioteca Centrală de Stat, și a Planului activității editoriale a Comitetelor județene de cultură și educație socialistă pe anul 1972, editat de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, dar mai ales contactul direct cu multe din bibliotecile care nu intră în analiza de față, cunoașterea majorității lucrărilor realizate (cele mai multe recenzate în rubrica noastră „Lucrări de specialitate”) ne permit să afirmăm însă că aceste tendințe nu distonează față de situația de ansamblu.

Materiale publicitare

Vom trece repede asupra activității publicitare care ocupă un loc minor în preocupările bibliotecilor pe care le avem în vedere. (Sau poate e vorba doar de dificultățile de ordin material pe care editarea unor astfel de materiale le ridică: hîrtie, tipar și, mai ales, execuție grafică!).

În majoritatea cazurilor, preocupările nu merg dincolo de editarea unor afișe pentru manifestările de masă organizate

* Regretăm că biblioteci cu o remarcabilă activitate editorială ca cele din Galați, Buzău ș.a., ale căror realizări ne sînt de altfel, în genere, binecunoscute, nu au răspuns la această anchetă.

de bibliotecă și a unor invitații tip. O înțelegere a activității publicitare a bibliotecii într-un mod complex, ca o îmbinare a formelor publicitare în sensul strict al cuvântului (cu privire la funcțiile bibliotecii, la colecțiile de care dispune, la serviciile pe care le oferă) cu mijloacele de informare bibliografică, se vedește numai la Biblioteca „Astra” din Sibiu și la Biblioteca „Gh. Asachi” din Iași. Notăm pentru acestea — fără a mai face convenitele distincții — nu numai afișe de diferite tipuri și cu diferite funcționalități, fluturași, cărți postale, semne de carte, pungi protectoare pentru cărți, dar și bibliografii de recomandare tipărite în largi tiraje (pentru public, nu pentru bibliotecari, cum se întâmplă în atâtea cazuri!), bibliografii-program pentru expozițiile de carte organizate ș.a.

Se mai pot nota și unele realizări ocazionale ale Bibliotecii municipale din Pitești (sugative ilustrate pentru popularizarea secției de copii), ale Bibliotecii municipale din Brașov (afișul și catalogul expoziției de ex libris-uri), ale Bibliotecii „N. Iorga” din Ploiești (microbiobiografiile autorilor dramatice puși în scenă de către Teatrul de Stat din Ploiești).

Considerate sub aspectul lor informativ-propagandistic, ghidurile și monografiile de bibliotecă pot fi incluse tot la acest capitol. Au editat (în tiraje variind între 1 000 și 5 000 de exemplare), ghiduri-pliante — bibliotecile din Birlad și Deva, ghiduri broșate — bibliotecile din Arad și Suceava, lucrări cu caracter monografic — bibliotecile din Iași, Miercurea Ciuc și Timișoara.

Un interes deosebit prezintă materialul metodic realizat de Biblioteca municipală din Brașov pentru a fi distribuit cititorilor cu ocazia Zilelor bibliotecii, material ce cuprinde scheme orientative și indicații utile cu privire la serviciile și secțiile bibliotecii, cu privire la instrumentele de informare ș.a., din păcate (deocamdată, sperăm!) doar dactilografiat.

Mai notăm — nefinalizate încă — preocupările bibliotecilor orășenești din Caracal (*Materiale pentru completarea Monografiei Bibliotecii orășenești cu date noi*) și din Reghin (*Material cu privire la activitatea Bibliotecii orășenești publicate în presa locală și Materialele publicate în „Revista bibliotecilor” despre activitatea Bibliotecii orășenești Reghin*).

Diverse studii și materiale metodice

Găsindu-și cu precădere finalizarea în cercetările cu caracter bibliografic, îndinația către studiu și cercetare a lucră-

torilor de specialitate din bibliotecile investigate se manifestă în mod cu totul sporadic în celelalte domenii ale științei bibliologice: câteva studii de istorie a cărții (*Tipografia și periodice devene*, prezentare de Ion Faur, Biblioteca municipală din Deva, și *Tradiții ale cărții. Cărți și cărturari bihoreni*, studiu monografic realizat de Biblioteca municipală din Oradea); câteva studii de sociologie a lecturii (*Utilitatea literaturii social-politice pentru tineret în pregătirea ideologică și profesională*, anchetă realizată de Biblioteca municipală din Alba Iulia; *Evoluția gustului de lectură în condițiile consolidării social-culturale a orașului și Literatura beletristică contemporană și publicul oneștean*, studiu efectuat de Biblioteca municipală din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej; *Lectura publică în satul Cristur-Deva și Lectura tineretului în mediul industrial* — cercetări realizate pe cont propriu sau în colaborare cu Serviciul metodic al Bibliotecii Centrale de Stat, de Biblioteca municipală din Deva); câteva materiale cu caracter metodic (contribuțiile Bibliotecii municipale din Oradea la Colocviul metodologic organizat în 1971 de Comitetul județean de cultură și educație socialistă Bihor, cuprinse în volumul *Cartea — important mijloc de educație a maselor*; *Activitatea de informare în practica bibliotecilor, Activitatea bibliotecii în sprijinul pregătirii profesionale a membrilor cooperatori*, Biblioteca — factor important în realizarea programului de educație comunistă a poporului, *Biblioteca — sprijin prețios în dezvoltarea gustului pentru citit și educația multilaterală a copiilor ș.a.*, în total 10 teme, tratate de Biblioteca municipală din Alba Iulia cu prilejul diferitelor schimburi de experiență și consfătuiri cu bibliotecarii comunali, organizate de Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Alba; *Catalogul alfabetic*, material realizat în cadrul Bibliotecii municipale din Giurgiu, precum și *Buletinul bibliotecilor*, editat trimestrial de Biblioteca municipală din Deva în colaborare cu Comitetul județean de cultură și educație socialistă Hunedoara, și *În ajutorul bibliotecarului comunal*, buletin editat de biblioteca municipală din Pitești).

Ocazional, bibliotecile din Arad, Miercurea Ciuc, Ploiești, Sibiu, Tg. Jiu, Tirgoviște, Pitești, Constanța, Timișoara (cîte 1—3 materiale), din când în când, bibliotecile din Tg. Mureș și Brașov (cîte 5—6 materiale) și mai des bibliotecile din Alba Iulia, Oradea și Caracal (cîte 10—12 materiale) elaborează pentru uzul bibliotecilor din județ, în virtutea reminențelor unei mai vechi înțelegeri a ajutorului metodic, diverse materiale (sau grupaje de

materiale) destinate organizării manifestărilor de masă — montaje literare, seri și medalioane literare, concursuri „Cine știe, câștigă”, și chiar procese literare — cele mai multe fiind dedicate unor evenimente sărbătorești sau unor aniversări importante. Reținem — pentru conținutul lor determinat de probleme de mare actualitate — dintre cele circa 60 de materiale de acest tip ce ne-au fost comunicate: *In întâmpinarea Conferinței Naționale a partidului*. Grupaj de materiale (Biblioteca municipală din Constanța); *România Socialistă în perspectiva cincinalului 1971—1975*. Tematică și bibliografie de concurs (Biblioteca „Astra” din Sibiu); *Cărți pentru toți*. Culegere de materiale destinate manifestărilor de masă (Biblioteca municipală din Oradea); *Județul Olt — realizări și perspective*. Concurs „Cine știe, răspunde” (Biblioteca orașenească din Caracal); *Un șert de veac de mari înfăptuiri în județul Prahova*. Concurs „Cine știe, răspunde” (Biblioteca „N. Iorga” din Ploiești). Și dintre celelalte ar mai putea fi notate poate câteva titluri.

Trecind peste calitatea îndoielnică a multora din textele pe care am avut ocazia să le parcurgem, revenim la un mai vechi semn de întrebare: sînt într-adevăr venite asemenea materiale?

Excepție făcînd listele bibliografice, recenzile și prezentările de cărți, tematice de expoziție, ce se adresează în primul rînd bibliotecarilor comunali și, doar apoi, printr-o prelucrare creatoare, în funcție de necesități și posibilități locale, cititorilor, considerăm că textele pentru manifestări de masă, fabricate la centrul de județ și multiplicat în zeci sau sute de exemplare, îi conduc pe bibliotecari spre acțiuni formale, de prezentă, cu destinație imprecisă, le înăbușă spiritul de inițiativă care trebuie să-i anime în calitate de activiști pe tărîmul culturii.

Mai aproape de ce ar trebui să însemne îndrumarea metodică (cel puțin în anumite laturi ale ei) este preocuparea cititorilor bibliotecii — puține — de a asigura informarea de specialitate a colegilor din rețea. Astfel, Biblioteca municipală din Timișoara editează trimestrial, în tiraj de 300 de exemplare, un buletin selectiv de semnalare *Din presa de biblioteconomie* (A. *Lectura*, B. *Îndrumarea lecturii*, C. *Profesiunea de bibliotecar* — în primul număr; A. *Îndrumarea lecturii*, B. *Lectura tineretului* — în cel de-al doilea număr), asigurînd, la cerere, accesul la materialele solicitate, eventual traducerea celor apărute în publicații străine. Din păcate, celelalte materiale bibliografice de acest gen sînt realizate în forme care le limitează penetrabilitatea: *Incursiune în istoria cărții*,

bibliografie de recomandare, întocmită de Biblioteca municipală din Tecuci, în 7 exemplare dactilografiate, fișierul *bibliologic*, tematic și sistematic, organizat de Biblioteca municipală din Tg. Mureș; *Bibliotecarul în etapa actuală*. Bibliografie de recomandare pentru completarea cunoștințelor profesionale; *Instrumente de informare la nivelul bibliotecii comunale și elogiul cărții*. Bibliografie pentru documentarea profesională — întocmită de Biblioteca municipală din Tîrgoviște sub formă de fișiere.

Bibliografii de diferite genuri

Variată și substanțială, răspunzînd deopotrivă sarcinilor informaționale și educaționale ce-i revin bibliotecii publice, *activitatea bibliografică* ce se desfășoară la nivelul celor 27 de biblioteci investigate se concretizează într-un mare număr de lucrări, de la cele de informare imediată a diverselor categorii de cititori, pînă la cele de cercetare bibliografică destinate informării și documentării cercetătorilor și specialiștilor.

În funcție de natura lor, materialele bibliografice comunicate au fost grupate în trei categorii: instrumente de informare asupra colecțiilor bibliotecii, bibliografie locală, bibliografii speciale.

Preocuparea de a crea *instrumente de dezvoltare a colecțiilor* în anumite compartimente ale lor, sau de *informare curentă asupra noilor achiziții* — modalitate eficientă de informare a publicului și totodată de integrare a colecțiilor într-un circuit mai larg, nu își găsește cîmp de manifestare decît în practica a 16 biblioteci, numărul total de lucrări de acest tip ce ne-a fost comunicat cifrîndu-se la 28 de titluri.

O parte din aceste lucrări vizează evidențierea unor colecții mai valoroase ale bibliotecii — carte rară, manuscrise — sau a altor colecții speciale. Preocupări mai sistematice în această privință se remarcă la Biblioteca „Astra” din Sibiu (*Catalogul manuscriselor literare*; *Scrisori către Horia Petra-Petrescu*. Catalog; *Scrisori către Iosif Vulcan*. Catalog; *Colaboratorii „Lucașărului” și Personalități transilvănene* — ambele în Colecția iconografică pentru prietenii muzicii — recomandări din fondul muzical), toate lucrările editate fiind tipărite într-o remarcabilă ținută grafică, în tiraje de cîte 1000 de exemplare. Cu excepția „buletinului de semnalare” *Colecții speciale în bibliotecă*, realizat de Biblioteca municipală din Pitești, multigrafiat în 200 de exemplare, și a *Catalogului lucrărilor provenite din donația general Cristian Tell, existente în Biblioteca municipală din*

Tg. Jiu, propus pentru tipărire, celelalte lucrări din această categorie sînt realizate pe fișe sau dactilografiate în 5—7 exemplare: *Repertoriul cronologic al cărții vechi existente în Biblioteca municipală Brașov*, *Cartea românească veche în Biblioteca municipală Craiova*, *Catalogul colecțiilor prețioase aflate în Biblioteca municipală Drobeta Turnu-Severin*.

Diverse cataloage tematice elaborează bibliotecile din Bacău, Brașov, Giurgiu, Ploiești, Tecuci, Timișoara, Tg. Jiu. Dintre acestea, lucrările bibliotecii băcăuane — *Cărți despre istoria României și Cărți despre istoria și construcția socialismului în România*, (cataloage tematice selective tipărite în cîte 1 000 de exemplare — se înscriu într-o serie intitulată *Colecțiile Bibliotecii municipale Bacău*. Și Biblioteca municipală din Timișoara a editat sub titlul generic *Din colecțiile bibliotecii...* un deosebit de util catalog multigrafiat, conceput în două părți: *Literatura naționalităților conlocuitoare* (germană, maghiară, sîrbă) și *Traduceri din limba română în limbile naționalităților conlocuitoare*. Catalog 1966—1970. Mai notăm: *Ziare și reviste existente în colecțiile Bibliotecii municipale Brașov* (dactilografiat în 5 exemplare), *Lucrări de sociologie existente în Biblioteca municipală Giurgiu* (dactilografiat în 3 exemplare) și „Catalogul selectiv de recomandare” (cu tematică neprecizată) *Din colecțiile Bibliotecii municipale „N. Iorga” Ploiești*, multigrafiat în 2 000 de exemplare. Mai greu de precizat ar fi rosturile unei lucrări ca cea realizată de Biblioteca municipală din Tg. Jiu (în 100 de exemplare), *Catalogul lucrărilor lui Tudor Arghezi existente în Biblioteca municipală Tg. Jiu*, cu altă mîi mult cu cît colecțiile bibliotecii se vădesc a fi destul de lacunare în această privință.

Un număr minim de biblioteci (Deva, Giurgiu, Iași, Miercurea Ciuc, Tîrgoviște, Tîrgu Mureș) elaborează *buletine (sau liste) de informare asupra creșterii colecțiilor*, cu o periodicitate variabilă între o lună și un an. (Biblioteca municipală din Tîrgoviște are în vedere doar lucrările cu conținut social-politic.)

Prin natura lor, cataloagele de creștere a colecțiilor sînt menite să asigure nu numai informarea cititorilor care frecventează biblioteca editoare, dar și publicul potențial de pe întreg cuprinsul județului, constituind instrumente indispensabile ale împrumutului interbibliotecar. Dar, excepție făcînd *Buletinul „Cărți noi”*, multigrafiat de Biblioteca orășenească din Miercurea Ciuc în tiraj de 120 de exemplare, celelalte lucrări la care ne-am referit, fiind doar dactilografiate în 7 pînă la 15 exemplare, de fapt nu răspund rosturilor lor esențiale. (Ce s-a întîmplat

cu celelalte cataloage de creștere a colecțiilor pe care bibliotecile din Cluj, Constanța, Oradea ș.a. le editau în anii trecuți?)

Înrudite ca funcții cu lucrările de mai sus, *cataloagele colective* cu caracter local lipsesc aproape cu desăvîrșire din preocupările bibliotecilor de care ne ocupăm. Înregistrăm doar un *Catalog colectiv al revistelor și ziarelor aflate în bibliotecile din județ*, în curs de realizare la Biblioteca orășenească din Miercurea Ciuc, și, de o utilitate mai puțin evidentă, *Bibliografia lucrărilor lui Nicolae Iorga existente în bibliotecile publice din orașul Tr. Severin* (elaborată cu prilejul unei sesiuni de comunicări organizate pe plan local cu ocazia centenarului nașterii lui Nicolae Iorga).

În principiu, orice bibliotecă ar trebui să răspundă solicitării sociale de informare în primul rînd recurgînd la instrumentele de informare deja create. Preocuparea de a valorifica instrumentele de acest fel, elaborate și difuzate de diferite biblioteci publice și științifice, de centrele de documentare sau de alte instituții de profil, de a le aduce în atenția beneficiarilor, se vedește însă a fi minimă, cel puțin în limitele decetării noastre. Putem aminti doar *Catalogul bibliografiilor existente în Biblioteca municipală Bacău*; *Ghidul lucrărilor de referință din Biblioteca municipală Craiova* (multigrafiat în 100 de exemplare) și *Bibliografia selectivă*, realizată de Biblioteca municipală din Giurgiu, cu o structură destul de sui-generis: *Lucrări de referință*, *Lucrări de informare*, *Lucrări de specialitate*, *Lucrări editate de unele biblioteci din țară* (dactilografiate în 15 exemplare).

Bibliografia locală, îmbrăcînd modalități diverse de realizare, cercetînd localitatea sau regiunea în evoluția sa istorică (prin înregistrări retrospective) sau în actuala sa dezvoltare (prin înregistrări curente), abordînd ansamblul problemelor locale sau surprinzînd doar anumite aspecte, deține, și e firesc să fie așa, un loc de seamă în activitatea bibliotecilor municipale și orășenești de care ne ocupăm. Este un fel de diviziune spontană a muncii, de delimitare a atribuțiilor în cadrul vastei opere de constituire și de desăvîrșire a bibliografiei naționale. Este totodată o modalitate certă de ancorare a bibliotecilor în realitățile locale, de legare a activității informativ-bibliografice de problemele locale concrete ale construcției socialiste (ne referim la bibliografia curentă). În ceea ce privește compartimentele „istorice” ale bibliografiei locale, ele prezintă un interes deosebit pentru cei angajați în munca de cercetare, în opera de în-

toacire a monografiilor locale, fiind în același timp și surse de educație patriotică a tineretului, prin relevarea pildelor înaintașilor.

Față de anii trecuți, când bibliografiile locale erau aproape exhaustiv consacrate unor teme retrospective, cel puțin în limita cercetării noastre, se constată tendința abordării în principal a unor forme ale bibliografiei curente. Una din modalitățile bibliografice care câștigă tot mai mult teren este *Anuarul bibliografic* cu conținut local, finalizat în forme diverse — pe fișe la Craiova, dactilografiat la Birlad și Iași, tipărit la Oradea și Tg. Mureș (prima comunicând un tiraj de 1 000 de exemplare). În planul pe 1972 al Bibliotecii municipale din Pitești figurează de asemenea un [Buletin și] *Anuar bibliografic Argeș*. Bibliografie generală de înregistrare (cu tiraj încă neprecizat), iar în lista lucrărilor bibliografice realizate de Biblioteca municipală din Arad în anul precedent apare și *Anuarul bibliografic. 1970*. (șapirografiat în 54 de exemplare), care însă nu mai figurează și în planul pe '72. În afară de acestea, publicații de înregistrare generală cu caracter curent mai figurează între realizările și proiectele a încă 10 biblioteci. Astfel, bibliotecile din Brașov, București și Tg. Jiu realizează bibliografii ale municipiilor respective; bibliotecile din Bacău, Deva, Ploiești, Suceava, Tîrgoviște și Caracal întocmesc bibliografii ale județelor (ultima dublînd, poate, activitatea Bibliotecii din centrul de județ — Slatina, care nu ne-a informat cu privire la preocupările ei bibliografice), iar Biblioteca municipală din Constanța are în vedere întreg ținutul istoric al Dobrogei, colaborînd în acest scop cu Biblioteca municipală din Tulcea.

Cu excepția *Bibliografiei curente a județului Hunedoara* și a celei întocmite de Biblioteca orașenească din Caracal pentru județul Olt, realizate pe fișe, celelalte sînt multigrafiate în tiraje variînd între 300 și 1 000 de exemplare.

Fără a minimaliza nicidecum importanța bibliografiei curente locale, ne întrebăm totuși dacă, dată fiind circulația mai restrînsă a unor asemenea lucrări, interesul efemer al celor mai multe din informațiile pe care le înregistrează, tipărirea sau chiar și multigrafierea lor în tiraje atât de importante nu este un lux, cîtă vreme alte lucrări de un interes mai general, cu o selectivitate mai riguroasă, avînd și o valoare recomandativă, se realizează — cum avem să vedem — doar pe fișe sau în cîteva exemplare dactilografiate? Poate în etapa actuală, pentru bibliografia locală curentă, fișierul bibliografic rămîne formula cea mai indicată... Datorită ariei lor de investigație mai

restrînse — limitată la presa locală — nu au fost consemnate mai sus bibliografiile realizate (pe fișe) de bibliotecile din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej și din Miercurea Ciuc.

Ar mai trebui amintite și cîteva bibliografii care, avînd și o cuprindere retrospectivă, dau măsura realizărilor contemporane pe drumul construirii socialismului, în localitatea sau județul respectiv: *Birladul ieri și azi*, bibliografie monografică, aflată deocamdată în stadiul de fișe, urmînd a fi terminată în 1974, cu ocazia aniversării a 800 de ani de atestare documentară a orașului; *Sibiul în anii Republicii*, ghid bibliografic care va marca a 25-a aniversare a instaurării Republicii; *Dezvoltarea județului Dolj*. Contribuții bibliografice; *Reginul între anii 1945—1971*. Bibliografie selectivă a articolelor publicate în ziarele *Ardealul Nou* și *Steaua Roșie*; *Scrieri despre trecutul și prezentul Tecuciului*.

Multe din bibliotecile cercetate realizează, în cadrul bibliografiei locale, și o seamă de *bibliografii speciale* de o mare varietate tematică.

Unele biblioteci, mai ales în anul semicentenarului partidului, și-au îndreptat atenția spre cercetarea diferitelor izvoare pentru depistarea referințelor privitoare la tradițiile mișcării comuniste și muncitorești locale, evidențiate apoi în diverse bibliografii speciale: *Mișcarea muncitorească în presa arădeană* (1921—1924; 1929—1933; 1934—1937), întocmită de Biblioteca municipală din Arad (ultima fascicula în lucru, celelalte multigrafiate în 100 de exemplare, prevăzîndu-se însă și tipărirea în 550 de exemplare a fasciculei referitoare la anii 1929—1933); *Presa brașoveană despre mișcarea muncitorească și lupta antifascistă din Transilvania. 1920—1945*, bibliografie întocmită de Biblioteca municipală din Brașov (5 exemplare dactilografiate); *Lupta pentru dreptate socială în județul Bihor*, cercetare bibliografică aflată în lucru la Biblioteca municipală din Oradea; *Tradiții ale mișcării muncitorești revoluționare și democratice prahovene*. (Cărți și articole. 1960—1970), bibliografie selectivă de recomandare realizată de Biblioteca „N. Iorga” din Ploiești; *Pagini din istoria clasei muncitoare severinene*, bibliografie (ilustrată cu fotocopii, pentru organizarea unor expoziții), întocmită de Biblioteca municipală din Drobeta Turnu-Severin.

O seamă de bibliografii (în genere liste dactilografiate sau fișiere) surprind dezvoltarea economică, culturală și artistică înregistrată de localitatea sau regiunea respectivă: *Dezvoltarea economică și social-culturală a orașelor din județul Pra-*

hova (Articole din periodice apărute în perioada 1968—1970). Bibliografie selectivă de recomandare (Biblioteca municipală din Ploiești); *Realizările științei și tehnicii în trecut în Argeș* (Biblioteca municipală din Pitești); *Manifestări cultural-educative și artistice în județul Cluj*. Bibliografie adnotată, și *Viața literară locală*. 1964—1968. P. II. (Biblioteca municipală din Cluj); *Materiale culturale de interes local* (Biblioteca orașenească din Reghin).

Dintre bibliografiile speciale pe diferite teme de interes local mai pot fi amintite: *File de istorie. Momente remarcabile din istoria județului Iași*. Bibliografie de recomandare, realizată în cadrul Bibliotecii municipale din Iași (în curs de tipărire, tiraj 600 de exemplare); *Flora și vegetația Țării Birsei și a zonelor limitrofe*, bibliografie de recomandare (dactilografiată) datorată Bibliotecii municipale din Brașov; *Bibliografia monumentelor istorice și ale naturii ale județului Harghita*, realizată de Biblioteca orașenească din Miercurea Ciuc (6 exemplare dactilografiate), și *Contribuții la bibliografia Hilariei* aduse de Biblioteca municipală din Oradea, integrate în volumul *Reuniunea de cântări Hilaria*. Culegere de materiale referitoare la activitatea ei, editată de Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Bihor (tiraj 600 de exemplare).

Un alt capitol al bibliografiei locale este acel de *înregistrare a producției editoriale locale*. Consemnăm: *Cărți și publicații hunedorene tipărite în județul Hunedoara pînă la 1948*. Bibliografie locală (în curs de realizare la Biblioteca municipală din Deva); *Catalogul colectiv al cărților și broșurilor tipărite pe teritoriul județului Prahova între 1868—1968*. Bibliografie generală, exhaustivă, de semnalară (întocmită de Biblioteca „N. Iorga” din Ploiești, tiraj 200 de exemplare multigrafiate); *Tipărituri brașovene [cărți] apărute în perioada 1947—1972*. (în planul Bibliotecii municipale din Brașov, pe tigrafiate); *Tipărituri brașovene [cărți] tipărite în județul Dolj pînă în 1944* (în curs de realizare la Biblioteca municipală din Craiova, tiraj prevăzut — 120 de exemplare); *Pagini din literatura ieșeană contemporană. 1944...* (întocmită de Biblioteca „Gh. Asachi” din Iași, tiraj 500 exemplare); *Poezia harghiteană. Culegeri de poezii* (în planul bibliotecii din Miercurea Ciuc).

Contribuind la întregirea Bibliografiei locale, bibliografiile de *înregistrare a periodicelor* nu lipsesc nici ele din preocupările bibliotecilor cercetate. Notăm: *Pu-*

blicații periodice birlădene 1870—1970, întocmită, în manuscris, de Biblioteca municipală „Stroe S. Belloescu” din Birlad; *Publicații periodice din Argeș între 1875 și 1900*, realizată de Biblioteca municipală din Pitești (trasă la șapirograf în 200 de exemplare); *Publicații periodice mehediniene*. Indice bibliografic (dactilografiat), întocmit în cadrul Bibliotecii municipale din Drobeta Turnu-Severin; *Bibliografia periodicelor dobrogene*, realizată de Biblioteca municipală din Constanța (tipărită în 800 de exemplare); în fine, realizările Bibliotecii „Astra” din Sibiu înscrise într-un program mai vast, toate tipărite în cîte 1 000 de exemplare: *Publicațiile „Astrei”*. Bibliografie de înregistrare, *Publicațiile politice și profesionale muncitorești*, *Almanahuri, anale, anuare sibieniene, Calendarele sibieniene în limba germană (1641—1944) și Presa sibiană în limba germană (1778—1970)*.

În legătură cu publicațiile periodice locale (ziare, dar mai ales reviste), bibliotecile manifestă și alte preocupări de ordin bibliografic, anume *indexarea articolelor și a celorlalte materiale din cuprinsul lor*, uneori realizînd chiar monografiile ale publicațiilor respective. Astfel a fost realizată la cerere, de către Biblioteca municipală din Bacău (în formă dactilografiată), *Monografia revistelor „Ateneu cultural” (1925—1928) și „Ateneu” (1964—1970)*. Biblioteca municipală „Stroe S. Belloescu” din Birlad a realizat în manuscris, indicele revistei literare birlădene *Făt-Frumos* apărută în 1904; Biblioteca municipală din Brașov a realizat (șapirografiat, în 100 de exemplare) indicii bibliografici ai revistelor *Frontul literar. Brașov. 1936—1939*, și *Tara Birsei*; la Constanța a fost tipărită, în 1 000 de exemplare, bibliografia analitică selectivă *Reviste dobrogene, Analele Dobrogei. Arhiva Dobrogei*; în planul pe 1972 al Bibliotecii municipale din Oradea figurează bibliografia generală de înregistrare *Studiu monografic al revistei Foia literară din 1897*. Oradea; Biblioteca municipală din Pitești se ocupă de doi ani de indexare selectivă a ziarului local *Secera și ciocanul* (pe fișe) și exhaustivă a revistei *Argeș*. 1966—1970, 1971 (dactilografiată în 4 exemplare); Biblioteca „N. Iorga” din Ploiești a înscris printre realizările anului trecut *Indice bibliografic al revistei „Astra”. 1932—1940*, (dactilografiată în 2 exemplare); Biblioteca orașenească din Reghin a întocmit o „bibliografie documentară” (dactilografiată) *Articole apărute în revista Transilvania*, iar în planul pe '72 al Bibliotecii „Astra” Sibiu figurează *Indicele ziarului „România viitoare”. (1944—1949)*.

Remarcăm printre cercetările de bibliografie specială de interes local și întoc-

mirea unor biografii sau *biobibliografii* pentru anumite personalități marcante care s-au născut, au trăit sau au activat în localitatea sau în regiunea respectivă. În activitatea Bibliotecii municipale din Tîrgoviște, asemenea biobibliografii au un caracter serial, fiind editate, în tiraj de cîte 500 de exemplare, sub titlul generic *Personalități ale culturii dimbovițene*, dintre realizările de pînă acum putînd fi citate *Ion Heliade Rădulescu* și *Ion Ghica*, precum și *Ion Al. Brătesc-Voinești*, deocamdată doar dactilografiate. Și la Craiova preocuparea în această direcție pare a avea un caracter permanent, dintre biobibliografiile de pînă acum făcînd parte cele închinatelor lui *Constantin Brâncuși*, *George Bengescu*, *Elena Farago*, *Ion Tucalescu*, *Constantin Rădulescu-Motru*. Tot într-o serie — *Personalități de pe meleagurile hunedorene* — se înscrie și *Avram Iancu*. *Contribuții bibliografice*, prilejuite Bibliotecii municipale din Deva de centenarul morții sale. Mai consemnăm biobibliografia *George Bacovia*, realizată de Biblioteca municipală din Bacău (în tiraj de 1500 de exemplare), *Bibliografia Mariei Cuntan*, din planul bibliotecii sibitiene, *Gh. Petrașcu*, biobibliografie întocmită de Biblioteca municipală din Tecuci, precum și cele două bibliografii *Iosif Vulcan*, realizate de Biblioteca municipală din Oradea (prima, întocmită în 1971, subintitulată „*bibliografie de recomandare*” multigrafiată în 150 de exemplare, cealaltă, realizată în 1972, urmînd a fi tipărită în anul viitor în 600 de exemplare, definită prin subtitlul „*Contribuții la biobibliografie*”). Pente tot aici s-ar cuveni în cadrate și „documentarele” *Ion Barbu* și *Vasile Militaru*, întocmite, la cerere, de Biblioteca municipală din Pitești, și bibliografia, realizată tot de biblioteca piteșteană, *Neagoe Basarab și Curtea de Argeș*. Bibliotecile din Constanța, Caracal, Giurgiu, Miercurea Ciuc înscriu printre realizările lor lucrări de tipul *dicționarelor bibliografice: Reprezentanți ai Dobrogei în știință și cultură*, *Bibliografia oamenilor de cultură din județul Olt*, *Oameni de cultură din județul Ilfov*, *Personalități harghîtene* (prima tipărită în 800 de exemplare, celelalte doar dactilografiate). Fără a fi lucrări biobibliografice, dar puînd constitui premise pentru elaborarea lor, sînt și *Lista oamenilor de seamă din Reghin și din împrejurimi* (Biblioteca orașenească din Reghin) și *Calendarul cultural al personalităților mureșene*. Aniversări-comemorări 1971—1975, tipărit în tiraj de 400 de exemplare (Biblioteca municipală din Tg. Mureș).

O pondere deosebită în ansamblul instrumentelor de informare bibliografică

elaborate de bibliotecile pe care le avem în vedere o dețin bibliografiile speciale, în categoria cărora au fost incluse și bibliografiile de recomandare și cele elaborate la cerere, de altfel, acestea constituind majoritatea. Menționăm că nu în toate cazurile bibliotecile ne-au comunicat dacă lucrările respective au fost întocmite pentru a putea răspunde unor cerințe expres formulate sau pentru a veni în împlinirea unor presupuse interese latente. Este vorba de capitoul activității bibliografice care ridică cele mai multe probleme, cum ar fi paralelismele tematice, slaba acoperire a unor domenii (în special știință și tehnică), criteriile arbitrare de selecție (majoritatea bibliotecilor avînd în vedere doar propriile lor colecții), insuficienta finalizare a celor mai multe dintre bibliografiile de acest tip, prin folosirea unor forme de îngustă audiență — fișiere bibliografice, liste de recomandare manuscrise sau dactilografiate în număr minim de exemplare — sau prin fixarea, în cazul multigrafierii, a unor tiraje cu totul neîndestulătoare, care permit cel mult pătrunderea acestor lucrări și în alte biblioteci, dar nu și difuzarea lor, cum ar fi firesc, și în rîndul cititorilor, pentru a căror informare au fost de fapt realizate.

Să încercăm să facem o oarecare ordine în multitudinea de bibliografii speciale, de mai mică sau de mai mare întindere (total 300 de titluri comunicate), luînd în considerare criteriul tematic.

Este deosebit de relevant, și trebuie apreciată în consecință, abordarea cu precădere a tematicii social-politice, bibliotecile răspunzînd astfel atît sarcinilor ideologico-educative ce le revin, cît și intereselor foarte vii ale publicului de toate categoriile pentru asemenea teme. Au putut fi numărate 139 de bibliografii pe teme social-politice (elaborate sau în curs de a fi realizate), numărul lor fiind însă și mai mare dacă ne gîndim că nu au fost înglobate aici și bibliografiile prilejuite de diferite aniversări (Semicentenarul Partidului Comunist Român, Semicentenarul creării Uniunii Tineretului Comunist, Ziua Republicii), cele care abordează probleme ale educației și învățămîntului și cele cu conținut ateist-științific grupate în alte categorii tematice.

Inevitabil însă, în lipsa unor bibliografii editate pe plan central pentru problemele de cel mai larg interes, ca și în condițiile lipsei de coordonare a activității bibliografice, multe biblioteci realizează concomitent bibliografii similare din punct de vedere al conținutului tematic, diferînd doar prin calitatea selecției și prin forma de realizare. Astfel, majoritatea bibliografiilor din acest domeniu poliarizează în jurul cîtorva teme sau pro-

bleme de interes major: *Congreșele, conferințele, plenarele, ședințele de lucru al partidului, documentele emise cu aceste prilejuri, precum și cele adoptate pe linie de stat* (bibliotecile din Bacău, Iași, Pitești, Tecuci, Tg. Mureș, Drobeta Turnu-Severin); *legislație* (bibliotecile din Bacău, Brașov, Craiova, Timișoara); *problemele educației moral-cetățenești, ale eticii comuniste, ale dezvoltării conștiinței socialiste* (bibliotecile din Caracal, Cluj, Craiova, Brașov, Suceava, Tirgoviște: total 23 de bibliografii); *națiunea socialistă* (bibliotecile din Brașov, Craiova și Suceava); *conducerea științifică a producției și societății, inclusiv problemele prognozei* (bibliotecile din Bacău, Birlad, Caracal, Cluj, Craiova, Ploiești, Suceava, Tg. Mureș, Tirgoviște, Constanța, aceasta din urmă editând serii bibliografice pentru ambele probleme).

Uneori paralelismele merg pînă la formularea identică a titlurilor.

Reflex al lipsei de coordonare și colaborare nu numai pe plan național, dar și pe plan local, paralelismul se vădește în tratarea aceleiași teme de bibliotecii din județe limitrofe sau chiar din cadrul aceluiași județ. Astfel, de pildă, o temă ca *Rolul conducător al partidului* a stat la baza unor bibliografii realizate de bibliotecile din Craiova, Caracal, Tg. Jiu, și din Tg. Mureș și Reghin (în plus, și de bibliotecile municipale din Oradea și Suceava).

Nu este nevoie, credem, să dezvoltăm aici un calcul economic asupra rentabilității elaborării, în cazul unor teme de interes general, a unei singure bibliografii, într-un tiraj capabil să asigure larga sa difuzare, în loc de „n” asemenea bibliografii, de multe ori insuficient de cuprinzătoare, realizate pe plan local sub formă de fișiere sau liste dactilografiate. O aname rezolvare, de sorginte extrabibliotecară, o aduce recenta inițiativă a Editurii politice de a edita *Culegeri sintetice de Documente ale Partidului Comunist Român* însoțite de *Indici de surse bibliografice*, pe care sperăm că bibliotecile vor ști să le valorifice. Tot astfel, și bibliografiile inserate în paginile revistei *Munca de partid*.

Integrarea tot mai deplină a bibliotecilor publice în munca politică de masă desfășurată în țara noastră, conectarea propriilor acțiuni la cele întreprinse de alte organisme se vădește — sub aspectul activității bibliografice — și în numărul mare de bibliografii realizate pentru sprijinirea învățămîntului de partid sau pentru uzul cabinetelor de științe sociale. Bibliotecile din Bacău, Birlad, București, Cluj, Craiova, Deva, Giurgiu, Iași, Oradea, Suceava, Tg. Jiu, Timișoara au menționat, în total, 21 de titluri, numărul

fiind de altfel cu mult mai mare dacă avem în vedere că unele biblioteci s-au referit la „Caiete bibliografice” sau la grupaje de bibliografii tematice (uneori ajungînd pînă la 50 de teme).

De bună seamă că și aici se ivesc multe paralelisme, dar nu vom mai insista asupra acestei probleme, ci vom releva un alt aspect, nu mai puțin semnificativ, cel al formei de realizare și, decurgînd de aici, cel al tirajului, ceea ce dă, într-un fel, măsura gradului de penetrabilitate a informației în rîndul beneficiarilor. (Observațiile sînt valabile și pentru toate celelalte bibliografii consemnate în acest capitol.) La Birlad, Giurgiu, Iași, Oradea se țin fișiere bibliografice; la Bacău, Cluj, Deva, Suceava, Tg. Jiu se multiplică prin dactilografiere în 5 pînă la 60 de exemplare; Biblioteca municipală din București asigură prin multigrafiere un număr de 300 de exemplare, cea din Tg. Jiu — 150 de exemplare și, în fine, cea din Timișoara 500 și respectiv 3 000 de exemplare. (Citeva biblioteci nu au dat relații precise în această direcție.) Dacă astfel de bibliografii nu se realizează, cum ar fi normal (și mult mai economic!), pe plan central, oricum la nivelul județului sau al localității respective ar trebui asigurate condiții pentru ca bibliografiile pe care bibliotecile le realizează pe tematica cursurilor de învățămînt politic (și nu numai acestea!) să poată fi editate în tiraje corespunzătoare, astfel încît să poată ajunge în mîinile cursanților interesați.

A intrat de mult în practica bibliotecilor să marcheze cu bibliografii tematice diferitele aniversări și zile festive sărbătorite de poporul nostru. Dacă nu o dată, în anii trecuți, asemenea bibliografii aveau mai mult un caracter de prezență, o evidentă tentă de festivism, cercetarea noastră ne-a prilejuit plăcuta constatare că în majoritatea cazurilor acestea au dîștigat în consistență. Semnalăm de altfel tendința meritorie a celor mai multe biblioteci de a-și axa tematica bibliografiilor pe probleme de interes local, chiar și în asemenea ocazii, realizînd astfel de fiecare dată pagini sau chiar capitole ale bibliografiei locale. Semicentenarul Partidului Comunist Român, Semicentenarul creării Uniunii Tineretului Comunist, un sfert de veac de la instaurarea Republicii — iată tot atîtea prilejuri pentru biblioteci de a reconstitui, pe cale bibliografică, contribuția comuniștilor, a oamenilor muncii din localitățile respective la lupta de eliberare de sub exploatare, la edificarea societății socialiste. Cum la aceste contribuții bibliografice ne-am referit deja la capitolul „bibliografia locală”, ne vom opri aici doar la bibliografiile cu caracter mai general închinat acestor a-

niversări : 12 teme realizate de bibliotecile din Caracal, Craiova, Iași, Suceava, Tirgoviște, Tg. Mureș, în cinstea Semicentenarului Partidului Comunist Român (în special incursiuni în istoria mișcării comuniste și muncitorești din țara noastră și bilanțuri ale anilor de construcție socialistă, din care se rețin în primul rând *Istoria Partidului Comunist Român*, bibliografie de recomandare tipărită de Biblioteca „Gh. Asachi” din Iași în colecția „100 de cărți despre...”, în tiraj de 500 de exemplare, și *Partidul Comunist Român 1921—1971*. Bibliografie selectivă tipărită de Biblioteca municipală din Suceava, în același tiraj); 8 teme dedicate Semicentenarului U.T.C. de bibliotecile din București, Brașov, Iași, Tecuci, Tirgoviște, Tirgu-Mureș, Timișoara, Tg. Jiu; 4 teme închinată aniversării Republicii de bibliotecile din Alba Iulia, Brașov, Giurgiu, Pitești. (Nu au fost incluse aici diferitele bibliografii destinate organizării unor manifestări de masă de către bibliotecile din județ, grupate la capitolul „materiale metodice“.)

Bibliografia de recomandare prilejuită Bibliotecii municipale din Giurgiu de comemorarea a 50 de ani de la moartea scriitorului Duiliu Zamfirescu se înscrie ca o preocupare de acest gen singulară, chiar și la nivelul bibliotecii respective, de obicei întocmindu-se materiale pentru manifestări de masă omagiale. (Câteva bibliografii ocazionale de diferite aniversări, comemorări de persoane au mai fost însă consemnate la capitolul închinat bibliografiei locale.)

În funcție de conținutul lor, celelalte bibliografii speciale pot fi clasate în următoarele grupe tematice :

— *educație, educație permanentă, pedagogie, învățămînt* : 41 de teme, realizate de bibliotecile din Bacău, Brașov, Bîrlad, Craiova, Caracal, Deva, Giurgiu, Iași, Ploiești, Suceava, Tecuci, Timișoara, Tg. Mureș, Drobeta Turnu-Severin, Tirgoviște, cu inerentele suprapuneri tematice (de pildă, *Educația în familie* — la Craiova, *Educația în școală și familie* — la Giurgiu și *Educația copiilor la școală și acasă* — la Iași ; *Orientarea profesională a elevilor* — la Craiova și *Repere în orientarea școlară și profesională* — la Bîrlad ; *Arta de a învăța* — la Craiova, *Formarea la elevi a deprinderilor de muncă independentă* — la Tg. Mureș. *Metodica studiului individual și a elaborării lucrărilor* — la Suceava ș.a.);

— *educație ateist-științifică* : 12 teme, realizate de bibliotecile din Alba Iulia,

Bîrlad, București, Iași, Sibiu, Suceava, Tirgoviște [cinci dintre ele fiind realizate de biblioteca suceveană]. O mențiune specială pentru *Cele șapte zile ale creației* — bibliografie-program la o expoziție de carte, realizată de Biblioteca „As-tra” din Sibiu, în condiții excelente (tiraj 1 000 de exemplare);

— *știință* : 7 teme tratate de bibliotecile din Iași, Pitești, Suceava, Tecuci, Timișoara ;

— *economie* : o singură temă (*Contractele economice*) realizată, la cerere, de Biblioteca municipală din Tg. Mureș ;

— *tehnică* : 12 teme tratate de bibliotecile municipale din Bîrlad, Deva, Iași, Suceava, Tecuci, Tg. Mureș, Tirgoviște, cele mai multe, cum ar fi *Cartea lucrătorului din industria lemnului și Tehnologia produselor lactate* (Biblioteca municipală din Bîrlad), *În ajutorul muncitorilor și tehnicienilor minei* (Biblioteca municipală din Deva), *Prelucrări mecanice și Produse lactate acide* (Biblioteca municipală din Suceava), *Electrotehnica* (Biblioteca municipală din Iași) ș.a. avînd o adresabilitate precisă (Coincidență tematică între *Conducerea, întreținerea și repararea automobilului* — Biblioteca municipală din Bîrlad, și *Autovehicule. Conducere. Întreținere. Reparații* — Biblioteca municipală Tecuci.);

— *agricultură* : 4 teme, din care două — *Programul de investiții în agricultură* (realizată pe fișe de Biblioteca municipală din Brașov) și *Ridicarea fertilității solului, permanentă a agriculturii* (realizată în formă dactilografiată de Biblioteca municipală din Oradea) — avînd o audiență limitată în rîndul publicului, în raport cu celelalte două — *În sprijinul cursurilor de instruire și perfecționare profesională a lucrătorilor din agricultură. 1971—1972.* (multigrafiată de Biblioteca municipală din Cluj în 100 de exemplare) și *În sprijinul propagandei agricole în bibliotecă. Material bibliografic de recomandare* (tipărit de Biblioteca „Gh. Asachi” din Iași, sub egida Comitetului județean de cultură și educație socialistă într-un tiraj de 800 de exemplare ;

— *filozofie* : 3 teme realizate de bibliotecile din Tecuci și Tg. Mureș ;

— *istorie* : 5 teme tratate de bibliotecile municipale din Bacău, Craiova și Suceava ;

— *geografie* : 4 teme (de fapt, turism), toate realizate de Biblioteca municipală din Tecuci ;

— *artă și cultură* : 6 teme, abordate de bibliotecile municipale din Brașov, Craiova, Miercurea Ciuc, Suceava.

Pentru a avea complet peisajul bibliografiilor speciale mai trebuie să ne o-

prim de ar asupra celor cu tematică din domeniul literaturii beletristice. Prezente în preocupările bibliografice ale bibliotecilor din Arad, Bacău, Caracal, Cluj, Deva, Giurgiu, Sibiu, Tecuci, Timișoara, Tg. Mureș, aceste bibliografii, realizate și de astă dată cu mijloace inegale, de cele mai multe ori modeste (fișiere, liste dactilografiate în 5—7 exemplare, materiale multigrafiate în 100—300 de exemplare, lucrări tipărite în 500—1000 de exemplare), sînt cu mult mai numeroase decît cele din domeniile trecute în revistă mai sus (38 de teme). Sînt prezente în primul rînd bibliografiile consacrate unor scriitori (în genere clasici, nici unul contemporan, deși poate tocmai aici cititorii au mai multă nevoie să fie ajutați să discearnă) — I. Budai-Deleanu, N. Bălcescu, M. Kogălniceanu, V. Alecsandri, M. Eminescu, Al. Macedonski, M. Sadoveanu, I. Barbu, G. Bacovia, T. Arghezi, Petőfi Sándor —, realizate de bibliotecile din Arad, Bacău, Cluj, Iași, Tecuci, Tg. Mureș într-un larg evantai de forme (contribuții bibliografice, bibliografii selective, indexuri alfabetice de titluri, critica despre...). Biblioteca „N. Iorga” din Ploiești editează, pe baza stagiunii teatrale ploieștene, microbiobibliografiile unor autori dramatici (V. Alecsandri, A. Baranga, Al. Kirițescu, H. Lovinescu, Molière). Sînt apoi (aici paralelismele fiind flagrante) o serie de bibliografii (fișiere tematice, dar și liste dactilografiate), care abordează domeniul istoriei și criticii literare, printre bibliotecile editoare numărîndu-se cele din Caracal, Cluj, Deva, Giurgiu, Iași, Tecuci.

Cîteva biblioteci s-au aplecat asupra unor teme ca: *Dragostea de patrie oglindită în literatura noastră și Natura oglindită în pagini literare* (Giurgiu); *Poezia patriotică, Note de călătorie, Frumuseșile și bogăția folclorului românesc* (Iași); *Mari romane de dragoste, România de astăzi în cartea de reportaj* (Tecuci); *Cartea deceniului VII* (Sibiu); *Pro patria* (Timișoara); *Clasicii literaturii române* (municipiul Gh. Gheorghiu-Dej); *Din lumea credincioșilor și necredincioșilor* (Oradea).

Mai puțin se vădește preocuparea de a realiza bibliografii tematice din domeniul literaturii, adresate unor categorii distincte de cititori. Întîlnim totuși: *Prezentări de cărți literare și o bibliografie de recomandare pentru tineret* (la Cluj), *Teatru pentru școlari* (la Iași), *Cărți pentru tineret* (la Reghin), *Cavalerii aventurii*. Cărți de aventuri pentru tineret (la Tecuci).

În ceea ce privește bibliografierea unor teme sau a unor autori din literatura universală, preocupările sînt timide. Am

semnalat deja o microbiobibliografie *Molière* (la Ploiești) și o bibliografie de recomandare mai amplă *Petőfi Sándor* (la Tg. Mureș); în planul Bibliotecii municipale Tecuci figurează o bibliografie de recomandare cu tema *Scriitorii francezi de origine română*. O mențione aparte merită bibliografiile pe care Biblioteca „Astra” din Sibiu și le-a propus cu prilejul Anului internațional al cărții — *Laureați ai Premiului Nobel pentru literatură* (1901—1971) și *Din literatura europeană contemporană* (ambele tipărite în tiraje de cîte 1000 de exemplare). Alte bibliografii din literatura universală, de astă dată realizate cu mijloace mai modeste (liste șapirografiate în cîte 100 de exemplare) — *Cîntece de sub Olimp* și *Privighetorile Persiei* —, sînt concepute pe tematica unor manifestări de propagandă a cărții, organizate de biblioteca sibiană, pentru a fi distribuite participanților.

Deși unele observații au fost notate și pe parcurs, cîteva concluzii asupra bibliografiilor speciale elaborate de bibliotecile investigate se impun totuși.

Remarcăm, ca pe o tendință îmbucurătoare, preocuparea bibliotecilor de a fi prezente, mai mult ca altădată, prin tematica abordată, în actualitate, de a se integra în acțiunea generală cultural-educativă, de a răspunde unor cerințe reale, abandonîndu-se în bună măsură înclinările spre istorism, spre festivism ș.a. Ne-am referit deja la diferitele bibliografii tematice elaborate în sprijinul formelor de învățămînt politic, la cele destinate informării profesionale (mai puțin frecvente, e drept). Unele biblioteci au început să realizeze bibliografii de recomandare pe tematica cursurilor Universității populare (Biblioteca municipală din Timișoara, Biblioteca „Gh. Asachi” din Iași, mai nou Biblioteca „M. Sadoveanu” din București). La Iași și Ploiești se întocmesc bibliografii ale autorilor dramatici cuprinși în repertoriile teatrale, la Ploiești și Sibiu, pornind de la programele stagiunilor muzicale ș.a.

Merită remarcată preocuparea unor biblioteci de a da continuitate unui anumit gen de bibliografii, de a le constitui în serii sau colecții: *100 de cărți despre...* (la Iași); *Cărțile tînrului... fizician, chimist, naturalist, constructor...* (la Bacău); *Cartea — mijloc de perfecționare profesională — chimie, chimie industrială, automatică, organizarea științifică a muncii și a producției...* (la Suceava); *Cărțile turistului, China — Împărăția soarelui răsare, Spania turistică, Franța și podoaba sa, Parisul* (la Tecuci), din păcate aceste două serii din urmă, realizate doar ca liste dactilografiate.

Dar acestea sînt numai niște tendințe.

Privit în ansamblu, peisajul bibliografic apare destul de sărac, în raport cu varietatea intereselor existente în rîndul publicului, interese determinate de însăși viața socială și cultivate de diferite forme orale și vizuale de răspîndire a cunoștințelor cultural-științifice. Este sărac și în raport cu bogăția tematică a producției editoriale, în care cititorii trebuie ajutați să se orienteze. Se vădese și alte deficiențe decurgînd în primul rînd din lipsa unei acțiuni coordonatoare — paralelisme, dispersarea forțelor pentru realizarea unor teme ne semnificative, uneori criterii incerte de selecție, altelei lipsă de consistență. Se mai adaugă și condițiile precare de multiplicare, tirajele insuficiente, aspectul grafic neatrăgător al multor bibliografii, am putea spune, al majorității. Excepție fac lucrările bibliografice editate de Biblioteca „Astra” din Sibiu și parte din cele realizate de Biblioteca „Gh. Asachi” din Iași, unele încercări mai izbutite putînd fi notate și pentru bibliotecile din Bacău, Suceava, Ploiești și Tîrgoviște.

Cîteva concluzii

Cîteva concluzii se precizează clar la capătul acestui panoramic asupra activității celor 27 de biblioteci municipale și orașenești în domeniul bibliografic, al propagandei bibliotecare al cercetării științifice în bibliologie și al îndrumării metodice.

Mai întii, cîteva tendințe pozitive:

— existența unei mari varietăți de preocupări, atît la nivelul marilor biblioteci, cît și la cel al unor biblioteci cu forțe limitate;

— integrarea acțiunii bibliotecare în vastul program de educație comunistă ce se desfășoară în țara noastră, prin abordarea unor teme de stringență actualitate, prin încercarea de a da o adresă cît mai precisă instrumentelor de informare realizate;

— conturarea, cel puțin în ceea ce privește activitatea bibliografică, la unele biblioteci (Sibiu, Iași, Constanța, Ploiești, Craiova, Bacău...) a unei gândiri de perspectivă, materialele elaborate încadrîndu-se vădit în programe de mai largă respirație.

Dincolo de aceste realități îmbucurătoare, cîteva aspecte ar trebui să dea însă de gîndit celor ce conduc și îndrumă activitatea bibliotecilor publice.

Este vorba în primul rînd de dificultățile pe care le întîmpină bibliotecile pen-

tru a ieși dintre propriile lor ziduri, în sensul realizării atît a unor materiale de propagandă, cît și a unor instrumente de informare bibliografică, menite să întrețină interesul publicului față de serviciile bibliotecii, față de colecțiile sale, să stimuleze lectura publică, să-i determine calitatea. Oare nu acestea sînt adevăratele căi de manifestare activă a bibliotecii concepute ca instituție militantă pe frontul educației comuniste?!

Prea adesea, capital prețios de muncă și gîndire se investește în mod nerentabil în lucrări bibliografice de o îngustă audiență datorită finalizării lor în fișiere bibliografice sau liste de recomandare dactilografiate. Or, eficiența, în cultură, ca în orice domeniu, se măsoară numai prin gradul de utilitate socială...

Tot atît de nerentabile sînt și paralelisme în tratarea aceluiași teme, în timp ce domenii întregi rămîn neacoperite din punct de vedere bibliografic (mai ales știința și tehnica) și straturi întregi ale populației scapă aproape cu desăvîrșire din sfera de acțiune informativ-bibliografică (în primul rînd copiii și tineretul).

Se constată și o accentuată fărîmițare a activității bibliografice în lucrări de interes minor, efemer.

Toate aceste fenomene sînt generate de lipsa unei acțiuni coordonatoare, care să facă din aceste biblioteci izolate, cu programe bibliografice de sine stătătoare, un sistem unitar. Nu de mult, Conferința Națională a Partidului Comunist Român sublinia, ca pe o condiție sine qua non a progresului și a rentabilității, necesitatea concentrării, specializării și cooperării, ca și întocmirea unor programe de perspectivă care să asigure cooperarea între unitățile angajate în același domeniu de activitate. Din păcate, în sectorul bibliotecilor publice, pînă și începuturile timide făcute de Biblioteca Centrală de Stat, cu un an în urmă, de a crea baza coordonării și planificării pe termen lung a activității bibliografice, prin centralizarea și publicarea planurilor anuale ale fiecărei biblioteci, a fost abandonată... Singur, *Repertoriul colectiv al bibliografiilor nepublicate* (lucrare, din păcate, insuficient valorificată de biblioteci) nu rezolvă situația...

Un alt aspect relevant de studiul nostru este lipsa aproape totală a unei colaborări sistematice între bibliotecile publice și bibliotecile din alte rețele, concretizată în lucrări bibliografice de tipul cataloagelor colective cu caracter local.

Și în ceea ce privește precizarea poziției bibliotecilor din centrele de județ sau din alte centre urbane importante față de bibliotecile publice de pe teritoriul județului credem că ar fi multe

COLABORAREA ÎNTRE BIBLIOTECA COMUNALĂ ȘI UNIVERSITATEA POPULARĂ

Comuna Zănești, județul Neamț

Ana ATANASOAIÉ
bibliotecar

de discutat. Oricum, obligațiile lor nu se pot limita la asigurarea unor texte pentru manifestări de masă, nici la furnizarea unor sfaturi de tipul „Cum să organizăm «Luna cărții la sate» sau „Propaganda cărții în perioada arăturilor de primăvară” ș.a., cu atât mai mult cu cât aceste sfaturi nu aduc nimic nou față de cele de acum un an, de acum doi ani, de acum zece..., fiind mai mult materiale de prezentă, decât îndreptare metodice. Ar fi timpul ca rutina, formalismul care și-au făcut loc în acest domeniu al activității bibliotecare să dispară. E una din ideile conținute în documentele Conferinței Naționale a partidului — aceea de a lupta cu hotărâre „împotriva a tot ce este vechi și perimat, pentru triumful noului în toate domeniile de activitate”.

Nu ne gândim neapărat la studii și cercetări de natură biblioteconomică sau sociologică, pentru a căror realizare cele mai multe biblioteci nu dispun de forțele necesare, dar ne referim la necesitatea asigurării unui flux informațional continuu de la centru către comune, condiție a integrării marilor colecții într-un circuit mai larg. Or, în această privință bibliotecile investigate de noi s-au dovedit a fi deficitare.

Dealtminteri, destul de nesustenută se vedește și informarea curentă a instituțiilor, a întreprinderilor, a specialiștilor, a cadrelor didactice, a altor categorii de beneficiari din localitate și din județ prin informări bibliografice scrise, prin buletine sau fișiere bibliografice pe teme de specialitate ș.a.

Poate o discuție aparte ar merita concepția anumitor lucrări, metodologia folosită, calitatea selecției, prind, nu o dată, o insuficiență cunoaștere a specificului unor genuri bibliografice, lipsa de stăpânire a tehnicilor de lucru și chiar confuzii în ceea ce privește terminologia de specialitate. Fără a intra de astă dată în detalii, ne permitem să semnalăm doar necesitatea elaborării unor manuale de bibliografie și a unor îndreptare metodice, precum și necesitatea adoptării unui complex de măsuri care să asigure perfecționarea profesională a lucrătorilor din biblioteci ocupați în munca bibliografică. Până atunci, o existență sporită și un control mai riguros asupra calității lucrărilor elaborate se înscrie ca o cerință de prim ordin pentru bibliotecile editoare.

Ne oprim aici cu sentimentul că am trecut prea repede asupra unor realizări interesante și că am tratat prea din mers unele aspecte care ar fi meritat să fie amănunțite, dar cu speranța că ele vor constitui subiectul unor fructuoase dezbateri la care redacția noastră invită pe cei interesați.

Universitatea populară din comuna Zănești, județul Neamț, intră în cel de-al treilea an de activitate.

Prospectarea prealabilă a intereselor și cerințelor existente în comună, pe baza unei largi anchete sociologice (1683 de subiecți chestionați) a creat premisele unei eficiente organizări a universității populare, ale unei judicioase concepții a programului ei, program ce, pe baza experienței acumulate, a fost de la un an la altul îmbunătățit, asigurându-se astfel viabilitatea acestei instituții. Conducerea direcției de către Comitetul comunal de partid, sprijinul primit din partea tuturor organelor și organizațiilor locale, reprezentate în consiliul științific al universității, ca și din partea unor intelectuali de seamă din municipiul Piatra Neamț au contribuit în egală măsură la cimentarea prestigiului de care se bucură această instituție în viața spirituală a comunei Zănești.

Aproape 500 de cursanți, din rândurile tuturor straturilor de vîrstă și profesie din comuna noastră, iau parte la o formă sau alta de învățămînt. (Din aceștia, aproximativ 370, elevi în clasele VII—X, participă la cursurile secției de cultură și educație pentru tineret.) Interesul lor s-a dovedit real și constant, cei mai mulți putîndu-se mîndri că în anul universitar 1972—1973 vor fi studenți în anul III. Sînt observații pe care mi le-a prilejuit calitatea mea de membră în secretariatul universității populare și de „arhivar” al acesteia. Cealaltă calitate, de bibliotecar comunal, mi-a permis să fac și altfel de observații: cca 70 dintre studenții adulți sînt și cititori ai bibliotecii, iar dinamica intereselor lor de lectură este vădit influențată de tematica cursurilor.

Notă: În luna octombrie, cursurile universității populare din Zănești (Neamț) au fost re-deschise, iar acțiunile programate de bibliotecă, la care se referă autoarea, au început să prindă viață.

Încă de la început, între biblioteca comunală și universitatea populară s-au stabilit relații de temeinică colaborare. În primii doi ani universitari, aportul bibliotecii a constat în organizarea de expoziții tematice la locurile de desfășurare a cursurilor, în prezentarea sau recenzarea anumitor cărți noi, în furnizarea bibliografiei necesare lectorilor.

Pornind de la idea că transmiterea orală a cunoștințelor are o eficacitate limitată, că interesul o dată stimulat prin cursuri și conferințe trebuie prelungit prin lectură, iar cunoștințele dobândite astfel se cer aprofundate, ne-am propus ca începând cu anul universitar 1972—1973 să întocmim și pentru cursanți liste de recomandare bibliografică pe tematica cursurilor, pe care să le difuzăm la începutul noului an de studiu, multiplificate sau integrate în programul tipărit al universității. Diferența dintre bibliografiile adresate lectorilor și cele adresate cursanților nu o concepem numai sub raport cantitativ, ca număr de titluri recomandate, ci și sub cel al selecției, inserind, între aceste din urmă recomandări, în primul rând lucrări de popularizare, de mai mare accesibilitate.

La sediul bibliotecii vom organiza rafturi tematice în care vor fi grupate lucrările recomandate studenților universității populare, iar pentru informarea lor curentă vom folosi sistemul listelor de semnalară a noilor achiziții, expoziții de nouătăți etc.

În afară de aceste preocupări pe linia informării, ne propunem și o serie de măsuri în direcția atragerii la lectură și a permanentizării ca cititori a cât mai multor cursanți ai universității. Într-o primă etapă vom confrunta lista acestora cu cea a cititorilor noștri, nominalizându-i pe cei ce nu se numără încă printre beneficiarii bibliotecii. Cu ocazia reînscriserilor la bibliotecă, la începutul anului '73, le vom trimite scrisori-invitație personale fiecăruia din ei, prezetându-le serviciile bibliotecii, orarul de funcționare, posibilitățile de a citi din domeniul care îi interesează și seamă de lucrări existente în colecțiile noastre, ca și de a obține prin împrumut interbibliotecar, în cazul unor interese de lectură mai pretențioase, și alte lucrări din colecțiile Bibliotecii municipale din Piatra Neamț.

Separând fișele de cititor ale cursanților universității populare de celelalte fișe vom putea urmări mai lesne dinamica încrierii lor, frecvența, evoluția intereselor de lectură și, în funcție de observațiile făcute periodic, să ne organizăm munca de îndrumare individuală. Pentru îndrumarea în grup avem în vedere susținerea unor recenzii și prezentări de

Mileniul sătmărean oglundit în activitatea bibliotecii municipale

R. BOȘCA

directorul Bibliotecii municipale din Satu-Mare

În orașul de pe Someș, care a înfruntat cu bărbăție grelele încercări pricinuite de inundații în mai 1970, domnește un suflu de puternică efervescență creatoare în zilele acestui început de toamnă, când sînt încă atît de vii ecurile Conferinței Naționale a partidului. Oricui îi este lesne de sesizat că de pe chipurile și din faptele sătmărenilor de toate vîrstele se degajă mîndria justificată de a fi cetățeni ai unui oraș milenar în plină tinerete, care privește cu încredere în viitor.

Conștienți că au datoria să contribuie la îmbunătățirea procesului educativ în spiritul documentelor elaborate de partid, lucrătorii bibliotecii municipale acționează perseverent în direcția perfecționării continue a muncii cu cartea, promovind forme care cîștigă aderență din partea iubitorilor de lectură. Străduințele lor se integrează organic în ansamblul eforturilor tuturor locuitorilor orașului, a întregului popor spre sporirea continuă a eficienței întregii activități — condiție fundamentală pentru propășirea patriei și înscrierea ei în rîndul țărilor înaintate.

Pe fondul acestor preocupări bibliotecă și-a propus un mănunchi de acțiuni cu cartea, menite să cinstească cum se cuvine Mileniul sătmărean, să pună în lumină momente și aspecte semnificative din istoria orașului și ținutului, să reflecte cu pregnanță permanența noastră etnică în această parte a țării, să evoce lupta comună, de veacuri, a locuitorilor de toate naționalitățile pentru o viață demnă, liberă și înfrățită.

În scopul stimulării interesului sătmărenilor de toate vîrstele și profesiile pentru lectura cărții social-politice care marchează prezența orașului Satu-Mare în istoria atît de frămîntată a patriei noastre, biblioteca municipală, în colaborare cu alți factori educativi, a inițiat un con-

curs dotat cu premii pe tema: „Satu-Mare în cărți și documente”. Menirea acțiunii este de a forma participanților și cititorilor în general, care doresc să consulte bibliografia întocmită cu acest prilej, o imagine de ansamblu asupra principalelor aspecte ale evoluției social-politice a orașului Satu-Mare de la prima mențiune documentară și pînă în prezent.

Un însemnat număr de întrebări fac referiri la impetuzitatea dezvoltării municipiului în anii construcției socialiste.

Pentru o cît mai bună pregătire a concurenților s-au inlus în bibliografia pusă la dispoziția lor un număr de patruzeci de lucrări dintre cele mai reprezentative. Toate cărțile recomandate și multe alte documente în care se fac referiri și la municipiul Satu-Mare au fost reunite în sala de lectură a bibliotecii, într-o expoziție permanentă, purtînd titlul concursului, „Satu-Mare în cărți și documente”.

Încă din primele zile ale lansării acțiunii, numărul cititorilor cărții social-politice a crescut simțitor. Oameni de diferite vârste și profesii, dornici să cunoască amănunte despre orașul lor, intră, cu acest prilej, în rîndul celor care frecventează biblioteca. Mulți dintre aceștia nu

s-au înscris la concurs, dar, citind lista bibliografică și tematica, li s-a trezit interesul pentru cărțile indicate și le împurmută spre a le citi.

La aceste rezultate au contribuit și alte manifestări în cinstea sărbătoririi *Mileniului* sătămărean. De un larg ecou în rîndul cititorilor s-au bucurat recenzile cărților: *Județul Satu-Mare — la cumpăna dintre două cincinale*; Ceaușescu Ilie. *P.C.R., stegarul luptelor revoluționare din anii 1929—1933*; Pascu, Șt. *Voivodatul Transilvaniei*; publicația Muzeului județean de istorie: *Satu Mare — studii și comunicări* etc.

Serviciul bibliografic a întocmit și a pus la dispoziția cititorilor și bibliografia municipiului Satu-Mare (în limbile română și maghiară) pentru anii 1970—1972.

Preocupată permanent de creșterea numărului de cititori ai bibliotecii, de satisfacerea intereselor de lectură și de informare ale acestora, de orientarea atență a lecturii lor, biblioteca organizează, cu prilejul *Mileniului*, acțiuni ce răspund chemării lansate de Consiliul Național al organizării Anului internațional al cărții prin deviza „Cărți pentru toți”.

Bruno Bramanti. Gravură în lemn pentru *Georgicele* lui Virgiliu.

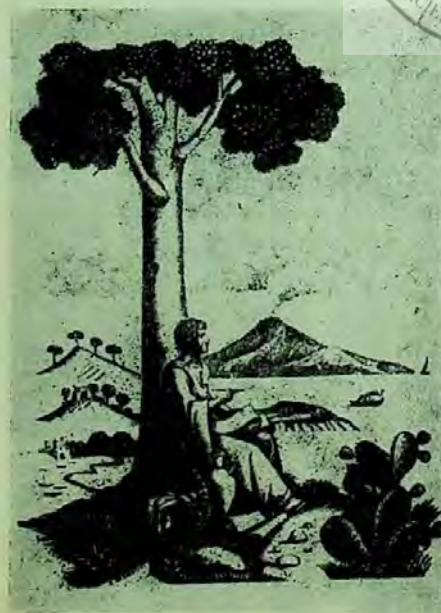
(Urmare din pag. 619)

cărți pe tematica cursurilor și organizarea, în colaborare cu lectorii formelor respective, a unor consfătuiri cu cititorii pe marginea unor lucrări mai importante.

Vom întocmi de asemenea mape cu decupări din presa centrală și județeană pe tematica anumitor cursuri, cum ar fi cel de politică externă a R.S.R., cel de legislație socialistă ș.a.

Avînd în vedere că o parte din cursanții universității populare locuiesc în satul aparținător Traian, ne vom îngriji în mod permanent de informarea acestora cu privire la noile achiziții ale bibliotecii, le vom înlesni accesul la lucrările ce-i interesează prin detașarea lor pe anumite perioade în filiala pe care biblioteca o are aici, pe baza unor grafice de circulație, în funcție de solicitările consemnate într-un caiet special.

Creдем că măsurile pe care le preconizăm și pe care le-am trecut succint în revistă în rîndurile de față vor contribui la mai deplina integrare a activității bibliotecii în ansamblul acțiunii cultural-educative desfășurate în Zănești, al cărei țel este ridicarea continuă a nivelului politico-ideologic al locuitorilor din comună, lărgirea orizontului lor de cunoaștere.

biblioteci
de peste
hotare

Organizarea activității bibliografice și de informare științifică în Republica Socialistă Federativă Iugoslavia

Valeriu MOLDOVEANU

Pentru specialistul care vizitează Republica Socialistă Federativă Iugoslavia, organizarea activității bibliografice și de informare științifică poate constitui un excelent exemplu atât de raționalizare, cât și de largă democratizare a acestor activități, armonizate și pe baza specificului fiecărei republici, dar și al unei concepții unitare, de ansamblu, la nivelul întregii federații.

Principii

Ațit activitatea bibliografică cât și cea de informare — documentare științifică, tehnică, economică etc. din R.S.F. Iugoslavia se realizează concomitent pe două planuri — republican și federativ — fără a rezulta totuși suprapuneri.

La realizarea acestei activități complexe își dau concursul atât *bibliotecile naționale* (ale celor șase republici și două regiuni autonome) împreună cu *alte biblioteci și unități de documentare republicane*, cât și anumite *instituții de nivel federal*, special create, care — cu sprijinul unităților republicane — realizează și publică instrumentele bibliografice și de informare științifică, tehnică, economică etc. pentru întreaga federație.

Din prima categorie — *republicană* — fac parte: Biblioteca Națională a Republicii Socialiste Serbia din Belgrad; Biblioteca Națională Universitară Croată din Zagreb; Biblioteca Națională Univer-

sitară Slovenă din Ljubljana; Biblioteca Națională a R.S. Bosnia și Herțegovina din Sarajevo; Biblioteca Națională și Universitară a R.S. Macedonia din Skopje; Biblioteca Națională Centrală a R.S. Muntenegru din Cetinje; Biblioteca „Matija Srpska” din Novi Sad și Biblioteca Națională „Miladin Popovici” din Priština, precum și alte biblioteci și unități de documentare din cele șase republici și două regiuni autonome, cum ar fi: Biblioteca Universității „Svetozar Markovici”, Biblioteca Academiei Sırbe de Știință și Artă, Biblioteca Publică „George Iovanovici” din Belgrad ș.a., Centrul de informare științifică al Universității din Zagreb, Biblioteca Școlii superioare tehnice din Maribor (R.S. Slovenă) și Biblioteca universitară și publică de studiu din aceeași localitate ș.a.

Din cea de-a doua categorie — a unităților care desfășoară activități bibliografice și de informare-documentare de nivel și interes *federal* — amintim: Institutul iugoslav de bibliografie și Centrul iugoslav de documentare tehnică și științifică din Belgrad; Institutul iugoslav de lexicografie din Zagreb ș.a.

Trebuie subliniat că unele unități deși sînt instituții de subordonare locală, republicană, desfășoară totuși și activități ce depășesc nivelul preocupărilor și intereselor republicii respective, avînd rezultate interesînd întreaga federație. Printre acestea, putem aminti activitatea Bibliotecii Naționale a R.S. Serbia din Belgrad

— în domeniul relațiilor internaționale, al bibliografiei, al studiilor biblioteconomice și de informare științifică etc.; activitatea Centrului de studii în domeniul biblioteconomiei, informării și documentării științifice și a Expoziției internaționale permanente a publicațiilor din Zagreb — în domeniul biblioteconomiei, bibliografiei, informării științifice etc.; a Bibliotecii Școlii superioare tehnice din Maribor — în domeniul automatizării bibliotecilor și a activității de informare ș.a.

Principiile amintite mai sus se aplică atât în activitatea bibliografică cât și în cea de informare-documentare științifică, tehnică, economică etc.

Activitatea bibliografică

În domeniul bibliografiei naționale, fiecare republică își realizează și tipărește bibliografia națională respectivă — curentă și retrospectivă — și își elaborează materialul pentru partea corespunzătoare din bibliografia întregii federații iugoslave, a cărei elaborare și publicare este încredințată celor două centre federale: Institutul iugoslav de bibliografie din Belgrad și Institutul iugoslav de lexicografie din Zagreb.

De exemplu, pentru Republica Socialistă Slovenia, Biblioteca Națională Universitară Slovenă din Ljubljana, publică *Bibliografia Slovena (Slovenska Bibliografija)*, cuprinzând „Perioade și cărți, precum și articole apărute în reviste și ziare”. Această publicație de bibliografie națională curentă este ajunsă deja la tomul al XXII-lea (1968) — publicat în anul 1972. Aceeași Bibliotecă Națională Universitară Slovenă elaborează și partea slovenă din *Bibliografia Iugoslavă (Bibliografija Iugoslavije)*, bibliografie curentă federativă, editată și tipărită de Institutul bibliografic federal din Belgrad, în trei părți: *Cărți, broșuri și publicații muzicale* (Knjige, brošure i muzikalije), *Bibliografia publicațiilor periodice iugoslave* (*Bibliografija Iugoslavenske periodike*) și *Articole publicate în reviste și ziare* (*Clanci i prilozhi u časopisima i listovima*) — cu trei serii: *Seria A — Științe Sociale*; *Seria B — Științe ale naturii și aplicate și Seria C — Artă, sport, filologie, biblioteconomie, muzică*.

Aceeași este situația și în domeniul bibliografiei naționale retrospective. De pildă, pentru Republica Socialistă Serbia, Biblioteca Națională a R.S. Serbia din Belgrad a publicat — sub redacția doctorului George Mihailovici — *Bibliografia sîrbă a secolului XVIII (Srpska Bibliografija XVIII veka)* și pregătește

pentru publicare *Bibliografia retrospectivă sîrbă — perioada 1868—1944*, care va fi urmată de perioada secolelor XV—XVIII și 1800—1867. Este interesant de remarcat că periodizarea bibliografiei retrospective a cărții din Serbia este: 1493—1700; 1701—1800; 1801—1867; 1868—1944; 1944—..., spre deosebire de periodizarea bibliografiei cărții românești: 1508—1830; 1831—1918; 1919—1944; 1944—...

În ceea ce privește bibliografia retrospectivă pentru întreaga federație, putem aminti că Institutul iugoslav de lexicografie din Zagreb a ajuns deja la publicarea celui de-al XI-lea volum al *Bibliografiei analitice a periodicelor iugoslave — de la cele mai vechi timpuri pînă în 1945*.

De asemenea, Biblioteca Națională a Republicii Socialiste Serbia, datorită importanței ei deosebite în cadrul întregii federații iugoslave, și-a asumat o serie de sarcini — de altfel tradiționale, în cadrul activității acestei mari biblioteci centenare — și în domeniul elaborării bibliografiei naționale iugoslave retrospective. Aceste sarcini sînt înscrise în mod expres în *Programul decenal de dezvoltare, 1971—1980*: „În timp ce Institutul iugoslav de bibliografie și-a asumat sarcina de a întocmi bibliografia iugoslavă curentă, Biblioteca Națională a R.S. Serbia a început, din 1960, elaborarea bibliografiei retrospective.” Ansamblul de lucrări se referă la carte, periodice, manuscrise etc.

Aceleași principii se aplică și în domeniul bibliografiei de recomandare, al bibliografiilor speciale etc., privind activitatea tuturor unităților iugoslave de la *Bibliografia publicațiilor personalului științific al Universității din Belgrad*, publicată anual de Biblioteca Universitară „Svetozar Markovici” sau bibliografiile publicate de Biblioteca Publică „George Ivanovici”, la cele elaborate de Centrul de informare științifică al Universității din Zagreb sau de „Maticina Biblioteka” din Novi Sad.

Activitatea de informare — documentare

În Republica Socialistă Federativă Iugoslavia, experiența a dovedit că este posibilă existența și activitatea unor unități mari, centrale — federale —, care să elaboreze în mod planificat și exclusiv anumite instrumente de informare științifică, tehnică, economică etc. de arie federală, îmbinîndu-se în mod rațional și armonios cu activitatea și interesele locale ale diverselor unități sau resorturi de informare sau documentare, din cu-

prinsul celor șase republici și două regiuni autonome iugoslave.

De pildă Centrul iugoslav de documentare tehnică și științifică din Belgrad este organul care desfășoară o uriașă și multiplă activitate de informare și documentare tehnică, științifică etc., începând cu publicarea celor 22 de serii — pe domenii — ale *Buletinului de documentare (Bilten Dokumentacije)*, *Cartoteca documentară (Dokumentacione Kartoteka)*, *Probleme de organizare și economie modernă (Savremena Organizacija i Ekonomika Poslovanja)*, *Probleme de Clasificare Zecimală Universală (Univerzalna Decimálna Klasifikacija)* etc. și pînă la activitatea sa de centru de traduceri, centru de reprografie modernă și centru de specializare și perfecționare a cadrelor.

Tot astfel, Institutul iugoslav de bibliografie publică o serie bogată de instrumente de informare științifică, tehnică etc., începând cu ansamblul cataloagelor colective de publicații străine intrate curent în întreaga federație iugoslavă. Menționăm drept exemplu publicația anuală, *Catalogul colectiv al periodicelor străine intrate în bibliotecile din R.S.F. Iugoslavia în anul...* (*Katalog tekuće strane periodike u bibliotekama Jugoslavije...*) și *Catalogul cărților străine (Katalog stranih knjiga)* sau *Bibliografia bibliografiilor iugoslave (Bibliografija bibliografija Jugoslavije)*, *Bibliografia traducerilor efectuate în R.S.F. Iugoslavia (Bibliografija prevoda u S.F.R.J.)* ș.a.

Din activitatea Institutului iugoslav de lexicografie din Zagreb trebuie amintită cel puțin ampla acțiune de elaborare și publicare a unui bogat ansamblu de enciclopedii iugoslave — în domeniul științei, tehnicii, medicinei, muzicii etc. —, tipărirea de atlase ș.a.

Acestei activități de informare și documentare tehnico-științifică, economică etc. a organelor federale i se adaugă diversele activități — de un profil similar — ale multor instituții locale — de pildă, activitatea de informare științifică a Bibliotecii Academiei de Știință și Artă a R.S. Serbia sau a tuturor instituțiilor și bibliotecilor de învățămînt superior, din toate republicile —, precum și uriașul și variatul volum de activitate de informare și documentare a tuturor instituțiilor, întreprinderilor etc. din întreaga federație iugoslavă, în care descentralizarea și autoconducerea constituie principii de bază în organizare și funcționare.

Realizări remarcabile în R.S.F. Iugoslavia

Pentru un specialist în domeniul biblioteconomiei și al informării-documentării,

care vizitează R.S.F. Iugoslavia*), multiple realizări remarcabile se impun și ar trebui desigur relevate, cît de succint. Dat fiind însă spațiul extrem de redus al acestui articol, îmi voi permite să subliniez numai două: *inaltul nivel științific* al preocupărilor în domeniul denumit de ultima enciclopedie americană *Library and Information Science* (știința biblioteconomiei și a informării) și *accesibilitatea noului*, a soluțiilor moderne, a formelor cît mai perfecționate de organizare și activitate din bibliotecile și centrele de informare și documentare iugoslave.

Legată de prima calitate, cred că este caracteristică prezența, în întreaga federație, a unui mare număr de publicații de înalt nivel în domeniul informaticii și biblioteconomiei, precum: *Informatika, Golišnik Narodna Biblioteka Srbije* ș.a. la Belgrad; *Knjižnica. Clasio Društva Bibliotekarjev Slovenije, la Ljubljana; Informatologia Jugoslavica, Vjesnik Bibliotekara Hrvatske* ș.a., la Zagreb; *Bibliotekarske Novosti. Referativni bilten* ș.a., la Novi Sad etc.

În privința *accesibilității noului* — ca metode, aparataje etc. — amintesc realizarea primelor buletine bibliografice la calculator I.B.M., la Biblioteca Școlii superioare tehnice din Maribor (Slovenia); *utilajul ultramodern* — american, japonez etc. — de la Centrul iugoslav de documentare tehnică și științifică, din Belgrad — excepționala clădire nouă — dotată cu sistem „Siemens” de transport automat al publicațiilor — a Bibliotecii Naționale din Belgrad, cu o activitate cu totul remarcabilă — într-adevăr la nivelul modernei clădiri; *valoroasa* — am putea spune unica, pe plan mondial — *Expoziție internațională permanentă a publicațiilor (Internacionalna Stalna Izložba Publikacija)*, din Zagreb; *metoda excelentă de a colectiona și pune la dispoziția studenților cît mai multe standarde și brevete de invenții, inovații și raționalizări din străinătate*, folosită de Biblioteca Universității din Belgrad; *organizarea și funcționarea modernă*, exemplară a bibliotecilor publice din Belgrad — și în special a cunoscutei Bibliotecii publice „George Iovancvici” ș.a.

Experiența valoroasă din domeniul bibliografiei și al activității de informare-documentare iugoslavă poate constitui o pildă pentru orice bibliotecar sau documentarist străin.

*) Autorul acestui articol a avut plăcerea de a fi oaspetele — timp de două săptămîni, în luna ianuarie a acestui an — al bibliotecarilor și documentariștilor iugoslavi, cărora și pe această cale le transmite mulțumirile sale.

Cronica anului internațional al cărții — 1972

Unul din motivele pentru care nr. 12 al buletinului UNESCO, 1972. *Anul internațional al cărții*, a apărut ca număr dublu, pe lunile iulie și august, este și acela al numărului mare de țări care au trimis secretariatului UNESCO informații asupra desfășurării programelor naționale consacrate A.I.C. Sînt publicate astfel, la rubrica *Realizări și proiecte din statele membre*, știri dintr-un număr de 37 de țări din toată lumea. Spicuum cîteva din acțiunile care ne-au reținut atenția în mod deosebit.

În R.S.S. Bielorusă, programul de activitate elaborat de Comitetul național pentru A.I.C. și-a propus ca obiectiv general popularizarea cărții ca sursă de cunoaștere și ca instrument în slujba prieteniei și a cooperării între popoare. Dintre manifestările prevăzute a se organiza în cadrul A.I.C., o mare parte se înseriu în același timp în cadrul aniversării Seicimicentenarioșii creării Uniunii Sovietice și a Organizației leniniste a pionierilor. Printre activitățile care au avut deja loc pînă în luna iulie a.c. sînt menționate: Săptămîna cărții pentru copii și tineret, organizarea unei expoziții a cărții bielorusă în cadrul expoziției permanente a economiei naționale, realizarea de afișe și a altor materiale de propagandă în favoarea A.I.C. Pentru lunile următoare au fost prevăzute: aniversarea marilor poeți naționali ai poporului bielorus, Ianka Kupala și Iakob Kolas; organizarea unui festival național al cărții, cu tema „Cartea în slujba păcii, a umanității și a progresului”; o serie de manifestări dedicate primului tipograf bielorus, G. F. Skorina, care a tipărit prima sa carte acum 455 de ani; organizarea de expoziții de cărți ale editurilor „Belarus” și „Educația națională”.

În Bulgaria, sub semnul A.I.C., a avut loc, între 16 și 23 aprilie, Săptămîna cărții și artelor pentru copii. În mai, care a fost declarată „Luna cărții”, o atenție specială a fost acordată propagandei literaturii clasice universale, cărțile, purtînd banderole cu însemnul A.I.C., fiind vîndute cu preț redus; în aceeași perioadă, la Sofia a fost organizată o expoziție a cărții bulgare. Institutul de cercetări științifice „Cartea bulgară”, în colaborare

cu Institutul bibliografic și cu Biblioteca Națională „Kiril și Metodiu” din Sofia, a realizat un studiu amplu asupra dezvoltării producției editoriale în Bulgaria și asupra rolului cărților în dezvoltarea națională.

În cadrul A.I.C., secretarul general al Comisiei naționale pentru UNESCO din Republica Africa Centrală a condus, în primele două săptămîni ale lunii iunie, o campanie națională în favoarea publicațiilor UNESCO.

Printre proiectele realizate deja în Cuba din amplul program național pentru A.I.C., sînt amintite: editarea și difuzarea afișelor consacrate A.I.C., premiate în concursuri; difuzarea unor emisiuni de radio și televiziune prin care au fost furnizate informații asupra desfășurării A.I.C. în lume; tîrguri și expoziții de cărți, printre care o expoziție cu tema „Cartea în America Latină”, expozițiile organizate de Consiliul Național al Culturii, șase expoziții cu tema *Istoria internațională a cărții în diferite epoci*, organizate la Biblioteca Națională din Havana; ținerea unui curs de formare profesională pentru librari, inaugurat în luna mai, la Havana; crearea a 19 biblioteci publice și desfășurarea unei vaste campanii de înființare și dezvoltare a bibliotecilor la locurile de producție, în instituțiile de învățămînt mediu și la comitetele pentru apărarea revoluției.

În Danemarca, a fost organizată la Copenhaga, de către Biblioteca Regală, o expoziție avînd ca temă *Cartea în procesul educației* și în cadrul căreia a fost prezentat un vast material didactic, de la manuscrise din evul mediu și cărți imprimate în secolul al XVI-lea pînă la lucrări folosite în zilele noastre pentru programele de alfabetizare din țările în curs de dezvoltare.

În S.U.A., la Biblioteca Congresului din Washington, o expoziție permanentă avînd ca titlu *Lumea vastă a cărților pentru copii* prezintă o colecție de 138 de cărți pentru copii provenind din 38 de țări. Sînt de menționat, de asemenea, conferința care a avut loc la Universitatea „St. John” din New York pe tema „Cărțile și foamea în lume” și acțiunile de propagandă a cărții pentru copii organizate de Biblioteca publică din Albuquerque (New Mexico).

În sfîrșit, mai amintim organizarea de către Asociația bibliotecarilor din Malta, în cadrul A.I.C., a două cursuri de vară, a dăror tematică s-a referit la alcătuirea cataloagelor de bibliotecă și, respectiv, la fondurile de referință ale bibliotecilor. Cele două cursuri au fost organizate cu concursul Bibliotecii Universității Regale a Maltei.

George SEBASTIAN

DE PESTE HOTARE

A 39-a Sesiune a Consiliului General al FIAB

...va avea loc, între 25 august și 1 septembrie 1973, la GRE-NOBLE (Franța). Tema generală a conferinței va fi **Controlul bibliografic universal**. Cu prilejul acestei sesiuni, va fi organizat un seminar pregătit pentru bibliotecarii din țările francofone în curs de dezvoltare. (Nouvelles de la FIAB, nr. 39/40, aug 1972)

Statistica activității sistemului bibliotecilor publice din Potsdam (R. D. Germană) pe anul 1971

...îndică creșteri simțitoare față de anul anterior. Numărul cititorilor înscrși a fost de 26 400, ceea ce reprezintă 23,7 la sută din totalul populației orașului; dintre aceștia, 7 400 de elevi (cu 22 la sută mai mult decât în 1970) au frecventat bibliotecile publice pentru copii; indicele de lectură în 1971 a fost 18, iar din cele 476 000 de volume împrumutate cititorilor 37,4 la sută au fost lucrări de specialitate, în special din domeniul tehnicii, 34,1 la sută literatură pentru copii și 28,5 la sută beletristică. (Der Bibliothekar, 26, nr. 8, aug 1972)

În Franța, cu ocazia Anului internațional al cărții

...Asociația „Muncă și cultură” din Loara (Roanne) a avut inițiativa mai multor manifestări vizând popularizarea cărții și a lecturii în rândul muncitorilor. Merită să fie amintită în mod special crearea de biblioteci în întreprinderi, organizarea de dialoguri între scriitori și muncitori, a unor zile de studiu asupra fondurilor bibliotecilor, precum și a altor acțiuni care au dat naștere unei animații literare permanente în întreprinderi. De asemenea, Atelierul de construcții din Tarbes a creat un serviciu de împrumut de cărți pentru personalul întreprinderii, pe principiul autoservirii, de unde fiecare salariat poate împrumuta un anumit număr de cărți fără nici un fel de formalitate. Acest serviciu este prevăzut ca treptat să se dezvolte, astfel încât să ajungă să răspundă nevoilor de lectură ale unui număr de 3 000 de persoane care lucrează în întreprindere. (1972, Année internationale du livre, nr. 11, iun 1972)

Producția editorială a Poloniei pe anul 1972

...se cifrează la peste 141 de milioane de cărți, ceea ce re-

prezintă o creștere de 18 milioane de volume față de anul 1971. Datorită dezvoltării rapide a industriei poligrafice poloneze, se prevede ca numărul cărților ce vor fi tipărite în 1975 în Polonia să se ridice la 228 de milioane de volume, ponderea cea mai mare urmînd să o dețină manualele școlare, lucrările de referință și beletristice.

În statul african Gabon, Serviciul de educație populară din Libreville

...a lansat, la începutul acestui an, cu concursul radioului și al televiziunii, o acțiune cu tema „Cu cartea deschisă”, în scopul promovării lecturii în cartierele populare. Participanții au fost invitați să citească trei cărți și să completeze chestionarele referitoare la problemele abordate în aceste cărți. Celor ce au răspuns foarte bine le-au fost acordate premii în cărți.

Leipziger Musikbibliothek (Biblioteca muzicală din Leipzig) — R. D. Germană

...dispune în prezent de un fond de cărți de peste 91 000 de volume și întreține legături de schimb de publicații cu 60 de biblioteci similare din 15 țări. În 1971, colecția reprezentativă a bibliotecii din Leipzig a fost valorificată în plus prin împrumut interbibliotecar, intern și internațional, fiind satisfăcute un număr de 2 500 de cereri atît din R. D. Germană, cit și din alte 24 de state, între care țările socialiste și S.U.A., Anglia, Olanda, Italia, Austria, Elveția și R. F. a Germaniei. (Der Bibliothekar, 26, nr. 8, aug 1972)

Un concurs de lectură cu tema „Un copil, o carte”

...s-a desfășurat, în cadrul A.I.C., între 1 martie și 31 mai a.c., în statul african Volta Superioară. Scopul acestei acțiuni a fost de a determina pe fiecare elev să citească, în această perioadă, cel puțin o carte în afara celor din programa de învățămînt. În urma concursului, în luna iunie a.c., au fost acordate diferite recompense claselor și elevilor care s-au distins în mod special cu această ocazie. (1972, Année internationale du livre, nr. 11, iun 1972)

Kass János. Ilustrație la Eclogele lui Virgiliu.

ANTVERPARI

CINCINAT PAVELESCU -

poet, epigramist, idol al seratelor literare

Gh. ZARAFU

În toamna acestui an, la 20 octombrie, se sărbătorește centenarul nașterii multului trubadur din lirica noastră: Cincinat Pavelescu. Născut la București (nu la Rîmnicu-Sărat, cum afirmă alți cerce-tători) strănepot al căpitanului de plat Banu Manta, el se înrudea, prin mama sa, Pauline Bucșan-Pavelescu, și cu Ionem Luca Caragiale.

Elev la Liceul de tradiție cărțurăreas-că „Sfîntul Sava”, își va lua apoi doctoratul în drept la Paris și va începe, în țară, ca magistrat, un interminabil pele-rinaj în dorința de a ajunge la București, unde climatul literar i-ar fi fost mai fa-vorabil. După cum se știe n-a reușit, și această tristețe se poate întrevede și în versurile următoare, nepublicate pînă a-cum în volum :

„Am colindat întreaga țară / Cinstit cu-o leafă de aprud / Purtînd sub robă o chitară / Și-o inimă în loc de cod...”

Prin intermediul lui Caragiale, Cincinat cunoaște pe Coșbuc și pe Macedonski. În 1880, Cincinat debutează în paginile *Lite-ratorului* și la scurt timp Macedonski îl face principalul său colaborator, încredin-țîndu-i funcția de prim-redactor. Împreună cu Macedonski, Cincinat a lucrat la piesa de teatru *Saul* care la acea vreme s-a bucurat de un deosebit succes. După o vastă activitate literară, publicînd în principalele reviste literare *Literatorul*, *Biblioteca familiei*, *Epoca*, *Flacăra*, *Sămănătorul*, *Convorbiri critice*, *Furnica* și

alte (numărul revistelor la care a cola-borat întreaga viață depășește cifra de 120), Cincinat își adună o parte din poezii și le publică în volum în 1911. Volu-mul este primit cu căldură. *Viața Româ-nească* îi salută astfel apariția : „În mij-locul unei secete de simțiri, cînd poezii ce umplu paginile revistelor se chinuie să scoată cîteva picături de ceea ce ei numesc poezie simți o adevărată plăcere in-telectuală să citești în sfîrșit, pe unul că-ruia poezia îi este cu desăvîrșire natu-rală”. După apariția volumului, poetul își trăiește momentele de glorie. La șeză-torile literare este întîmpinat cu aplauze, revistele îi solicită colaborarea. Dar iz-bucnește primul război mondial. Viața li-terară intră parțial în eclipsă. În 1917 Cincinat era la Petrograd și de acolo se retrage la Paris, unde, în calitate de di-rector, scoate ziarul *Le Courier franco-roumain*, în care pledează cauza unirii din 1918. Se întoarce în țară în 1923. Reia colaborarea la revistele literare, în spe-cial cu epigrame. În 1925, la editura „Ra-muri” din Craiova publică primul volum de *Epigrame*.

Cincinat Pavelescu participă la șezăto-riile literare mai ales din Transilvania unde alături de Minulescu, primește cele mai puternice aplauze. În 1931, stabilin-du-se la Brașov, devine director al revis-tei *Brașovul literar*, în care începe să pu-blice și memorialistică. La 30 noiembrie 1934 se stinge din viață la Brașov.

Deoarece volumul de versuri din 1911 nu a fost reeditat, din creația poetică a lui Cincinat nu au mai rămas decât câteva romanețe în conștiința publicului: *Îți mai aduci aminte, doamnă, Pentru ochii tăi cei dulci și Serenadă*. Și totuși, nu este antologie a poeziei simboliste din țara noastră care să nu-i ofere locul ce i se cuvine.

„Nu trebuie să se crează”, scria prietenul său Radu Rosetti, „că reputația lui Cincinat va dăinui numai fiindcă a fost marele nostru epigramist. A fost și poet de seamă cu harpă furată din cer; mai ales în lieduri și romanețe. Ca un trubadur la vechile curți regești ale Franței și-a risipit comoara de versuri prin toate saloanele, pe albumele și evantaiile tuturor femeilor pe care le-a îndrăgit, pe cărțile dedicate multor prieteni și admiratori. Distins cu premiul național a cunoscut gloria totală în viață”. (*Steaua Transilvaniei*, an III, nr. 32, 6 VII 1936, p. 3).

Creația poetică a lui Cincinat Pavelescu se compune din *Romanețe și cantilene, Serenade și madrigale*, poezie filosofică, așa cum se poate întâlni în ciclul *Icoane și vedenii*, poezie lirică propriu-zisă, cuprinsă în ciclul *Sub lampă și Fabule*. Multe din versuri, peste 250 de titluri, au rămas risipite prin periodicele vremii și au fost adunate într-o ediție masivă, cuprinzând atât versurile și epigramele din volume și periodice, cât și memorialistica și o selecție din scrisorile poetului, ediție ce va apare la Editura Minerva, seria „Restituția”.

Ediția cuprinde și note și variante, precum și o vastă bibliografie.

Punînd din nou în circulație creația lui Cincinat Pavelescu, editorii (subsemnatul și Victor Crăciun) nu fac decât să pună la îndemîna cercetătorilor și publicului creația unui poet, într-un mod mai complex și mai complet, pentru ca judecata de valoare a posterității să fie într-adevăr în cunoștință de cauză.

Cincinat Pavelescu a trăit în conștiința publicului ca epigramist. Poate și pentru că, în ultima parte a activității sale beletristice, s-a dedicat mai mult creației de epigrame și popularizării acestui „gen literar”.

(Continuare la p. 632)

BIBLIOTECA LUI DON QUIJOTE

George ARION

Iscusitul hidalgo don Quijote de la Mancha este o operă comică și gravă în același timp, în care eroul ei, pătimăș cititor de romane cavaleresti, confruntă viața zugrăvită în paginile cărților cu realitatea de toate zilele. Până la 50 de ani, don Quijote a citit nenumărate tomuri care povestesc despre cavaleri rălăcitori, prințese necrezut de frumoase, uriași, vrăjitori. Ceesurile petrecute în biblioteca sa unde sînt adăpostite „mai bine de o sută de cogeamitea bucoavne, cu scoarțe meșteșugit lucrute și alte cărți mai micșoare” l-au îndepărtat de realitate și l-au transpus într-o lume fabuloasă de sub supravegherea „căreia nu mai poate scăpa. Înstrăinarea eroului de lumea palpabilă este cu atît mai puternică cu cît lecturile lui favorite sînt romanele de pură ficțiune, în care fantezia scriitorului se dezlănțuie nestingherită.

Protagonistul operei lui Cervantes nutrește un respect religios pentru cuvîntul tipărit, socotit purtătorul unor adevăruri fără putință de tăgadă. Amadis de Gaula, Palmarin al Engliterei, uriașul Morgante, domnița de Placerdemivida, toate celelalte personaje din povestirile citite au pentru el o existență reală, sînt aidoma oamenilor din satul său, pe care poate să-i întilnească oricînd pe drum, să le dea binețe și să sporovăiască în tihnă despre vreme sau despre recoltă. Cînd cineva vorbește de rău eroina unui roman, don Quijote îi ia apărarea ca și cum aceasta i-ar fi o prietenă cunoscută de demult. „Ciudat lucru ! Că așa îi lua-se partea, de parcă i-ar fi fost, cu adevărat și aievea, stăpînă firească, într-așa hal îl aduseseră blestematele lui de cărți...”

Pentru Don Quijote, lectura unei cărți înseamnă participarea totală și necondiționată a cititorului la freamătul aceluia univers plămuit. Iată cum descrie nepoata lui don Quijote orele de lectură ale vi-teazului cavalier :

„— Află dumneata, jupîn Nicolas (acesta era numele bărbierului) că nu o dată i s-a întîmplat unchiului meu să procitească în ticăloasele astea de cărți de aventura-vura cîte două zile și două nopți în șir, după care zvîrlea cît colo cartea din mină, apuca spada și începea să dueleze cu pereții și cînd cădea de oboseală, spunea că omorise patru uriași cît patru bivoli iar sudorile care-l treceau de-atîta hrintuală el le lua drept singele rănilor primite în bătălie și, bînd pe loc o bîrdacă de apă rece, se simțea ieșaf și împăcat și zicea că apa aceea era un balsam prețios, pe care i-l adusesese înțeleptul Esquife, un mare vrăjitor ce-i era prieten”.

Plecarea lui don Quijote în lumea largă semnifică încercarea eroului de a se elibera de sub oblăduirea bibliotecii în care a poposit vreme îndelungată. Dar nicăieri unde ajunge, el nu poate scăpa de suzeranitatea cărților și nu poate trăi altfel decît în conformitate cu personajele ideale ale lecturilor lui. Gesturile, cuvintele sale sînt guvernate de gesturile, cuvintele eroilor înfîlîniți în romane. La fiecare nouă aventură, don Quijote găsește justificare într-o pățanie asemănătoare a unui personaj faimos. El este omul cu memoria perfectă, eruditul care păstrează amintirea tuturor paginilor răsfoite și din care poate cita oricînd, cu o voluptate de nefînchipt.

Don Quijote se înfruntă cu viața într-o luptă pasionantă și dramatică. Eroul părăsește camera plină de cărți și se avîntă lipsit de experiență în vîrtejul existenței. El nu suferă de incapacitatea de a recunoaște oamenii, obiectele ca și cum o vrajă le-ar atribui alte înfățișări. Don Quijote visează să dobîndească puterea de a transfigura realitatea, de a o constrînge să se supună unor canoane livrești. În permanență, ca un neobosit rezizor, eroul lui Cervantes încenează în-țimplări pe care le-a citit sau i-au fost

sugerate de cărți, modifică cu febrilitate decorurile, aduce personajele în scenă sau le alungă, le schimbă costumele și chipurile. Sub miraculoasa lui fantezie atârnată de lecturi, morile devin uriași, călugării umili se transformă în cavaleri, femeile oarecare capătă nimburi unor domnițe frumoase. Într-adevăr, don Quijote delirează, dar halucinațiile lui nu sînt rătăcirile unei minți bolnave ci sînt organizate cu grijă, au o coerență uimitoare aidoma unei opere bine încheiate. El nu este un visător incorigibil, așa cum l-au crezut mulți. Dimpotrivă, iscusitul hidalgo își construiește într-o perfectă luciditate o lume imaginară. El a descoperit un joc fascinant, acela de a popula pămîntul cu personajele cunoscute din cărți. De aceea, don Quijote nici nu pare a hoinări pe drumuri în căutare de aventuri, ci creează impresia că întoarce paginile unui tom uriaș. Nostalgiea sa rămîne aceea de a reduce realitatea la articulațiile unei ficțiuni artistice. Dacă un scriitor se inspiră din realitate pentru a izvedi o carte, don Quijote parcurge drumul invers, de la cărți la realitate. Sînt cărți care ne dau iluzia vieții, însă eroul lui Cervantes învețe că viața să-i ofere iluzia cărții.

În fond, de ce se teme el atît de mult de realitate? Are ea ceva dușmănos înceît don Quijote refuză să-o accepte? Sau nu cumva această spaimă provine din lipsa lui de experiență înceît el se simte mai în largul său printre magicieni și cavaleri înarmați decît printre oameni? Don Quijote închipuie alte înfățișări obiectelor, ținuturilor, deoarece nu este familiarizat cu universul pe care îl străbate și se consideră un intrus pătruns într-o lume neprietenoasă, care îl terorizează. Pentru a scăpa de amenințarea aceasta, el intervine între sine și lume cărțile, care îl protejează ca un adăpost inviolabil. De aceea, pînă și cuvîntările sale, atît de frumoase și atît de pline de înțelesuri filozofice, nu sînt inspirate de studierea omului, de observațiile morale făcute în diverse împrejurări ale vieții ci sînt extrase din paginile tomurilor cercetate. Ele au uscăciunea didactică a dizertațiilor, vădită și de preocuparea lui don Quijote pentru frazele îngrijit construite și corecte gramatical. El ordonează cu mîgală cuvintele deoarece speră că astfel supune realitatea, o face mai puțin misterioasă, o face suportabilă.

Eroul nu gustă viața cu voluptate și se teme de ea, se retrage în permanență în lumea convențională a plămuirilor fiindcă a fost pervertit de acea chilie cu cărți care l-a depozat, ca și pe Faust, de cunoașterea nemijlocită a realității. El nu va avea niciodată liberta-

tea lui Sancho Panza pentru care lucrurile, oamenii, melegurile nu ascund nimic miraculos. Don Quijote în schimb rămîne într-o continuă stare de alarmă, veghează fără răgaz ca nu cumva universul să conspire împotriva lui, să-i uneltească pierea, și își biciuie imaginația pentru ca să aducă în scenă vreun uriaș sau vreo domniță, personaje în preajma cărora s-ar simți nestînjenețit. Numai o împlinire asemănătoare cu cele din tomuri îi creează iluzia că este puternic și că poate interveni fără riscuri în desfășurarea evenimentelor.

Contactul lui don Quijote cu existența este brutal. Realitatea îl asuprește, îl umilește, îi aduce aminte de fiecare dată că altul este adevărul și că gîndurile lui sînt numai niște minciuni frumoase. Don Quijote pornește în aventura sa cu noțiuni clare, culese din paginile volumelor, despre dreptate, libertate, dragoste, cinste și încearcă zadarnic să le suprapună împlărilor ce se desfășoară în acel bilci gălăgios care e lumea.

Din încercarea sa îndrăzneată de a restrînge realitatea la paginile cărților,

(Continuare la p. 832)

Don Quijote în viziunea lui Daumier.

ZAHARIA STANCU la 70 de ani

„Crunț
și drept
și bun“

Adriana MITESCU

Dintr-o obișnuință de ordine cronologică, activitatea literară abundentă și mai ales diversă a scriitorului Zaharia Stancu este organizată în câteva perioade distincte corespunzătoare genurilor cultivate: poezie, gazetărie politică, roman. Se vorbește succesiv de poetul, romancierul, publicistul Zaharia Stancu, punându-se în balanță talentul pentru un gen sau altul, valoarea literară a poeziilor sau a romanelor. Când devine prea evidentă această arbitrară sistematizare, care transformă diversele perioade ale creației sale în adevărate epoci istorice, se caută firul conducător în permanența universului poetic unificator. Romanele sînt astfel prețuite pentru lirismul ce infuzează acțiunea și structura sufletească a personajelor, adesea punându-se sub semnul întrebării structura lor epică.

Dar dincolo de această tentativă inginerescă de a decupa schema traseului evolutiv al unei opere și al unui tempe-

rament creator, mi se pare mai seducătoare preocuparea criticului de a găsi izvorul energetic al unui scriitor. Sînt scriitori care își cunosc foarte bine vîna productivă, acea dinamică interioară a creației care unește într-un tot irepetabil sensibilitate, idee și meșteșug. Ce altceva este instinctul artistic? După cum sînt alți scriitori care se cunosc mai puțin, dispun mai puțin de instrucția efectelor și de știința zăcămintelor talentului lor eliberîndu-l evenimentelor și artei într-o deplină frenezie a acțiunii. Zaharia Stancu mi se pare un asemenea exemplu.

Participarea foarte vie, foarte directă la viața literară și politică la zi, relațiile multiple cu scriitorii, artiștii, ziariștii, oameni politici au făcut ca Zaharia Stancu să aibă foarte puține secrete față de opinia publică, biografia fiind identică bibliografiei operei sale. Persoană publică prin funcțiile și activitatea sa, autorul *Poemelor simple* este și un scriitor public care s-ar părea că nu ascunde nimic, sau nici nu are ce să ascundă. Interviuurile de-a lungul anilor, numeroase și amănunțite par să ne spună totul: ce carte a terminat, ce ape în proiect să mai scrie, cum obișnuiește să scrie, în ce condiții anume. Nu se izolează niciodată, nu fuge departe de oraș și de oameni pentru a nu fi deranjat să scrie, nu și alege o stare sau un loc special. Scrie fără artificii literare ceea ce a văzut și ceea ce a cunoscut direct în viltoarea evenimentelor, a timpului și a vieții sale. Vorbind destul de mult despre sine, Zaharia Stancu ne-a obișnuit să-l credem. Avînd și prestigiul memoriei sale extraordinare, păstrătoarea filmului pasionant al unei bune părți din istoria politică și socială a țării, scriitorul ne convinge definitiv. Avem impresia că știm totul despre Zaharia Stancu, sau în orice caz putem afla totul din primul roman, din primele confesiuni publicate.

Astfel, scriitorul însuși a pus în circulație o imagine a sa. Așa s-a ajuns la urmărirea predilectă a paralelei dintre biografia reală a scriitorului și biografia eroilor săi. Interesant este însă că viața ca atare a autorului, spectaculoasă, plină de neprevăzut, cu cotituri nebanuite concurează literatura asemenea unui roman. Comparația e reciprocă, pentru că literatura pe care o scrie are o viață aparte. Poeziile ca și romanele sînt în continuă mișcare, corespondență și osmoză. Motive, teme și imagini circulă de la un capăt la altul al operei fiind reluate, modificate, topite. Metafore sau versuri întregi revin într-un cîntec nou, într-o decantare firească a expresiei poetice, mai pure, mai armonice, mai solidare cu esențele sufletului său. Pentru că, de fapt, Zaharia Stancu, cu fiecare rînd pe care îl așterne

pe hîrtie, cu fiecare poezie, roman sau articol scrie o singură și nesfîrșită carte, egală cu sine însuși, impresionantă prin puterea de a se exprima neabătut pe sine în nestatutonica evenimentelor. De unde provine însă această energie interioară care imprimă măsura reacției personale în fața evenimentelor vieții și literaturii, scăpînd totodată de primejdia monotoniei și a epuizării datelor de nouate sufletească? Doar recunoaștem acea situație de autor care se mărturisește publicului, neîntreținînd în jurul persoanei și scrisului său mister, poză teatrală. Dimpotrivă, ca om e prietenos și bucuos de oaspeți, iar ca scriitor un neistovit muncitor.

Și poate această impresie de prospețime, de farmec și nouate a scrisului său egal cu sine în datele fundamentale e rictul unei neostenite activități. Reacția promptă, nesofisticată în datele ei umane, aprinderea sufletească pentru o idee, disciplina și vigilența gazetarului de a lua pulsul evenimentelor alcătuiesc o psihologie tinerească fără menajamente de autoconserzare. Toate personajele lui Zaharia Stancu au acest ritm alert al vieții care trebuie consumată în toate resursele ei cu bucurie și chiar cu sălbăticie. Cu toate tragediile, neîmplinirile și sfîșierile ei viața e trăită aplecîndu-se o tristețe, alături cu o lăcomie încredințată. Darie, încă din adolescență, odată cu anii cînd intră ucenic la tăbăcărie și apoi slugă la diverși stăpîni, decît odată ce se rupe de părinți, de frați și surori începînd să-și cîștige singur existența pînă ducează între dorința răscolitoare de a trăi, de a cuprinde și stăpîni viața și o inexplicabilă mîhnire și insigurare. Darie și alături de el întreaga suită a personajelor feminine: Costandina, Uruma, Filimona, Valentina, Lisandra trăiesc violent, însoțind cea mai sălbatică dragoste cu ura și sentimentul năpraznic al singurătății cu frăgezimea înduioșată a visului. Toate personajele lui Zaharia Stancu sînt dotate cu excepționale fibre senzoriale care înregistrează realitatea exterioară cu o intensitate usturătoare. Ai impresia că sînt ființe aparte căpora le e smulsă pielea de pe trup, astfel încît nervii cei mai delicați rămîn necrotiți în bătaia frigului și a ploii, a foamei și a dușmăniei, a brutalității și violenței. Romanele și poeziile sînt o colecție impresionantă de notații senzoriale, sensul poetic vîdînd această maladivă ascuțire a simțurilor. Ființa lui Darie e devorată de o foame generică de viață, de acțiune, de evenimente, de aventură, de neprevăzut, de nerecunoscut, de nou, de oameni, de dragoste și totodată din interior o înstrăinare ancestrală îl sortește singurătății și izolării.

Noutatea și originalitatea, poate nu îndeajuns sesizate pînă acum, ale creației lui Zaharia Stancu, le vîd tocmai în energia interioară a unui temperament contorsionat de contradicția imanentă. Pe de o parte acțiunea, riscul, lupta și pe de altă parte singurătatea, reveria, îndeterminarea. Frenesia pătimașă a vieții e infuzată de amărăciunea fatală a tristeții. Această formulă psihologică șlefuită de Zaharia Stancu prin fiecare din poeziile sale și prin fiecare din romanele sale: *Pădurea neună, Vîntul și ploaia, Ce mult te-am iubit, Șatra* alcătuiește minereul prețios îngropat de la începutul începuturilor în ființa sa. Creația lui Zaharia Stancu desăvîrșește prin meșteșug expresia unei psihologii unice în literatura noastră. Și numai așa s-a ajuns la acel transfer subteran dintre autor și personajele sale, dintre viață și literatură. Literatura asimilîndu-și în cele din urmă deplin tonalitatea unei vitalități fruste infuzată de meditația asupra morții. Să nu uităm că încă din primul text tipărit, *Note de drum*, apărut în *Ziarul științelor populare și al călătorilor* din 1921 sînt prezente datele temperamentele proprii maturității scriitorului. Mai întîi senzațiile acute înregistrînd frigul și mizeria. Iată ce notează în legătură cu prizonierii ruși și italienii siliți de nemți să descarcă cărbuni: „Cînd i-am văzut un fior adînc mi-a trecut prin suflet... Erau într-o stare îngrozitoare. - Picioarele goale le crăpaseră sub asprimea pietrelor și a gerului. Hainele abia se mai țineau pe ei și părul le ieșea sălbatic prin șepciile zărentuite... Și aceasta pentru ce? În secolul XX!... Isuse, cit de departe sîntem de sublima ta vorbă «Iubire». Și apoi, printr-o compensație a sufletului istovit de sălbăcie și brutalitatea exterioară apar momentele de reverie însingurată și nostalgică. Cînd din lagărul prizonierilor ruși se aude cîntecul unui prizonier din stepele Ucrainei, copilul rătăcit printre ațîția oameni necunoscuți adunați de grozăvia războiului tinjește de dorul casei amintindu-și dudul ce va reveni obsedat în romanele de mai tîrziu: „Și cerul era de o frumusețe negrăită, de o frumusețe așa cum numai unele reci de toamnă pot avea și mă simțeam așa de departe, așa de singur, deși în jurul meu aveam ațîția tovarăși... Departe, în țara mea, sub dudul din fața casei, poate și surioara mea a văzut această stea cîzînd... și poate și ea se gîndește la mine...”

De-a lungul scrisului său acest personaj contradictoriu, însetat de acțiune năvalnică și potopit de amărăciunea însingurării, rămîne pasionant prin dinamica sa interioară.

El a dat o elegantă definiție a epigramei :

„Epigrama ascuțită / Soră bună e cu scrima / Că și-n ea poetul luptă / Cu ideea și cu rima”.

Cu Cincinat Pavelescu epigrama a devenit mai familiară maselor de cititori, epigramistul contribuind la educarea gustului publicului, oferindu-i o „producție umoristică galantă”, cizelată, nu improvizată de „cafenea”.

Nu întâmplător Cincinat se exprima astfel într-o epigramă :

„Publicul, săracul, cînd se mulțumește / Cu comedioare pline de desfrîu / E ca și măgarul ce mîncîcă paie / Fiindcă nu e nimeni ca să-i dea și grîu”.

Același Radu Rosetti prezintă astfel talentul de epigramist al lui Cincinat : „Talentul de improvizatie al lui Cincinat era prodigios, fantastic, pot să zic unic. Neîncrăzătorii birfeau că improviză de-acasă. La un banchet sau la o aniversare, la o festivitate, de cîte ori se prezenta ocazia compunea într-un minut înepături pline de duh, ca formă și ca spirit impecabile. Cînd era bine dispus, era în stare să fabrice sute într-o noapte. Într-o seară se plimba la braț cu Alexandru Djuvara. Se uită insistent spre bolta cerească. Discutaseră pînă atunci despre înfrîziera unui decret de decorare, pe care scriitorul, vanitos ca toți minuiitorii de condei, îl aștepta cu înfrigurare. Ministrul voia să știe ce vede poetul acolo sus :

„De ce la stele întotdeauna / Cu-aîta drag mă uit mereu ? / Mî-e frică să nu

cadă vruna, / Fără decret, pe pieptul meu”.

Altădată era la masă cu Hertz și cu Eftimiu, prieteni buni. Tocmai se scosese de pe afișul Teatrului Național Păianjenul lui Hertz ca să se facă loc Cocoșului negru al lui Eftimiu. Era momentul să le-o toarne :

„Cocoșii toți mîncîcă gîze / Ce n-au valoare în comerț / Cocoșul negru al lui Victor / Mîncă Păianjenul lui Hertz”.

Cu prilejul dezvelirii bustului lui Eminescu, în parcul lui Leon Ghika de la Dumbrăveni, după cîteva pahare de Cotnar veritabil, s-a întrecut pe el însuși. Nu l-a cruțat nici pe autorul monumentului, pe Oscar Spăthe :

„Gloria lui Eminescu / O să aibă două pete : / Poate versurile mele, / Sigur stătuia lui Spăthe”. (Steaua Transilvaniei, an III, nr. 32, 6 VII 1936, p.3).

Într-un articol rămas inedit, intitulat *Cum se face o epigramă* ? poetul face o prețioasă mărturisire. „De ce am scris epigrame ? Ca un protest în contra esteticii mele lăuntrice, ofensată de urîțele vieții și de arivismul mediocrităților. În astfel de clipe indignarea mea s-a prefăcut singură în vers, ca la Ovidiu, neputînd s-o mai stăpînesc”.

Cincinat a iubit atît de mult epigrama, încît în primul și ultimul său volum de epigrame, prin catrenul de încheiere, se adresează astfel posterității :

„A scos, în fine, Cincinat/Volumu-atît de așteptat,/Și critica s-a și rostit : / E foarte bine tipărit !”.

Lui Cincinat Pavelescu, acest poezic nedrept uitat, critica trebuie să-i acorde în sfîrșit locul pe care îl merită în istoria literaturii române.

don Quijote se întoarce învins. Treptat, eroul înțelege că existența nu se supune legilor învățate în bucoavne, fiind cu mult mai complexă. Dacă odinioară don Quijote își vindea pămînturile pentru a cumpăra vreo hîrtoagă cu scoarțe grele, iar biblioteca sa a trebuit să fie arsă de prietenii dornici să-l vadă vindecat, el ajunge la un moment dat să repudieze cărțile, să le condamne cu vehemență ca pe niște dușmani care l-au amăgit cu mirajul unor lumi inexistente și l-au împiedicat să trăiască o viață simplă, lipsită de chinuri.

Dar moartea lui don Quijote se petrece tocmai după ce acesta s-a tîmăduit de „nebulna” sa, adică s-a înstrăinat de cărți. Existența acestui personaj se curmă atunci cînd, refuzat de realitatea obișnuită de care nu a știut să se apropie, renunță și la lumile imaginare ale căror mesager era. Eroarea lui nu provine din faptul că a îndrăgit cărțile și li s-a închinat ca în fața unor suverani atotputernici. Don Quijote n-a izbutit să impace viața cu universul paginilor tipărite, s-a lăsat subjugat de ele, a avut nesăbuiința de a crede în supraînălțarea lor și de aceea, realitatea înconjurătoare, mai puternică decît orice carte, l-a pedepsit și l-a înfrînt.

lucrări de specialitate

BIBLIOGRAFIA ISTORICĂ A ROMÂNIEI. Secolul XIX. Tom. I. Cadrul general. Țara și locuitorii. Volum îngrijit de Cornelia Bodea. Buc., Editura Academiei R. S. România, 1972, XXXVI + 512 p. (Academia de Științe Sociale și Politice a Republicii Socialiste România. Institutul de istorie „N. Iorga”). (Bibliographia historica Romaniae II).

Concepută ca o vastă culegere a materialelor care ar putea fi utilizate la elaborarea unei istorii moderne a României, *Bibliografia istorică a României. Secolul XIX* înfățișează astăzi publicului cititor primul tom din seria celor cinci prevăzute să o alcătuiască. În mod firesc acest volum de început este consacrat *cadrlui general, țării și locuitorilor* din hotarele istorice ale României secolului trecut, urmînd ca volumele celelalte să trateze *viața economică* (II), *istoria politică și organizarea de stat* (III), *cultura* (IV) și *biografiile personalităților epocii* (V), fiecare din ele fiind organizat în mari părți principale subdivizate în capitole al căror număr și dimensiuni sînt dictate de cantitatea și domeniul materialelor adunate.

Inițiată acum un sfert de secol (1948) de către Institutul de istorie „N. Iorga”, *Bibliografia* a trecut de-a lungul elaborării sale prin mai multe modificări impuse de concepțiile succesive privitoare la organizarea ei.

Primul criteriu adoptat fusese cel al clasificării zecimale. Tot atunci se hotărîse să fie excerptate doar lucrările apărute în volume, broșuri și extrase. Ulterior s-a adoptat o nouă sistematizare a materialelor după o tematică în care să se oglindească toate aspectele dezvoltă-

rii societății românești în secolul al XIX-lea. În același timp s-a decis să fie depistate și articolele din periodice. S-au redactat, astfel, mii de notițe bibliografice pentru lucrări apărute între anii 1800 și 1960 despre secolul al XIX-lea. Ele au fost dactilografiate și sistematizate — pentru întreaga lucrare — încă în anul 1960 și tot de atunci, manuscrisul bibliografiei a fost pus la dispoziția cercetătorilor avizați. Abia astăzi însă, cu acest prim tom, imensa cantitate de informații adunată de atîta vreme se conectează în circuitul larg al cercetării științifice (cu stricta necesitate ca foarte curînd să se completeze și perioada de la 1960 încoace, cerință care pentru tomul II s-a și realizat pînă la limita anului 1970).

Ne aflăm, așadar, în fața unui tezaur de izvoare istorice, a unui valoros și foarte necesar instrument de lucru la elaborarea căruia au conlucrat peste 90 de cercetători din București, Cluj și Sibiu, excerptînd bibliografii, repertorii, cataloage de librării și anticariate din peste 30 de biblioteci și parcurînd 654 de periodice (totalul celor cuprinse în lista de abrevieri, susceptibil a fi sporit cu revistele de strictă specialitate din fiecare tom, care n-au fost incluse în numărul celor cercetate pentru întreaga lucrare). Apariția acestui instrument vital pentru cercetătorii istoriei țării de-a lungul secolului al XIX-lea „constituie nu un merit ci o obligație a istoriografiei române” — se arată în prefață — la îndeplinirea căreia Institutul de istorie „N. Iorga” a colaborat cu institutele de istorie din Cluj și de științe economice ale Academiei de științe sociale și politice. De la primul tom, cititorul constată că nu i se oferă un simplu repertoriu de studii istorice, o înșiruire de date bibliografice ci o informație complexă cu indicații analitice, referințe și note explicative. Consacrat lucrărilor privitoare la unitățile teritoriale istorice și administrative în care s-a desfășurat istoria poporului român în secolul trecut, tomul I depășește limitele stricte ale obiectului său, lărgindu-și aria și asupra unor domenii conexe. Iată care este conținutul celor douăsprezece mari capitole ale sale: I. *Bibliografie generală*; II. *Izvoare generale*; III. *Lucrări de sinteză*; IV. *Descrieri de călătorii*; V. *Descrieri generale și geografice*; VI. *Istorie provincială și locală*; VII. *Geografie istorică. Cartografie*; VIII. *Statistică*; IX. *Naționalități contocuitoare*; X. *Românii din străinătate*; XI. *Relații cu celelalte popoare în secolul XIX*; XII. *Călători din România în țări străine*. Prezentarea noastră nu poate cuprinde analiza fiecărui capitol în parte,

FIȘIER

Babici, Ion. **SOLIDARITATEA MILITANTĂ ANTIFASCISTĂ (1933—1939)**. Buc., Editura politică, 1972. 306 p.

Lucrarea reliefează una din dimensiunile esențiale ale activității Partidului Comunist Român de-a lungul întregii sale existențe: internaționalismul activ, militant. După câteva studii și comunicări

valorose care au integrat circuitului științific date noi și precizări mai nuanțate asupra solidarității partidului nostru cu lupta partidelor din Bulgaria, China, Spania etc., Ion Babici a adunat acum, într-un amplu volum, cercetările sale asupra internaționalismului mișcării noastre comuniste și democratice, într-una din cele mai frământate perioade interbelice, în care s-au desfășurat sau și-au avut originea evenimente cu profunde semnificații și urmări pentru istoria omenirii: instaurarea nazismului la putere în Germania, victoria politicii de Front popular în Spania și Franța, cotropirea Abisinie de către Italia, a Austriei și Cehoslovaciei de către Germania etc.

Autorul arată că față de toate aceste evenimente ca și față de multe altele,

dar trebuie să insistăm, de pildă, asupra capitolului V în care descrierile generale și geografice sînt grupate pe principate, provincii, regiuni și județe — la care se adaugă cîte un subcapitol special pentru Dunăre și Carpați — și asupra capitolului VII care urmează aceeași prezentare piramidală, sistematizînd lucrările, de la cele de istorie locală pînă la cele cu caracter monografic după regiuni, județe (ținuturi, comitate, scaune) și localități (orașe, țirguri, comune, sate, cătune). De altfel, acest al șaptelea capitol ocupă mai bine de o treime (3338) din totalul descrierilor bibliografice cuprinse în tom (9 585).

Trebuie să fie subliniat și modul de tratare a problemelor demografice în cadrul cărora un loc aparte îl ocupă imigrările, emigrările și transhumanța. Ne mai oprim și asupra valorii deosebite a capitolului IV, *Descrieri de călătorii*, astfel conceput încît lucrările sînt așezate în ordinea alfabetică a autorilor și cronologic, în epoca desfășurării călătoriei lor și nu în cea a apariției cărții. Se cere arătată și minuția cu care s-a întocmit, în capitolul *Lucrări de sinteză*, subcapitolul *Poligrafii*. Fiecare volum este descris analitic, dîndu-se indicații bibliografice sumare asupra studiilor cuprinse în el, indicații care se reiau în interiorul *Bibliografiei*, în volume și în subdiviziunile acestora, și ajung să se multiplice în zeci de mii de referințe. Întreaga lucrare îmbină armonios așezarea izvoarelor în capitole după sistemul alfabetic și cel cronologic, completînd referințele cu indicații explicative în note. La începutul diviziunilor din tom cititorul găsește și trimiteri la capitolele conexe care-i pot întregi informația.

Astfel, cu toate că se proclamă selectivă, se poate spune că *Bibliografia istorică a României. Secolul XIX* oglindește lucrările din și pentru întreaga epocă, oferind — pentru înția oară în istoriografia română — instrumentul complex și integral cerut de scopul pentru care a fost creat.

Sumarul, admirabil organizat, este o expresie analitică a conținutului lucrării și, în același timp, o schemă a istoriei românilor privind cadrul ei general. Tomul I al *Bibliografiei* apare sub îngrijirea Corneliiei Bodea al cărei stil ales și minuțios poate fi recunoscut și în *Prefață*, un adevărat studiu închinat începuturilor bibliografiei istorice românești. De altfel, rigurozitatea, cunoscută din alte lucrări ale coordonatoarei, de o mare importanță pentru istoriografia noastră (*Correspondență politică 1855—1859*. București, 1963; *Lupta românilor pentru unitatea națională, 1834—1849*. București, 1967), și-a pus pecetea și asupra acestui volum căruiua a ținut să-i întocmească și amplul indice alfabetic, alături de Elena S. Dumitrescu și Georgeta Penelea, asigurînd și corectura tipografică a întregii lucrări. Prin tematică și conținut, tomul I al *Bibliografiei istorice a României. Secolul XIX* conține, în mod neîndoios, începutul colecției *Bibliographia historica Romaniae* care a debutat, într-o cronologie nefirească, prin volumul *Bibliografia istorică a României. 1944—1969*. Se prevede ca următoarele patru tomuri consacrate secolului trecut să urmeze curînd celui dintîi, a cărui apariție — în excelente condiții grafice — pune, atît pe neofiți cît și pe inițiați, în posesia unui instrument de lucru, pe cît de vast și complex, pe atît de ușor de consultat.

Livia BACARU

Partidul Comunist Român, deși aflat în ilegalitate, și-a spus cu claritate punctul de vedere, a militat activ și a condus opinia publică românească în acțiunile împotriva pericolului fascist și al unui război mondial, cu convingerea că pronunțându-se pentru apărarea Abisiniei, a Spaniei, Austriei sau Cehoslovaciei, apără de fapt integritatea și suveranitatea națională a țării. Prezintă conținutul și caracteristicile ajutorului internațional al mișcării muncitorești, ale celor mai înaintate forțe social-politice din țara noastră, acordat luptei popoarelor cotoprite sau amenințate cu cotopirea de către fascism, Ion Babici trece în revistă întreaga gamă a acțiunilor folosite, de la mitingurile și manifestațiile de protest și pînă la participarea cu arma în mînă pe câmpurile de luptă unde în anii aceia forțele revoluționare, democratice s-au înfruntat cu reacțiunea, cu fascismul. Depășind dificultățile ordonării unui asemenea material, extrem de vast, autorul ne-a oferit o carte în care reînvie fapte și întâmplări ale unei epoci agitate și sumbre.

Maticescu, Olimpiu. **O TRIBUNĂ DE LUPȚĂ**. Buc., Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R., 1972. 231 p. (Biblioteca de istorie)

Ultima dintre lucrările istoricului Olimpiu Maticescu se impune atenției cercetătorilor ca și publicului larg prin documentația solidă, ordonarea judicioasă a materialului, prezentarea atractivă.

Autorul a alcătuit o carte de sinteză asupra presei comuniste de tineret din țara noastră, apărută înainte de 23 August 1944, și a analizat competent numeroasele probleme dezbătute în paginile ei. Faptul este meritoriu deoarece mijloacele înțelegerii rolului, deosebit de însemnat, pe care l-au avut publicațiile generației în ansamblul muncii de propagandă a partidului comunist și în egală măsură înlesnește urmărirea modului în care ele au reflectat preocupările și problemele majore ale mișcării noastre revoluționare.

Punînd în evidență atenția pe care partidul a acordat-o presei de tineret ca mijloc de educație partinică și armă de luptă, autorul ilustrează contribuția gazetelor și revistelor revoluționare ale tineretului la difuzarea învățării marxist-leniniste, la întărirea organizațiilor comuniste de tineret, la strîngerea legăturilor acestora cu masele largi populare. Volumul prezintă pe larg modul în care s-a reflectat în paginile ziarelor și revistelor destinate tinerilor lupta organiza-

ției revoluționare de tineret sub conducerea partidului comunist împotriva exploatarei burgheze, a legislației antimuncitorești. De asemenea, lucrarea amintește și contribuția acestor publicații la făurirea Frontului Unic Muncitoresc, la realizarea alianței muncitorești țărănești, ca și la marile acțiuni de solidaritate cu lupta proletariatului și forțelor progresiste de pretutindeni.

O tribună de luptă este, în același timp, o carte despre eroismul, abnegația și spiritul de sacrificiu al celor care în condițiile aspre ale ilegalității au purtat și răspîndit, prin slova gazetelor de tineret, cuvîntul partidului în mase, îmbărbătînd și mobilizînd la luptă.

Silviu ACHIM

Chimet, Iordan. **CELE DOUĂSPREZECE LUNI ALE VISULUI**. Buc., Editura Ion Creangă, 1972. 432 p.

Cele douăsprezece luni ale visului este o bogată selecție de creații reprezentative din literatura română și cea străină dedicate universului infantil. Iordan Chimet (n. 1924, a mai semnat volumele *Închide ochii și vei vedea orașul*, *Lamento pentru peștișorul Baltazar*, *Eroi, fantomă, șoricel*) s-a despărțit cu hotărîre de toți cei care tratează cu ușurință elaborarea cărților pentru copii și socotesc scrierea lor un prilej de destindere, de renunțare la gravitate și exigență, din falsă prejudecată că micii cititori ar accepta operele literare indiferent de valoarea lor. Autorul acestei „antologii a inocenței” și-a conceput lucrarea cumeticulozitatea savantului care își întocmește tratatele. Iordan Chimet a chetuit multă vervă și inventivitate pentru a pregăti o carte-spectacol, originală și patronată de bun gust, construită ca o inițiere în protocolul complicat al unui joc. Ea se adresează nu numai copiilor ci tuturor aceluia pentru care copilăria este o permanentă prezență sufletească. *Cele douăsprezece luni ale visului* te îndeamnă atît la lectură cît și la contemplare datorită unui număr impresionant de desene, de reproducere color aparținînd maștrilor picturii (Picasso, Chagall, Miró, Braque, Klee etc.) sau scriitorilor care s-au amuzat în ceasurile de răgaz și au renunțat la scris în favoarea desenului, dintr-o imperioasă dorință de a depăși barierele impuse de arta care i-a consacrat. (Arghezi, Tolstoi, Maiakovski, Buzzati, García Lorca etc.). Apărut în excelente condiții grafice, volumul oferă surprize la fiecare pagină, menite să provoace încîntarea cititorului, să-l scoată din rutina cu care răsfoiește de obicei o carte.

Cibă deschide antologia lui Iordan Chimet are impresia că pătrunde într-un univers guvernât de legi insolite. Precum un cărturar erudit, Iordan Chimet încearcă să ordoneze acest cosmos halucinant, să-l sistematizeze, să aplice etichete și să povățuiască pe datorii pentru ca aceștia să nu se rătăcească într-o lume unde lunile anului se numesc Jaguarie, Zebruarie, Moartie, Caprilie etc., obiectele au alte destinații decât cele obișnuite iar făpturile sînt creații fabuloase ale naturii (Găinorogul, Piscifinele, Guvidra, Hipopîndăul, Muscămila etc.). Iordan Chimet își împarte volumul în capitole care încorporează pagini despre jocurile de copii, natură, animale, oraș, locuință, corpul omenesc, jocurile poezilor. Scriitorii prezenți în această antologie au de cele mai multe ori nume binecunoscute cititorilor (Tolstoi, Arghezi, Ion Barbu, Morgenstern, Creangă, Rabalais, Jarry, Apollinaire, Rilke, Eminescu, Shakespeare, Michaux etc.). Textele lor sînt fie expresia unei jovialități nereținute, a unei mari bucurii de a se juca cu vorbele, de a le combina într-un chip neașteptat, pentru a șoca prin absurdul lingvistic (Morgenstern) sau, dimpotrivă, sînt de o gravitate răscolitoare (Caldwell). Dar și atunci cînd se amuză și atunci cînd sînt serioși, din paginile semnate de ei răzbate aceeași nostalgie după vîrsta pierdută a candorilor, a jocurilor zvăpăiate. De altfel, însuși autorul antologiei, fascinat de mirifica lume a copilăriei, imposibil de regăsit altfel decât cu ajutorul artei, „s-a jucat“ compunînd acest original volum.

George MAREȘ

Ivasiuc, Al. CORN DE VINĂTOARE. Cluj, „Dacia“, 1972. 119 p.

Volumul cuprinde două nuvele, *Corn de vînătoare* și *O altă vedere*, ambele cu subiect istoric. Eroul din *O altă vedere*, T. M., unul dintre participanții la Memorandum, este arestat și condamnat la închisoare. În temniță el își rememorează drumul parcurs, meditează cu amărăciune la destinul său și moare cu sentimentul că s-a irosit, deși familia și prietenii îl pomenesc cu evlavie.

Al. Ivasiuc a reconstituit minuțios viața eroului său dar acesta nu devine memorabil și rămîne străin pentru cititor. Paginile nuvelei amintesc uneori de acele rînduri mai puțin izbutite din proza acestui talentat romancier, unde excesul de analiză sufocă povestirea propriu-zisă. În schimb, *Corn de vînătoare* va fi totdeauna socotită, credem, ca una dintre cele

mai reușite creații din opera lui Al. Ivasiuc. Acțiunea nuvelei este plasată într-un Maramureș fabulos, în timpul evului lui mediu. Mihai de Giulești, un nobil valah, ajuns cancelar al principelui, nu se crede o făptură privilegiată, ci doar o parte nesemnificativă din marele mecanism al istoriei, a cărei mișcare nu o poate prevedea și influența și doar o poate contempla și urma cu smerenie. Eroul suferă de melancolie, provocată de analiza cu voluptate a gesturilor, faptelor sale, a evenimentelor în care este implicat sau la care asistă ca martor. Dependența lui față de o putere aflată mai presus decât el i se dezvăluie pregnant în timpul unei întîmplări în care Mihai, deși o regizează, rămîne în realitate un umil executant. La o vîntătoare, din ordinul cancelarului este răpus un rival al principelui. Mihai acționează fără convingere, nu înțelege rostul odiosului atentat totuși ajută la făptuirea crimei, socotind că oamenii sînt simple instrumente, iar istoria ar avea aceeași desfășurare chiar dacă el i s-ar împotrivi sau i s-ar sustrage. Fiinașul nuvelei îl prezintă pe erou convins că fericirea lui îl va fi hărăzită tocmai de supunerea la canoanele impuse de istorie.

Fascinat de drama personajului său, Al. Ivasiuc povestește firesc, tulburător, fără a-și complica narațiunea cu detalii neimportante. Autorul nu descrie interioare, vestimente, arme aidoma altor scriitori care scormonesc trecutul nu cu mijloacele imaginației ci cu uneltele arheologului. Al. Ivasiuc nu face operă de istoric ci de ficțiune. De aceea, el trece cu grabire peste aceste amănunte nesemnificative și zăbovește îndelung pentru a scruta agitația din sufletul eroului său.

G.A.

Topirceanu, George. MINUNILE SFÎNTULUI SISOE. Ediție îngrijită și prefațată de George Sanda. Iași, „Junimea“, 1972. 144 p.

Editura „Junimea“ oferă cititorilor o lectură aparte. Romanul *Minunile sfîntului Sisoe*, conceput de Topirceanu în 12 capitole, din care moartea timpurie nu i-a lăsat răgazul să isprăvească decât 4, spre regretul atîtor iubitori ai artei umorului, se întregeste în volumul de față, datorită îngrijitorului de ediție George Sanda, cu cîteva fragmente inedite din revista în 2 acte și 2 prologuri *Țiganul în cer*, păstrînd „ceva“ din atmosfera *Minunilor...*, cu *Pagini*, de asemenea inedite, din *jurnalul romanului* și cu cîteva *notă humoristice*, de fapt o colecție de exprimări absurde (uneori cu alunecări

spre aforismul comic, spre butadă) pe care, conform unor însemnări ale autorului, le-ar fi putut utiliza „într-o povestire, în dialog, puse în gura unui personaj”, cu rostul de a-l caracteriza.

Cititorului i se oferă astfel posibilitatea de a pătrunde în „laboratorul” de creație al unui autor de o cunoscută exigență artistică. În *Topirceanu... profesor de literatură [Flacăra Iașului, 25 mai 1956, p. 2]*, Otilia Cazimir își amintește că în 1938, la publicarea *Minunilor sfintului Sisoe*, trebuia să țină cont „de trei corecturi succesive, făcute cu trei feluri de creioane, aplicate pe un text deja tipărit, trecut prin urmare prin ciurul celei mai severe autocritici”. Deși majoritatea sint texte de lucru, nedefinitivate, parcurgerea lor e pasionantă. Se definesc personaje (nume, replici, reacții, comportamente). Se întregeste firul epic. Se precizează intenții („de satirizat în «Sisoe»: Instituții, moravuri, credințe, sentimente moderne. / Armata, războiul, patriotismul, mândria națională. / Clerul, popii, tagmele bisericești. / Justiția-judecătoria, procesele, avocații, sentințele, tribunalul, împincinații. / Școala — dascălii, metodele. / Filantropismul cucoanelor” / Parlamentarismul, aleggerile, discursurile, alegătorii etc. — politica / ... febrilitatea modernă, viața în galop... ș.a., ș.a.).

Se conturează concepții despre lume și viață. („Din întreaga povestire trebuie să rezulte, că de fapt, pe pământ nu mai există creștenism. Biserica există, clerul există, «creștini» există — dar în fond nimeni nu mai crede în dogme, nimeni nu mai practică morala creștină... În mijlocul acestui scepticism universal, Sisoe ajunge la sfârșit să nu mai creadă nici el în existența raiului și-a vieții după moarte...”) pag. 56 din *Despre minunile sfintului Sisoe (Memento pentru fondul povestirii)* / Ideea de altfel își găsește aplicarea literară în *Finalul romanului*, aflat printre diverse fragmente inedite: „dacă nici ăștia nu mai cred, ne-am dus pe copcă! gîndi Sisoe. Ne-am dus, cu sfinți și rai cu tot. Căci atîta lucru înțelegea și el, căci numai credința oamenilor apără prea sfîntul rai de pieire, iar în ziua cînd nimeni nu va mai crede în el, se va risipi și va pieri și raiul, ca o plîsmuire...”

Spre un astfel de final și cu asemenea sensuri ar fi evoluat, în intenția lui Topirceanu, povestea lui Sisoe, sfîntul mărunț care, mințat de invidii și ambiții deșarte, își părăsește coliba prizărită din rai și coboară pe pămînt pentru a-și câștiga faimă printre creștini făcînd minuni pentru a-și dobîndi astfel o zi în calendar.... și implicit o poziție mai bună în cer.

Minunile sfintului Sisoe, în capitolele finalizate și în ansamblul pe care lectura

constructivă a ediției de față te invită să-l reconstitui, este o dublă satiră la adresa credințelor și superstițiilor mistice și la adresa societății moderne cu toate tarele ei, raiul fiind o oglindă fidelă a vieții de pe pămînt. Realizat într-un ton savuros, de un umor incontestabil, *Sisoe* ar fi devenit, desigur, în întregul său, capodopera acestui fin umorist care a fost George Topirceanu.

Lucia ENESCU

Ehrenburg, Ilya OAMENI, ANI. VIATA. Vol. 1—6 Buc., „Univers”, 1969—1972. 6 vol.

O confesiune a autorului, o carte despre sine și, inevitabil, despre epoca în care a trăit. A cunoscut, după cum el însuși mărturisește, mulți oameni, multe evenimente dar atît portretele, cît și comentariile le-a prezentat în legătură cu propriul lui destin, prin prisma meditațiilor unui om în vîrstă care aruncă o stăruitoare privire îndărăt și se străduie să-și înțeleagă evoluția avînd în permanență în vedere niște particularități individuale „incorijibile” dar și influențele exterioare (se autoprozintă peregrinînd din fragedă tinerețe prin țările și orașele Europei, lăcînd prietenii cu oameni apropiați ca fire, ori — dimpotrivă — total neasemănători cu el, dar urmînd același țel profund umanitar: pacea și înfrățirea între oameni, indiferent de rasă și culoare). Ehrenburg, se știe, a fost un scriitor fecund. Se autodefinește, și era prin firea sa, poet, dar a scris foarte multă proză. În afară de poezie, iubea fanatic pictura. Firesc, prietenii lui cei mai apropiați au fost artiștii¹⁾. Dar, în frămîntata, neobișnuita lui viață, Ehrenburg a cunoscut și mulți oameni politici, oameni de știință, filozofi, militari etc.²⁾ Unele portrete sînt abia schițate, altele, dimpotrivă, încărcate cu detalii, dar și într-un caz și într-altul Ehrenburg individualizează cu forța unui mare artist. Ehrenburg a avut o viață lungă (1891—1968), plină de întîmplări neobișnuite. Înainte de revoluție a trăit în Rusia, în Occident (mai ales în Franța, la Paris, dar și în alte țări), dar a revenit în țară în toila evenimentelor revoluționare, rămînd credincios pînă la capăt ideii socialismului. A călătorit mult în calitate de corespondent de presă, dar și ca membru în biroul Consiliului Mondial al Păcii. Evident, în carte sînt relevate (uneori într-un ritm alert, dar totdeauna atrăactiv) evenimentele și stările de spirit legate de primul și cel de-al doilea război mondial, de revoluția socialistă din

Rusia, de luptele din Spania, la care a participat, de „războiul rece” și de „cultul personalității”, pe care îl dezvăluie cu mult curaj și în esența lui. Anii trăiți de Ehrenburg sint impresionanți prin felul cum sint evocați. De multe ori descrierea e doar un prim impuls, iar *sugestia* joacă rol de vioară întâi, definindu-l pe Ehrenburg, de astă dată prin arta sa, ca autentic poet.

Ehrenburg a scris șase volume (timp de cinci ani) despre oameni, despre ani. Dar scopul principal, mărturisit chiar în primele pagini ale cărții sale, a fost acela de a prezenta o viață. În ultimă instanță, deci, această operă este un autoportret. Cu sine, Ehrenburg a fost sever. Nu a uitat să repete pînă la obsesie cît de greu îi era să înțeleagă unele evenimente, cît de des a greșit în interpretarea lor, cît de „superficial” era și cît era el de „nerealizat” ca artist. Această insistență autocritică nu este o falsă modestie, ci o dovadă a exigenței maxime față de sine. De fapt, din tot ce a confesat cititorului, Ehrenburg apare ca un om care iubea mai presus de orice Omul, iubea pacea, florile, iarna rusească, dezghețul... A suferit cu stoicism injurii, a bătut pînă la fînd cupa suferințelor, dar a cunoscut și faima de scriitor cu renume mondial. Prin *Oameni, ani, viață* și-a clădit un traic monument, pe care se detașază reliefați cuvintele: „*Și dacă în decursul vieții omul își schimbă de mai multe ori pielea, aproape așa cum își schimbă veșmintele, inima el nu și-o schimbă. Inima rămîne una și aceeași.*”

FI. CALOIANU

NOTE

- 1) Intrucit de la Ehrenburg aflăm date inedite despre artiști și scriitori de prim rang în cultura secolului nostru, indicăm mai jos cîteva din portretele care mi s-au părut deosebit de reușite și interesante: I. E. Babel, vol. III, p. 177-196; K. D. Bolmont, vol. I, p. 156-165; A. Belli, vol. III, p. 59-69; Jean Richard Bloch vol. V, p. 234-243; V. I. Bruisov, vol. II, p. 17-26; S. A. Esenin, vol. II, p. 244-256; A. A. Fadeev, vol. VI (partea 1-a), p. 240-256; André Gide, vol. IV, p. 100-108; A. M. Gorki, vol. IV, p. 60-71; Ilf și Petrov, vol. IV, p. 19-26; Panait Istrati, vol. III, p. 262-270; E. Hemingway, vol. IV, p. 254-260; Nazim Hikmet, vol. VI (partea a 2-a), p. 424-434; M. E. Kolțov, vol. IV, p. 225-232; P. P. Konciolowski, vol. VI (partea a 2-a), p. 362-372; A. V. Lunacearski, vol. I, p. 115-116; V. V. Maiakovski, vol. II, p. 49-66; O. E. Mandelstam, vol. II, p. 158-167; V. E. Meyerhold, vol. II, p. 194-212; Modigliani, vol. I, p. 234-244; Pablo Neruda, vol. VI (partea a 2-a), p. 394-407; B. L. Pasternak, vol. II, p. 67-80; Picasso, vol. I, p. 324-344; A. M. Remizov, vol. III, p. 69-77; M. Sadoveanu, vol. VI (partea D), p. 33-34; I. Tirnianov, vol. V, p. 196-203; A. N. Tolstov, vol. I, p. 201-220; J. Tuwim, vol. III, p. 41-59; M. I. Tveitova, vol. II, p. 26-37.
- 2) Vezi indicele de nume de la sfîrșitul vol. 6 (partea a 2-a), p. 543-675.

Piovene, Guido. STELE RECI. Buc., „Univers”, 1972. 273 p.

Ziarist și prozator contemporan italian, Guido Piovene, născut în 1907, se află acum în perioada de maturitate a activității sale artistice. El este autorul volumului de nuvele *Văduva veselă* (1931), al romanelor *Ucigașii înainte de apel* (1943) și *Mila nedorită* (1949) precum și a relatărilor de călătorie *De 18 ori Italia* (1959). Operele lui se situează de cele mai multe ori la granița dintre creația epică și eseu. Plecînd în fața procesului de alienare a omului în societatea modernă, temă frecventă a beletristicii de după al doilea război mondial, atît în *Furiele* cît și în *Stele reci* se încearcă găsirea unei stări de echilibru filozofic și moral. Eroii se rup din angrenajul social abrutizant și se întorc spre originile lor, străduindu-se să surprindă esența, înțelesul profund al faptelor și obiectelor pe lîngă care trecuseră în grabă.

Cu toată platoșa de imparțialitate înghețată *Stele reci* este de fapt o meditație lirică suavă despre om, despre adevăratele lui trăiri și dorinți. Împlerirea realului cu fantasticul se face cu simplitate și ușurință într-o imagine în care nu se pot deosebi evenimentele exterioare, împrejurările obiective de cele întîmplătoare în închipuirea personajului. Povestirea are caracter parabolic, figurile sînt în același timp prezențe obișnuite și simboluri. În *Stele reci* eroul, suferind de o surzenie organică sau refuzînd poate să mai audă, se hotărăște să trăiască desprins de toate în casa părintească al cărei proprietar este. Cîteva întîlniri reprezintă etapele drumului de elucidare a menirii sale. Confruntarea cu tatăl, principiul acțiunii și agitației sterile, determină retragerea totală în sine a personajului principal. A doua întîlnire aduce în scenă pe polițistul Sergio care știe totul dar nu reușește să depășească o logică rece, steampă. În sfîrșit, întîlnirea cu Dostoievski revinut pe pămînt și povestind adevăratele amintiri din casa morților, are rolul de a risipi nădejdea într-o existență viitoare, de a oferi o nouă viziune a neantului. Extincția echivalează cu depersonalizarea și destrămarea lentă. Astfel acțiunea vieții și morții e în ultimă instanță aceeași. Salvarea nu poate veni decît de la un alt mod de a privi lumea. Eroul își începe ucenicia în slujba acestei interpretări diferite prin alcătuirea unei fișe pentru orice fenomen. Fișele devin pe măsura redactării lor din ce în ce mai complicate căci înglobează sentimente, impresii. Sergio dispare și cu el pierce și cel din urmă contact du lumea. Singure-

REAMENAJAREA BIBLIOTECII COMUNALE DIN CRISTIAN (județul Brașov)

Inițiată încă din 1951 și găzduită în localul căminului cultural, aflat în centrul comunei, biblioteca publică din Cristian a cunoscut pe parcursul celor peste 20 de ani de existență o îmbunătățire continuă a condițiilor materiale. Potrivit dezvoltării colecțiilor și volumului activității ei, în anul 1966 biblioteca și-a lărgit spațiul, fiind mutată din cele două încăperi de care dispunea până atunci (în prezent afectate clubului) în trei încăperi aflate la parterul aceleiași clădiri și însumând 89,25 mp. După cum se poate vedea din schița reamenajării bibliotecii, pe care o reproducem, noul local oferă condiții de funcționare adecvate sarcinilor și volumului actual al activității.

Biblioteca comunală din Cristian deține o populație de 5 000 de locuitori, cărora le pune la dispoziție o colecție de cărți de peste 12 000 de volume, ceea ce reprezintă un indice ridicat de dotare pe cap de locuitor — 2,4 volume, cu puțin sub norma ideală admisă pe plan internațional (3 vol./cap de locuitor), cuprinsă în noul normativ al FIAB, prezentat anul acesta în *Revista bibliotecilor*. Din fondul total de 12 000 de volume, în sala de împrumut cu acces liber la raft se află la dispoziția publicului, circa 6 000 de volume (50 la sută din fondul total), întrecându-se astfel chiar norma internațională, care recomandă expunerea la raftul liber a unui fond de 1 000 de volume pentru fiecare 1 000 de locuitori deserviți de bibliotecă. Așezarea optimă a fondului destinat accesului liber ar necesita însă un spațiu mai mare, cei 35,75 mp cit măsoară sala de împrumut fiind insuficienți ca suprafață (și destul de

mult sub norma ideală internațională, care prevede cite 15 mp pentru fiecare 1 000 de volume expuse la raftul liber). O soluție pe care intenționăm să o adoptăm pentru lărgirea spațiului accesului liber este aceea a expunerii unei părți a fondului aflat acum la împrumut — lucrările de referință — în rafturi cu acces direct amplasate în sala de lectură. Împreună cu lucrările din domeniul ideologic și științelor sociale, aflate acum în punctul de informare, amenajat din 1971 în sala de lectură, lucrările de referință vor forma astfel adevăratul *fond al sălii de lectură*, fond alcătuit prin excelență din literatură de informare destinată consultării în bibliotecă. În urma acestei mutații, se va asigura circulația liberă între sala de lectură și sala de împrumut, așa cum o recomandă astăzi practica din bibliotecile publice moderne.

În condițiile dezvoltării și îmbunătățirii continue a bazei materiale, activitatea bibliotecii a cunoscut an de an o evoluție ascendentă, instituția figurând de mai multe ori printre bibliotecile frunțase evidențiate cu ocazia concursurilor pe țară (1958, 1960, 1963) sau a celor pe plan local (1975 și 1970). Cu toate că locuitorii comunei, cameni cu un nivel ridicat de lectură, mai au la dispoziție, în afara bibliotecii publice, fondurile de carte ale bibliotecii sindicatului de la Fabrica de produse refractare și ale bibliotecii școlii generale din localitate (în total circa 7 000 de volume), biblioteca comunală a fost frecventată în 1971 de 798 de cititori (ceea ce reprezintă un procent de atragere a populației de 16 la sută), cărora le-au fost difuzate 9 041 de volume. Reamenajarea bibliotecii din Cristian oferă însă astăzi premisele creșterii continue și îmbunătățirii calitative a activității, astfel încât indicii înregistrați până acum să fie depășiți, potrivit noilor cerințe de lectură și de informare ale locuitorilor comunei.

Elisabeta ABAGIU

Jocuri distractive

Dezlegarea jocului din nr. 9:

CARTEA BUNĂ INLOCUIEȘTE O PRIETENIE;
O PRIETENIE NU POATE INLOCUI O CARTE BUNĂ.

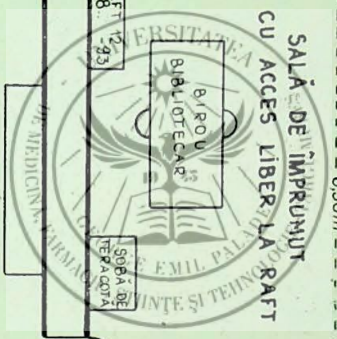
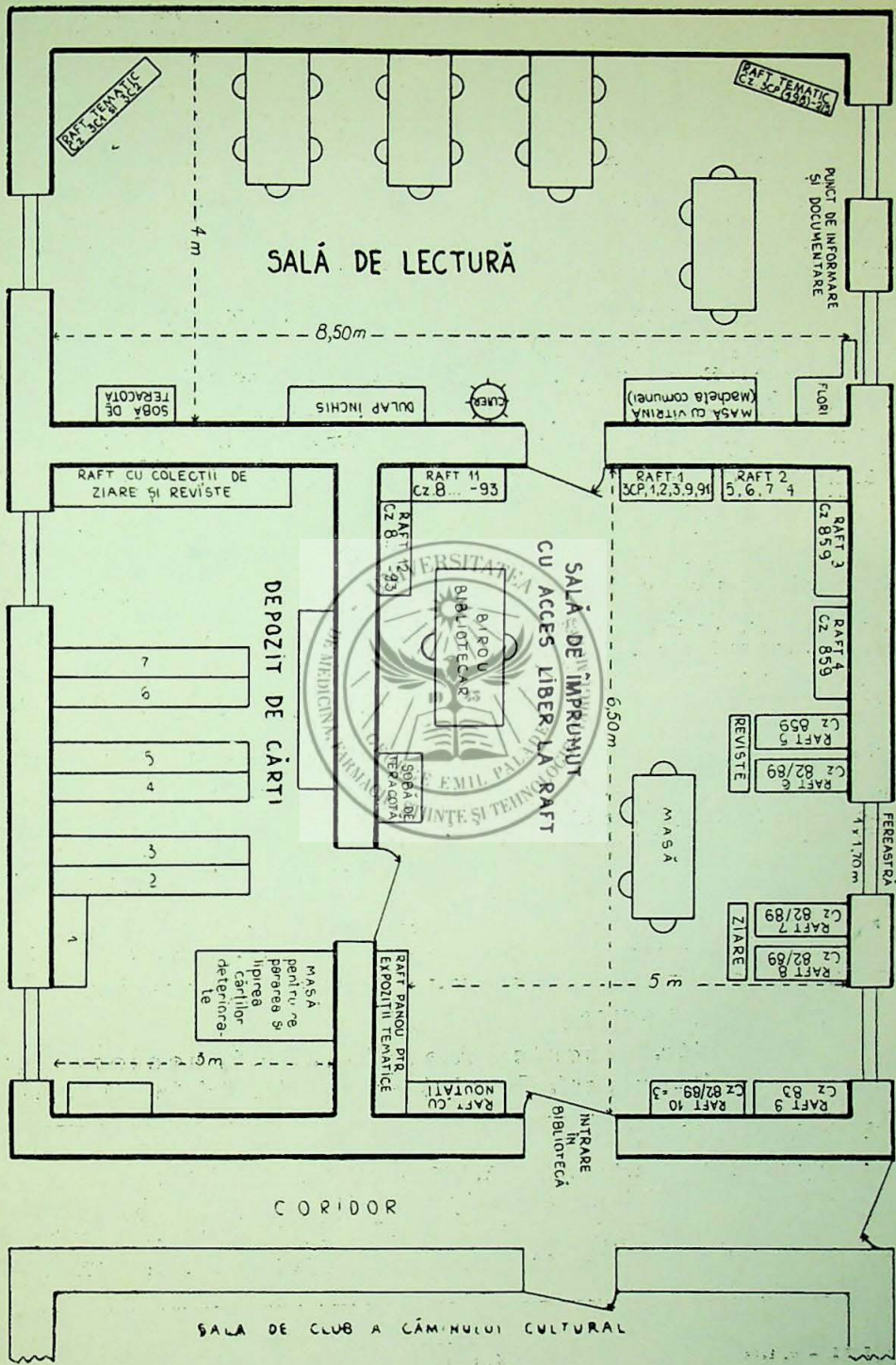
COPERTA
LITERARĂ
(4, 7; 7, 7)

Prin anagramare veți obține numele și prenumele unui clasic al literaturii noastre și una din nugele sale.

Sergei COLOȘENCO

ALDA VOICA

Băieții
și
unchiul

DN 73
Str. Republicii (Șos. națională)

Навстречу 25 годовщины Республики.	577	Иоана ТЭУТУ: Что производит научное ателье муниципальных и городских библиотек	607
Международный год книги „Книги для всех”. Интервью Дожетты Елены Ралли, научного секретаря Центральной Государственной Библиотеки	583	Валериу МОЛДОВЯНУ: Организация библиографической и научной деятельности в Социалистической Федеративной Республике Югославия	621
Дискуссия о методической работе публичных библиотек. За круглым столом директора и библиотечные работницы уездных центров, инспектора уездных комитетов культуры и социалистического воспитания	592	Георге ЗАРАФУ: Цинцинат Павелеску-поэт, эпиграммист, идол литературных вечеров	626
		Джеордже АРИОН: Библиотека Дон Кихота	628

SOMMAIRE

En l'honneur du vingt-cinquième anniversaire de la République	577
L'Année Internationale du Livre „Le Livre pour Tous”	
Une interview avec Getta Elena Rally, secrétaire scientifique de la Bibliothèque Centrale d'Etat	583
Débats concernant l'activité méthodologique des bibliothèques publiques. Une table ronde réunissant les directeurs des bibliothèques et les bibliothécaires des chef-lieux districtuels, les inspecteurs des comités districtuels de la culture et de l'éducation socialiste	592
Ioana TAUTU: Quels sont les résultats obtenus par l'atelier scientifique des bibliothèques municipales ?	607
Valeriu MOLDOVEANU: La structure de l'activité bibliographique et d'information scientifique dans la République Socialiste Fédérative de Yougoslavie	621
Gheorghe ZARAFU: Cincinat Pavelescu — poète, épigrammatiste, idole des soirées littéraires	626
Georges ARION: La bibliothèque de don Quichotte	628

SUMMARY

In Honor of the 25th Anniversary of the Republic	577
The International Book Year „Books for All” Getta Elena Rally, Scientific Counsellor of the Central State Library in Interview	583
Talking About — the Book Publicity Activity in Public Libraries. A Symposium gathering District Head Librarians and Librarians, Inspectors of District Committees of Socialist Culture	592
IOANA TAUTU: What Does the Scientific Workshop of Municipal and Town Libraries Bring Out?	607
Valeriu MOLDOVEANU: The Structure of Scientific Information and Bibliographical Activity in the Federal Socialist Republic of Yugoslavia	621
Gheorghe ZARAFU: Cincinat Pavelescu — Poet, Epigrammatist, the Rage of Literary Parties	626
George ARION: Don Quixote's Library	628

REDACȚIA :

Str. Biserica Amzei nr. 5 — 7, sectorul 1, București. Oficiul poștal 22. Telefon 13.70.27

COLEGIUL DE REDACȚIE

[George BAICULESCU] Dumitru BALAEȚ, VIRGIL CÂNDEA, Ion CIOTLOȘ, Antoaneta CORVĂTESCU-TOFAN (redactor șef rubrică), Ștefan GRUIA, (redactor șef), Alexandru IONĂȘCU, Atanase LUPU, Gheorghe MAXIM, MÉSZAROS József, Anee-Marie MIHIȚ (secretar de redacție), Constantin NEGULESCU, Gernot NUSSBACHER, Nicolae ONIGA, Mihai PETRESCU, Angela POPESCU-BRĂDICENI, Dan SIMIONESCU.

